

7

Hafsteinn Hafliðason
hlaut heiðursverðlaun
garðyrkjunnar

22

Fyrsti tómatojör landsins
frá Friðheimum

32–33

Þörungarækt gæti orðið næsta
bylting í íslenskum landbúnaði

Bændablaðið

8. tölublað 2018 • Fimmtudagur 26. apríl • Blað nr. 513 • 24. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Á sumardaginn fyrsta fæddust fyrstu lömbin á bænum Grindum í Deildardal, skammt frá Hofsósi í Skagafirði. Heimasæturnar á bænum, þær Bjarkey Dalrós og Sigurrós Viðja, stilltu sér upp með öðru lambinu og litla bróður sínum, Birgi Smára Dalmann, sem varð tveggja mánaða sama dag.

Mynd / Auður Björk Birgisdóttir

Gríðarlegar breytingar og mikil hagræðing hafa átt sér stað í rekstri kúabúa við Eyjafjörð á síðustu 40 árum:

Eyfirskum kúabúum hefur fækkað úr 250 í 83 en framleiðslan þrefaldast

– Nú er því spáð að búunum fækki enn um 17 fram til 2028 en að framleiðslan verði þá orðin fimmfalt meiri en 1978

Eyfirskir kúabændur eru ekkert að gefa eftir þótt búum hafi fækkað verulega og muni halda áfram að fækka á næstu árum. Þrátt fyrir fækkun reiknar Sigurgeir Hreinsson, framkvæmdastjóri Búnaðarsambands Eyjafjarðar, með því að mjólkurframleiðslan muni aukast um ríflega þriðjung frá því sem nú er á næstu tíu árum.

Fyrir 40 árum, eða árið 1978, voru rekin 250 kúabú í Eyjafirði. Á þessum búum voru að meðaltali 27 árskýr á hverju búi og nam heildarframleiðslan um 110 þúsund lítrum. Tíu árum seinna, eða árið 1988, hafði búunum fækkað um 30 og voru þá 220, en árskúm hafði að meðaltali fjölgað í 32 á hvert bú. Þannig tókst að

halda svipaðri heildarframleiðslu og áður.

Frá 1998 til 2008 urðu miklar sviptingar í rekstri kúabúa í Eyjafirði. Fækkaði búunum þá úr 220 í 98 en árskýr á hverju búi voru þá orðnar að meðaltali 47,6. Enn hélt fækkun kúabúa áfram og á þessu ári eru einungis 83 bú eftir, en árskýr að meðaltali 56 á hverju búi. Í þessu

umróti öllu vekur athygli að þótt búum hafi fækkað um 167 á 40 árum, þá hefur mjólkurframleiðan ríflega þrefaldast, eða úr 110 þúsund lítrum í 365 þúsund lítra. Framleiða eyfirskir kúabændur nú um 19% af allri mjólk sem framleidd er í landinu.

Búið er við að kúabúum í Eyjafirði muni enn fækka á næstu tíu árum, eða í 66 bú. Sigurgeir spáir því

að meðalmjólkurafurðir eyfirskra kúabúa muni jafnframt aukast á næsta áratug, eða úr 6.500 lítrum í 8.000 lítra á hverja kú. Það muni leiða til þess að heildarframleiðsla eyfirskra kúabænda aukist í 580 þúsund lítra og hafi þá ríflega fimmfaldast á 50 árum áður, eða frá 1978.

/MPÞ/HK:

–Sjá nánar bls. 2

FRÉTTIR

Sigurgeir Hreinsson, framkvæmdastjóri Búnaðarsambands Eyjafjarðar:

Líklegt að 66 kúabú verði í Eyjafirði eftir áratug

– þeim mun fækka um 17 frá því sem nú er en samt er búist við að framleiðslan aukist um ríflega þriðjung

Gera má ráð fyrir að 66 kúabú verði í rekstri í Eyjafirði að áratug liðnum og á þeim verði að meðaltali um 73 árskýr. Meðalafurðir verða um 8.000 lítrar og framleiðslan í heild á þessum búum verði um 580 þúsund lítrar, en hún er nú 365 þúsund lítrar.

Þetta er sviðsmynd sem Sigurgeir Hreinsson, framkvæmdastjóri Búnaðarsambands Eyjafjarðar, brá upp í erindi sínu á aðalfundi sambandsins nýverið. Hann fór yfir þróun mála í mjólkurframleiðslunni á Eyjafjarðarsvæðinu, hóf leikinn árið 1978 og tók stöðuna á hverjum áratug eftir það, árin 1988, 1998, 2008 og svo nú í ár, 2018, auk þess að spá fyrir um hvernig mál geta þróast á næsta áratug, eða til ársins 2028.

83 kúabú nú starfrækt í Eyjafirði

Alls voru 250 kúabú rekin í Eyjafirði árið 1978 og árskýr á hverju búi að meðaltali 27. Framleiðsla þessara búa nam 110 þúsund lítrum. Svipaður fjöldi árskúa var á eyfirsku búunum áratug síðar og magnið álíka mikið einnig, en búum hafði fækkað um 30 í allt, voru 220 talsins.

Til tíðinda dró á næsta áratug þar á eftir, en búum hafði þá fækkað talsvert, þau voru 163 talsins árið 1998 og árskúm hafði fjölgað aðeins, voru 32 talsins. Nokkurt stökk verður svo á þeim áratug sem við tók, til ársins 2008, en kúabú í Eyjafirði voru þá orðin 98 talsins en árskýr voru 47,6, þannig að fjölgun árskúa á þeim áratug var umtalsverð. Á þessu ári eru kúabúin í Eyjafirði alls 83 og árskýr ríflega 56 að meðaltali á hverju búi.

Sigurgeir spáir fyrir um hugsanlega þróun á komandi áratug, til ársins 2028, og gerir ráð fyrir að búum haldi áfram að fækka en þau sem eftir verða stækki. Þannig telur hann líklegt að 66 kúabú verði í rekstri í Eyjafirði árið 2028 og árskýr að meðaltali 73 á hverju þeirra.

Margir óvissuþættir

„Þetta er mynd sem ég dreg upp með öllum þeim óvissuþáttum sem vissulega eru inni í myndinni og við sjáum enn ekki fyrir um hver endanleg áhrif hafa. Þessi spá byggir á þeirri þróun sem orðið hefur í greininni, þar sem búum fækkar jafnt og þétt en þau stækka og framleiðslan eykst. Það er í raun

Það er í raun ekki útlit fyrir annað en að búum muni fækka á næstu árum, en þau sem eftir verða framleiða meira, verða stærri og öflugri,“ segir Sigurgeir Hreinsson, framkvæmdastjóri BSE. Mynd / MBP

Veittar voru viðurkenningar á aðalfundi BSE. Valgeir Anton Þórisson hjá Búvís tekur hér við hvatningarverðlaunum BSE úr hendi Birgis H. Arasonar í Gullbrekku, varaformanns BSE. Mynd / SSS

ekki útlit fyrir annað en að búum muni fækka á næstu árum, en þau

Karl Ingi Atlason á Hóli í Svarfaðardal hlaut nautgripærktarverðlaun BSE, sveitungi hans og formaður sambandsins, Gunnhildur Gylfadóttir, afhenti viðurkenninguna. Mynd / SSS

sem eftir verða munu nýta sér tæknina til aukinnar framleiðslu

þetta hafa en ómögulegt að segja fyrir um hver nákvæmlega núna.“

Þá bendir hann á að fram undan séu tollalækkarnir á ostum sem muni hafa neikvæð áhrif á framleiðsluna hér á landi.

Framkvæmdagleði eftir hægagang eftirhrunsáranna

Segja má að algjör hægagangur hafi einkennt lok síðasta áratugar, frá hinu eftirminnilega hrunári 2008 og fyrstu ár þessa áratugar. Litlar sem engar framkvæmdir og menn héldu vel að sér höndum enda fátt annað í boði, en flestir héldu sjó og héldu sér í greininni. Þegar svo fer að viðra betur í efnahagsmálum og peningar að sjást á ný og í þó nokkrum mæli hin síðari ár taka bændur vel við sér. Framkvæmdagleðin hefur verið allsráðandi og á nánast hverjum bæ hefur verið ráðist í endurbætur og lagfæringar, allt frá því að laga til í eldri byggingum og upp í það hreinlega að reisa ný, stór og glæsileg fjós frá grunni.

„Áhrifin af þeim framkvæmdum sem staðið hafa yfir undanfarin misseri verða að fullu kominn fram eftir áratug, flestir þeir sem á annað borð hafa veðjað á mjólkurframleiðsluna hyggjast stækka við sig og það munu bændur gera á komandi árum. Það má þó velta fyrir sér hvort sú staða sem nú er uppi leiði til offramleiðslu eins og var 1978 og bremsuförin verði lengi að hverfa eins og þá,“ segir Sigurgeir.

19% af mjólkinni framleidd í Eyjafirði

Eyfirðingar framleiða um 19% af allri mjólk í landinu um þessar mundir. Meðalafurðir eyfirskra kúabúa eru 6.500 lítrar um þessar mundir. Spá Sigurgeirs fyrir árið 2028 er sú að meðalafurðir verði komnar í 8.000 kíló árið 2028.

Fyrir 40 árum framleiddu Eyfirðingar 110 þúsund lítra af mjólk á ári, á þessu ári mun framleiðslan nema um 365 þúsund lítrum og ef fram heldur sem horfir og Sigurgeir fer nokkuð nærri veruleikanum í sínum framtíðarspádómum mun framleiðslan í heild nema um 580 þúsund kílóum eftir áratug.

„Það er ekki þannig að ég sé að óska eftir að þetta eigi sér stað, heldur er þetta framreikningur á þeirri þróun sem verið hefur hvort sem okkur líkar betur eða verr,“ segir Sigurgeir.

/MBP

Háskólamenntuðum Íslendingum fjölgar

Háskólamenntuðum landsmönnum á aldrinum 25 til 64 ára hefur fjölgað um 14,7 prósentustig frá árinu 2003 en 42,4% íbúa í þessum aldurshópi höfðu lokið háskólamenntun árið 2017, alls 73.600.

Á vef Hagstofunnar segir að á sama tíma fækkaði þeim sem eingöngu höfðu lokið grunnmenntun um rúmlega 11 prósentustig og voru þeir um 39.700 árið 2017, tæplega 23% íbúa á aldrinum 25 til 64 ára. Hægari breytingar voru á fjölda þeirra sem eingöngu höfðu lokið starfs- og framhaldsmenntun en fjöldinn hefur verið á bilinu 35 til 39% íbúa á aldrinum 25 til 64 ára frá árinu 2003.

Konum með háskólamenntun á aldrinum 25 til 64 ára hefur fjölgað hraðar en körlum frá árinu 2003. Hlutfall háskólamenntaðra var hæst í aldurshópnum 30–49 ára, 39% hjá körlum en tæp 60% hjá konum. /VH

Guðrún Hafsteinsdóttir, formaður Samtaka iðnaðarins:

Hugum betur að markaðssetningu og sölu á matvöru til ferðamanna

Guðrún Hafsteinsdóttir, formaður Samtaka iðnaðarins, flutti erindi á aðalfundi Búnaðarsambands Eyjafjarðar sem haldinn var í Hlíðarbæ nýverið en hún ræddi sína framtíðarsýn á matvælaíðnað á Íslandi með hliðsjón af íslenskum bændum.

Erindi Guðrúnar vakti mikla athygli og var almenn ánægja með hennar framsögu. Eitt af því sem fram kom var að huga beri mun betur að markaðssetningu og sölu á matvöru til ferðamanna. Þeir séu að jafnaði 1 af hverjum 5 á landinu dag hvern. Erfitt sé að koma mikið meiri mat í þá sem hér búa, en góður möguleiki á að fá ferðamanninn

Guðrún Hafsteinsdóttir.

til að borða meira af íslenskum mat. Ferðamenn nota að jafnaði 25% ráðstöfunarfjár síns í mat og verslun.

Guðrún nefndi að flestir væru þeirrar gerðar að sækjast í það sem þeir þekktu fyrir og að því þyrftum við að huga. Matvælaframleiðendur þurfi að skilgreina hvernig á að tengjast kaupvilja ferðamanna og því sé mikilvægt að gera hér þekkt íslenskt auðkenni eða „brand“ upp á enska tungu.

Tækifæri og vaxtarmöguleikar

Ísland geti orðið þekkt sem matarkista norðursins, þar sem

hreinleiki vörunnar er grunnur, sýklalyf, hormónar og eiturefni eru hér á landi notuð í mun minna mæli en nánast alls staðar þar sem matur er framleiddur.

Tækifæri og vaxtarmöguleikar eru gríðarlegir. Partur af því tengist matarmenningu og að því sé haldið á lofti sem einkennir hvert hérað eða svæði. Gæta verði jafnframt að því að ganga vel um landið og spilla ekki umhverfinu.

Eins og fyrr segir náði málflutningur Guðrúnar vel til fundarmanna, sem hún hvatti til dáða, og taldi bjart yfir landbúnaði þrátt fyrir ógnanir sem herja á eins og oft áður. /MBP

VERÐI ÞÉR AÐ GÓÐU

Á Laugalandi í Borgarfirði rækta hjónin Þórhallur og Erla gúrkur. Þar hefur fjölskylda Þórhalls stundað garðyrkju frá árinu 1942. Jarðhiti er á svæðinu og notast þau við eigin vatnsveitu til að hita upp gróðurhúsin með vatni frá hvernum. Gúrkurnar eru tíndar á hverjum degi og pakkað svo þær komi örugglega ferskar til neytenda.

- Partýgúrkubitar Þórhalls og Erlu -

Hálf gúrka skorin niður í 1½ cm þykkar sneiðar og fræin hreinsuð innan úr þannig að fyllingin verði falleg í miðjunni.

Fylling með taðreyktum silungi og basil

// ½ dós rjómaostur // ½ tsk. sinnep //
// 150 g taðreyktur silungur //
// nokkur blöð af fersku basil //
// 1 tsk. sæt chillisósa //

Setja allt í matvinnsluvélina og mauka gróflega. Toppa gúrkusneiðarnar með silungafyllingunni og skreyta með basil eða spírum.

Gulrótarfylling með döðlum

// ½ dós rjómaostur //
// 1 stk. gulrót rifin niður //
// Saxa döðlur í litla bita //

Hræra saman í matvinnsluvél rjómaostinn, rifnu gulrótunum og döðlunum. Fylla gúrkusneiðarnar og skreyta þær með granateplum og eða spírum.

islenskt.is

ÞÚ VEIST
HVADAN ÞAÐ
KEMUR

íslenskt
grænmeti

FRÉTTIR

Margir plastruslaflekkir allt að 19-föld stærð Íslands fljótandi um heimshöfin

– Tilraunir að hefjast við lagningu ruslafangara sem eiga að safna 50 þúsund tonnum af plasti á ári

Miðja vegu milli Kaliforníu og Hawai í Kyrrahafi er svæði sem þekkt er sem „Mikli Kyrrahafs-ruslaflekkurinn“, eða Great Pacific Garbage Patch.

Þetta er risastór fljótandi breiða af fiskinetum, flöskum, pokum og ýmsu öðru plastrusli að því er fram kemur í frétt NBC News.

„Þetta er heljarmikil plastsúpa,“ segir Kahi Pacarro, framkvæmdastjóri stofnunar í Honolulu, sem kallast „Sjálfbær strandlengja Hawai“.

Hann segir að vitað hafi verið um tilvist þessarar ruslabreiðu í hafinu síðan á miðjum níunda áratug síðustu aldar.

Þrisvar sinnum stærri en Frakkland

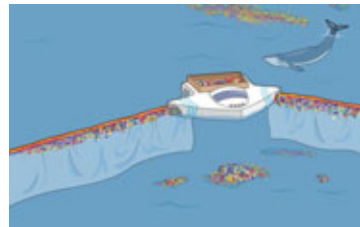
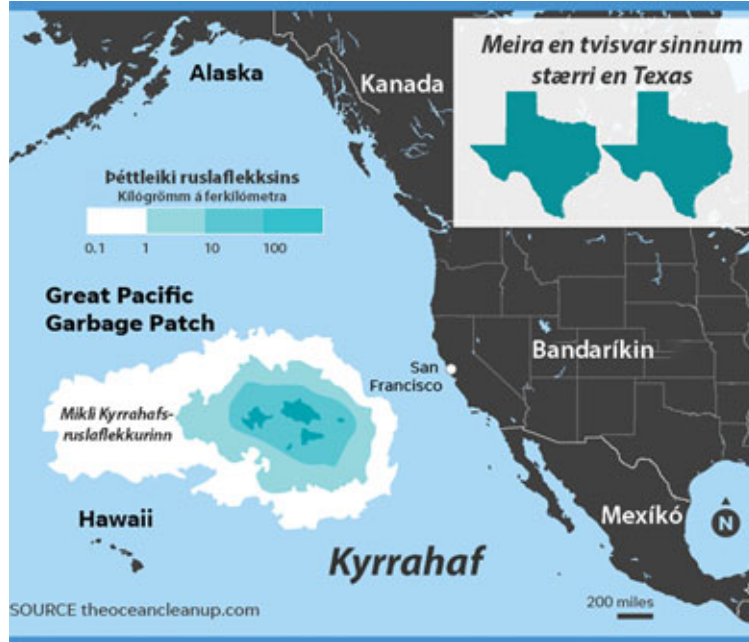
„Við vorum þó ekki alveg viss, fyrr en í mars þegar út kom skýrsla sem sýndi að þessi ruslaflekkur þekur svæði sem er þrisvar sinnum stærra en Frakkland,“ segir Pacarro. Frakkland er um 641 þúsund ferkílómetrar. Flekkurinn er því um 19 sinnum stærri en Ísland.

Örplastið blandast inn í fæðukeðjuna

Richard Thompson, sjávarlíffræðingur hjá Plymouth-háskóla

í Bretlandi, segir þetta mikið áhyggjuefni. Ruslið í þessari fljótandi breiðu sé stöðugt að aukast. Vandinn sé ekki bara ruslið sjálft, því í því flækist alls konar sjávardýr og drepist. Þar á meðal eru skjaldbökur, höfrungar og hvalir. Þá brotni plastið niður í öreindir og verði föður fyrir fiska og lífverur sem nærast með því að sjá sjó eins og ostrur og kræklinga. Í framhaldinu

Ein af hugmyndunum að búnaði til að fanga plastrusl í hafinu.

geti það svo verið hlutskipti manna að innbyrða örplastið við neyslu á þessum sjávardýrum. Ekkert sé vitað um áhrif þess á heilsu manna.

Margir ruslaflekkir

Umræddur ruslaflekkur er þó ekki sá eini í Kyrrahafinu. Þessi er svokallaður Eystri-Kyrrahafs-ruslaflekkurinn, en annar svipaður

flekkur er í vesturhluta Kyrrahafsins í hafstraumamiðju sem þar er. Enn annar flekkur er svo í Suður-Kyrrahafi, á Indlandshafi og tveir í Atlantshafi.

Samkvæmt skýrslu breskra yfirvalda er nú áætlað að plastið í sjónum geti þrefaldast til ársins 2050.

Ruslið veitt í net

Óhagnaðardrífir samtök í Hollandi hafa sett upp áætlun um að hreinsa hafið undir nafninu „Ocean Cleanup“. Safnað hefur verið 35 milljónum dollara til að setja saman 60 ruslasafnara á næstu árum. Þessir ruslasafnara eru eins konar netalagnir sem eiga að safna plastrusli sem er allt niður í einn sentímetri í þvermál. Flotholt sjá um að halda netunum réttum í sjónum þannig að þau haldi ruslinu þar til það verður sótt.

Ráðgert var að hefja tilraunir með lokaútgáfu þessara ruslasafnara í San Francisco-flóa nú undir lok apríl.

„Þá kemur í ljós hvort þetta virkar eins og til er ætlast,“ segir Aejen Tjellema, tæknistjóri hjá Ocean Cleanup. Hópurinn áætlað að með svona ruslasöfnunarnetum verði hægt að hreinsa upp helminginn af Mikla Kyrrahafs-ruslaflekki á fimm árum og hreinsa upp um 50 þúsund tonn af plasti á ári. /HKr.

Ætlað er að rúm 2.000 tonn af kjúklingafjöðrum séu urðuð árlega hér á landi.

Matís vill breyta vannýttir afurð, hráefni:

Kjúklingafjaðrir vannýtt auðlind

Kjúklingafjaðrir hafa fram til þessa verið urðaðar hér á landi. Landsáætlun gerir ráð fyrir að urðun á lífrænum úrgangi verði komin niður fyrir 35% af núverandi heildarmagni þann 1. júlí 2020.

Erlendis er þekkt að endurvinna kjúklingafjaðrir í próteinmjöl með ýmsum aðferðum en sú þekking hefur ekki verið yfirfærð í innlenda framleiðslu. Uppi eru áætlanir um að vinna próteinríkt mjöl sem hentar til fæðugerðar úr íslenskum kjúklingafjöðrum.

Próteinríkt fjaðurmjöl

Til stendur að gera tilraunir til vinnslu á kjúklingafjöðrum, í samstarfi við Reykjagarð, þar sem próteinið verður brotið niður í smærri einingar. Hægt er að nota fjaðurmjöl í föður fyrir svín, loðdýr, gæludýr og fisk.

Á heimasíðu Matís segir að markmiðið með verkefninu sé að

breyta vannýttir afurð, hráefni sem kostnaður hlýst af við að urða, í verðmætt, próteinríkt mjöl sem nýtist í fæðugerð. Á sama tíma að minnka umhverfisáhrif íslensks iðnaðar og auka nýtingu í kjúklingaframleiðslu. Verkefnið er einnig viðleitni í að verða við markmiðum landsáætlunar sem miða að því að urðun lífræns úrgangs verði umtalsvert minni árið 2020.

2000 tonn af kjúklingafjöðrum

Ætlað er að rúm 2.000 tonn af kjúklingafjöðrum séu urðuð árlega hér á landi. Fram til þessa hafa ekki verið þróaðar hagkvæmar vinnsluaðferðir fyrir fjaðrir. Með verkefninu verður lagður grunnur að hagkvæmri nýtingu staðbundinna hráefna og dregið úr neikvæðum umhverfisáhrifum íslenskrar matvælaframleiðslu.

Verkefnið er styrkt af Framleiðni-sjóði landbúnaðarins. /VH

Tillaga sauðfjárbænda um breytingar á greiðslufyrirkomulagi stuðningsgreiðslna:

Markmið að draga úr framleiðslu

Í síðasta Bændablaði var greint frá tillögu sem aðalfundur Landssamtaka sauðfjárbænda (LS) samþykkti á dögnum, um breytingar á greiðslufyrirkomulagi frá gildandi samningi um starfsskilyrði sauðfjárræktar milli ríkis og sauðfjárbænda. Tvö meginmarkmið liggja að baki tillögunni; draga úr framleiðslu annars vegar og auðvelda sauðfjárbændum að hætta í greininni eða fækka fé hins vegar.

Tillagan gerir ráð fyrir frýstingu á gæðastýringargreiðslum, býlisgreiðslum og gripagreiðslum í fjögur ár en á móti yrði bætt við beingreiðslum svo heildar stuðningsupphæðin yrði sú sama til ársins 2022.

Hvati fyrir þá sem vilja hætta eða fækka

„Meginmarkmið tillögunnar er að draga úr framleiðslu. Annars vegar með því að frýsta gæðastýringargreiðslur, býlisgreiðslur og gripagreiðslur til 4 ára. Hins vegar með því að lækka ásetningshlutfall úr 0,7 í 0,5 samhliða því að greiðslumark verður áfram framseljanlegt,“ útskýrir Unnsteinn Snorri Snorrason, framkvæmdastjóri LS.

„Annað markmið tillögunnar er síðan að búa til hvata fyrir þá sem vilja hætta í greininni eða fækka. Þannig virkar tillagan bæði á það að aðilar fái tækifæri til að fara út úr greininni og ekki síður að þeir sem eftir verða hafi ekki hvata til þess að framleiða meira.

Það eru skiptar skoðanir meðal sauðfjárbænda með þessa tillögu. Við því mátti búast enda er mjög breytilegt hvernig stuðningsgreiðslur eru samsettar hjá hverjum og einum,“ segir Unnsteinn Snorri. Hann segir að frá því að aðalfundi

Fjárhæðir í milljónum króna	2018	2019	2020	2021	2022
Beingreiðslur	2.267	2.256	2.142	2.132	2.114
Gæðastýring	1.679	1.672	1.603	1.597	1.582
Gripagreiðslur	0	0	0	0	0
Býlisstuðningur	194	193	185	185	183
Ullarnýting	437	436	430	428	424
Fjárfestingastuðningur	48	48	95	95	94
Svæðisbundinn stuðningur	145	145	143	143	141
Aukið virði afurða	145	145	95	95	94
Alls	4.915	4.895	4.693	4.675	4.632

Tillaga aðalfundar Landssamtaka sauðfjárbænda. Miðað við sama verðlag og reiknað var með í gerð sauðfjársamnings, geta greiðslur til sauðfjárbænda litið út með þessum hætti til ársins 2023.

Fjárhæðir í milljónum króna	2018	2019	2020	2021	2022
Beingreiðslur	2.267	2.205	1.944	1.635	1.319
Gæðastýring	1.679	1.674	1.652	1.816	1.970
Gripagreiðslur	0	0	95	225	355
Býlisstuðningur	194	242	239	238	235
Ullarnýting	437	436	430	428	424
Fjárfestingastuðningur	48	48	95	95	94
Svæðisbundinn stuðningur	145	145	143	143	141
Aukið virði afurða	145	145	95	95	94
Alls	4.915	4.895	4.693	4.675	4.632

Greiðslur samkvæmt gildandi samningi um starfsskilyrði sauðfjárræktar.

LS lauk hafi stjórn unnið að nánari útlíun á tillögunni. Einkum varðandi útfærslur á hvötum til þeirra sem vilja draga úr framleiðslu eða hætta alveg. Fram undan sé að kynna tillöguna eins og hún

kom frá nefndinni fyrir endurskoðunarnefnd búvörusamninga. Hún skilar svo af sér tillögum til ráðherra undir lok árs. Í framhaldi fer af stað samningsferli milli ríkis og bænda. /smh

VISQUEEN
POLYCROP

Rúlluplast

**Staðgreiðsluverð
án vsk**

**Greiðslufrestur*)
Tveir gjalddagar
Verð án vsk**

VISQUEEN Rúlluplast	75 cm x 1500 m	Svart	8.950,-	9.175,-
VISQUEEN Rúlluplast	75 cm x 1500 m	Hvít / Ljósgrænt	9.100,-	9.330,-
VISQUEEN Rúlluplast	50 cm x 1800 m	Hvít / Ljósgrænt	7.500,-	7.690,-

PIIPPO

Net og bindigarn

**Staðgreiðsluverð
án vsk**

**Greiðslufrestur*)
Tveir gjalddagar
Verð án vsk**

Piippo Magic Blue Rúllunet	1,23 m x 3.090 m	18.500,-	19.610,-
Piippo Magic Blue Rúllunet	1,30 m x 3.090 m	19.100,-	20.246,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,23 m x 4.000 m	22.500,-	23.850,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,23 m x 4.600 m	25.100,-	26.606,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,30 m x 4.000 m	23.200,-	24.592,-
Piippo Stórbaggagarn	130 m/kg (9 kg hnota)	2.990,-	3.169,-
Piippo Stórbaggagarn	145 m/kg (9 kg hnota)	2.990,-	3.169,-
Piippo Baggagarn	400 m/kg (5 kg hnota)	1.700,-	1.802,-
Piippo Rúllugarn	1000 m/kg (5 kg hnota)	1.700,-	1.802,-

*) Gjaldfrestur - 2 gjalddagar: 50% greiðist 16. júlí 2018 og 50% greiðist 14. september 2018
Allt verð er tilgreint án virðisaukaskatts, 24,0%

Afhendum frítt á afgreiðslur Samskipa-Landflutninga um land allt.

Bændablaðið

— Málgagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Guðrún Hulda Pálsdóttir ghp@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefur blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Fagmennska

Íslenskur landbúnaður er mjög vanmetinn í umræðu um nýsköpun, hugvit og verkþekkingu. Ekki þarf að leita langt til að finna staðfestingu á því. Það kallar líka á breyttar áherslur í menntamálum Íslendinga.

Mikil framþróun hefur verið í nautgriparækt á liðnum áratugum og þar hafa bændur verið að upplifa byltingu í tæknimálum með innleiðingu á nýjustu mjaltatækni. Kúabú eru í dag orðin háteknivædd og uppsetning tækninnar og viðhald kallar á ört vaxandi framlag verkmenntaðra iðnaðarmanna. Kúabúin hafa auk þess mörg verið í fararbroddi í nýsköpun í ferðaþjónustu þar sem sett hefur verið upp gistiaðstaða, afþreying og jafnvel finustu veitingahús mitt inni í nýtisku fjósum. Það kallar síðan á þjónustu fagmenntaðs fólks í veitingageiranum.

Garðyrkjubændur eru engir eftirbátar kúabænda nema síður sé. Þar eru gerðar miklar kröfur um þekkingu. Þjónusta við ferðafólk fer þar ört vaxandi. Það nýjasta í þeim geira og gott dæmi um óþrjótandi hugvit, er framleiðsla Friðheima á tómattbjór. Í framhaldinu er rætt um framleiðslu á bjór úr íslensku hunangi, gúrkum og jafnvel fleiru góðmeti. Þá er útlutningur á íslensku grænmeti orðinn að veruleika og eru íslenskur gúrkur að hasla sér völl vegna góðrar ímyndar og heilnæmis okkar eiturefnalausis framleiðslu.

Sauðfjárbændur hafa farið mikinn í að kynna gæði hins íslenska lambakjöts fyrir erlendum ferðamönnum m.a. í gegnum Icelandic Lamb og Markaðsráð kindakjöts. Þar er stuðst við þekkingu, hæfni og snilld íslenskra matreiðslumanna. Íslenska ullin er líka ein af afurðum sauðfjárbænda sem er heimspekkt og eftirsótt fyrir sína sérstöku eiginleika. Allt er þetta byggt á reynslu og mikilli verkþekkingu. Bættur húsakostur, aukin vélvæðing og nýjasta tækni kallar þar, eins og í öðrum greinum landbúnaðar, á mikla þjónustu fagmenntaðra iðnaðarmanna.

Kornrækt er líka orðin fastur liður í íslenskum landbúnaði, þótt veðurfar hafi oft leikið þá grein grátt. Í kringum kornræktina hefur líka orðið til mikil þekking og nýsköpun er þar í hávegum höfð. Gott dæmi um það er framleiðsla á hágæða korni sem m.a. er nýtt í framleiðslu á íslenskum bjór. Einnig framleiðsla á matarolíum og ýmsu fleira. Allt kallar það á aðstoð fagmenntaðra iðnaðarmanna.

Fleiri skapandi þætti íslensks landbúnaðar mætti telja upp, en íslenskur landbúnaður hefur verið og er enn límið í myndun samfélaga um allt land. Ef landbúnaðar nyti ekki við brystu undirstöður mannlífs í dreifðum byggðum landsins. Þar með yrði hætt við að ferðaþjónustan, sem er nýjasta grunnstoð íslensks efnahagslífs, missti slagkraft sinn og veslaðist upp á stórum svæðum landsins.

Eins og hér er rakið er ekki hægt að reka íslenskan landbúnað án verktæknimenntaðs fagfólks. Það á líka við um sjávarútveginn, byggingariðnaðinn, ferðaþjónustuna og fleiri greinar. Þetta hefur íslenskum ráðamönnum gengið afar erfiðlega að skilja ef marka má þá menntastefnu sem rekin hefur verið á Íslandi áratugum saman. Þar hefur allri orku hins opinbera verið beint að uppbyggingu bóknáms á kostnað verknámsgreina. Þetta hefur leitt til þess að nú er mikill skortur á fagmenntuðu fólki á Íslandi. Slíkt fólk er nú flutt inn í stórum stíl og um leið glatast mikilvæg verkþekking meðal Íslendinga sjálfra. Í þessum efnum dugar ekki lengur endalaus og innihaldslítill pólitískur kjaftavaðall. Þarna verður að fara að taka til hendi og láta verkin tala ef við viljum á annað borð halda haus á meðal sjálfstæðra þjóða. /HKr.

Okkar sjálfra að passa heilsuna

Guðrún Tryggvadóttir
varaformaður
Bændasamtaka Íslands

Löngum var ég lækni minn, lögfræðingur, prestur, smiður, kóngur, kennarinn, kerra, plógur, hestur.

Þessi ágæta vísa eftir Stephan G. Stephansson gæti verið byrjun á starfslýsingu bænda. Þar kemur þó ekki fram að bóndinn er líka gjaldkeri og rekstrarsérfræðingur, sem ber ábyrgð bæði á fjárhag búins og fjölskyldunnar. Sinnir eftirlitsstörfum, áætlanagerð, skipulagsmálum, velferð og svo mætti lengi telja. Bóndinn er þverfaglegur sérfræðingur í öllu því sem kemur að rekstri búins.

Bændur eru oft einir í starfi, makinn útivinnandi, þannig að ef misbrestur verður á heilsunni er kannski enginn sem getur hlaupið í skarðið. Búskapurinn sér ekki um sig sjálfur, skepnum og/eða plöntum þarf að sinna og margir halda því áfram svo lengi sem þeir geta.

Góð heilsa mikilvæg

Fátt er mikilvægara en góð heilsa, þetta er staðreynd sem við getum sjálfsagt öll verið sammála um, hvort sem um líkamlega eða andlega heilsu er að ræða. Hún hefur veruleg áhrif á lífsgæði okkar og vellíðan almennt. Við njótum ekki lífsins til fullnustu ef okkur líður ekki vel og við komum síður í verk því sem við þurfum að gera ef okkur líður illa.

Við hugsum dags daglega ekki mikið um heilsuna og hættir jafnvel til að taka hana sem sjálfsögðum hlut þar til að eitthvað kemur upp á. Ekki svo að skilja að það sé heldur gott að hún taki hugann allan. Það eru samt ákveðin viðmið sem höfð eru að leiðarljósi þegar rætt er um heilsu og heilsuleysi. Það verða allir lasnir, það finna allir einhvern tímann fyrir kvíða, depurð, sorg og áhyggjum. Sveiflur í sálarlífi eru eðlilegar, það er ekki fyrr en einkennin fara að verða yfirþyrmandi og heltaka daglegt líf, hefta manneskjuna í því að geta tekið þátt í verkefnum dagsins

sem farið er að tala um sjúkdóma. Umræða um heilsu og líðan hefur ekki verið áberandi innan bændastéttarinnar en sem betur fer er almenn umræða um andlega heilsu að aukast. Áföll, erfiðleikar og krisur eru eitthvað sem allflestir þurfa að takast á við einhvern tímann á ævinni. Hvernig við svo vinnum úr þeim hefur mikið um framhaldið að segja. Það getur verið talsvert átak að taka upp símtólið til að leita sér aðstoðar, sérstaklega þegar enginn tími er laus og mönnum er bent á að hringja síðar. Varðandi aðgengi að heilbrigðisþjónustu á landsbyggðinni þá eru vegalengdir oft hamlandi og úrræðin fá.

Það gjarnan einkennir fólk sem alið er upp í sveit að það er vant að klára verkefnin, enda hafa börn úr sveitum verið eftirsótt vinnuafl því þau hafa lært að það er ekki hætt fyrr en verkefnið er búið.

En hvað þýðir þetta? Erum við svo hörð á því að klára verkefnin að við hundsum þær viðvaranir sem við fáum? Er ábyrgðin í dagsins önn svo mikil að við látum heilsuna sitja á hakanum?

Öryggis- og heilsuverndarmál bænda

Á Búnaðarþingi 2013 var samþykkt að koma af stað verkefni um öryggis- og heilsuverndarmál bænda. Í framhaldi af því var settur á lagginnar starfshópur sem vann að vinnuverndarverkefni sem hlaut síðar nafnið Búum vel – öryggi heilsa umhverfi, en markmið þess voru að bæta öryggis- og vinnuverndarmenningu í sveitum,

fækka slysum í landbúnaði, stuðla að góðu vinnuumhverfi og bættri ásýnd bæja. Fyrst í stað voru öryggis- og umhverfismál efst á baugi og fjöldi bænda fékk heimsóknir og úttektir á búum sínum. Núna nýverið var farið að huga alvarlega að heilsufarsþættinum. Sá hluti er búinn að vera í vinnslu síðastliðið ár og var leitað fagþekkingar hjá læknum og fleiri heilbrigðisstarfsmönnum. Nýverið var haldinn fyrsti kynningarfundurinn meðal bænda. Hann stóð svo sannarlega undir væntingum og verður gott veganesti í áframhaldandi þróun heilsuverndarhluta verkefnisins. Þessi fyrsti fundur var haldinn í S-Þingeyjarsýslu og hafnar eru viðræður við búnaðarsambönd á fleiri svæðum.

Það er okkur öllum heilsufarslega hollt að líta upp úr dagsins önn og gefa okkur tíma til að njóta lífsins með fjölskyldu og vinum. Taka alvöru frí af og til líkt og aðrar stéttir? Á Búnaðarþingi í mars var ákveðið skoða hvernig staðið er að afleysingamálum í nágrannalöndum okkar með það að markmiði að tryggja öllum bændum möguleikann á því að taka sér frí frá störfum því þau úrræði skortir í dag. Öll viljum við búa góðu búi. Er ekki lykilþáttur í því að taka sér frí, koma endurnærður heim á sál og líkama, tilbúin að takast á við þau verkefni sem fyrir liggja?

Þegar upp er staðið þá er það okkar sjálfra að passa heilsuna, passa að keyra sig ekki út líkamlega og andlega. Oft þarf ekki mikið til að bæta líðan. Mikilvægast er að leita sér hjálpar, hlusta á líkama og sál og taka ábyrgð á eigin heilsu.

ÍSLAND ER LAND ÞITT

Tálknafjörður er fjörður á vestanverðum Vestfjörðum og einn af Suðurfjörðum Vestfjarða. Fjörðurinn er kenndur við Þorbjörn tálkna úr Suðureyjum við Skotland, sem fyrstur manna nam þar land. Þorpið Tálknafjörður stendur í landi Tungu, það byggðist í kringum bryggju og hafnaraðstöðu sem byrjað var að reisa um 1945 og var viðurkennt sem kaupún árið 1967. Sundlaugin og íþróttahúsið standa í landi Eyrarhúsa á ofanverðum Sveinseyraroddanum ásamt skólahúsinu sem vígt var 1967 og stækkað fyrir nokkrum árum. Sundlaugin, sem var upphaflega byggð upp úr 1930 og stækkuð 1987, er 25 m löng með tveimur heitum pottum og vel hirtu umhverfi. Við hana er mjög gott og vel búið tjaldstæði og í íþróttahúsinu er góð aðstaða fyrir hvers konar fundarhöld auk íþróttaaðstöðu.

Hafsteinn Hafliðason garðyrkjumaður hlaut heiðursverðlaun garðyrkjunnar. Hafsteinn er einn þekktasti garðyrkjumaður landsins og starfaði lengst af hjá Blómavali. Auk þess hefur hann starfað sem garðyrkjustjóri í tveimur sveitarfélögum en frá árinu 2003 hefur hann verið sjálfstætt starfandi ráðgjafi um allt sem lýtur að ræktun. Hafsteinn hefur komið að kennslu í Garðyrkjuskóla Lbhí, setið í ritstjórn Garðyrkjuritsins um árabil og verið mjög virkur í leiðbeiningum á ræktunarsíðum á Facebook. Hann hefur alla tíð verið einstaklega duglegur í að miðla yfirgripsmikilli þekkingu sinni á garðyrkju og ræktun til almennings og áhugamanna og haft mótandi áhrif á garðyrkju í landinu. Það kom í hlut Kristjáns Þórs Júlíussonar landbúnaðarráðherra að afhenda Hafsteini heiðursverðlaunin.

Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Hafsteinn Hafliðason garðyrkjumaður hlaut heiðursverðlaun garðyrkjunnar

Garðyrkjuverðlaunin 2018 og umhverfisverðlaun Hveragerðisbæjar og Ölfuss voru afhent á opnu húsi á Reykjum í Ölfusi á sumardaginn fyrsta.

Mörg þúsund manns lögðu leið sína í Garðyrkjuskóla Landbúnaðarháskóla Íslands á Reykjum í Ölfusi á sumardaginn fyrsta til að fagna komu sumarsins. Boðið var upp á fjölbreytta dagskrá á vegum starfsmanna.

Gestir sem heimsóttu Reyki á sumardaginn fyrsta voru þrúðbúnir. Hér er einn af þeim, Óskar Albertsson, sem mætti með pipuhattinn sinn.

Hápunktur dagsins var veiting garðyrkjuverðlaunanna 2008 og umhverfisverðlauna Hveragerðisbæjar og Sveitarfélagsins Ölfuss. Magnús Hlynur Hreiðarsson tók meðfylgjandi myndi

Orri Freyr Finnogason arboristi hlaut hvatningaverðlaun garðyrkjunnar. Ferill Orra Freys í vinnu við trjágróður hófst þegar hann fór að vinna hjá Skógrækt ríkisins í Skorradal við margvísleg verkefni í skóginum. Þar var hann um sjö ára skeið en flutti sig svo yfir til Skógræktarfélags Reykjavíkur. Árið 2012 kynnti franskur samstarfsmaður Orra fyrir arborisma, en það er alþjóðlegt heiti þeirrar starfsgreinar að klifra í trjáum í klifurbúnaði, í þeim tilgangi að snyrta eða fella trén. Þar með var teningunum kastað og Orri fór að kynna sér þessa starfsgrein af miklu kappi. Orri er með sitt eigið fyrirtæki, Trjáprýði, sem sérhæfir sig í trjásnyrtingum, trjáfellingum og grisjun og þar nýtist þekking hans og reynsla vel. Hann er einn af örfáum Íslendingum sem hafa sérhæft sig í trjáklifri en ljóst er að þörfin fyrir þessa tækni er orðin umtalsverð, hún býður jafnframt upp á möguleika sem áður voru nær ómögulegir og hættulegt að framkvæma með öðrum hætti. Orri hefur lagt mikla áherslu á að farið sé að ítrustu öryggiskröfum í hans fagi og er það til fyrirmynda. Hér er Orri Freyr með Kristjáni Þór Júlíussyni landbúnaðarráðherra sem afhenti honum verðlaunin.

Nemendur í 7. bekk Grunnskólans í Hveragerði hlutu umhverfisverðlaun Hveragerðisbæjar árið 2018. Það var Sigurður Ingi Jóhannsson, sveitastjórnar- og samgönguráðherra, sem afhenti verðlaunin en hér er hann með fulltrúa Hveragerðisbæjar og hluta af nemendum 7. bekkjar. Í fjölda ára hafa nemendur 7. bekkja grunnskólans tekið að sér að hreinsa rusl úr bænum í fyrstu viku hvers mánaðar meðan skólinn starfar. Gerður er formlegur verksamningur við nemendur, undirritaður af fulltrúa þeirra og bæjarstjóra. Tekið er fram í samningnum hvernig ruslahreinsunin fari fram og greiðir bærinn í söfnunarsjóð nemenda sem þau hafa ráðstafað til ferðalaga í lok vetrar. Þessi hefð ungmenna í Hveragerði er einstök og gerir það að verkum að mun snyrtilegra er um að litast í bænum en annars yrði.

Landbúnaðarháskóli Íslands á Reykjum í Ölfusi hlaut að þessu sinni umhverfisverðlaun Sveitarfélagsins Ölfuss. Verðlaunin eru veitt þeim sem sýnt hefur einstakt framtak á sviði umhverfismála. Tilkoma þessara verðlauna eru að með þeim megi vonandi auka umhverfisvitund íbúa og fyrirtækja og hvetja þau til að láta sig umhverfismál varða. Starfsmenn skólans eru sérfræðingar á fagsviðum hans og hafa auk kennslunnar á Reykjum komið að því að fræða almenning um allt land um hvaðeina sem tengist ræktun, fegrun og mótun lands. Skólinn kemur í raun að umhverfismálum allan hringinn, innan- og utanhúss, í dreifbýli og þéttbýli og starfsmenn hafa jafnvel haldið lærdra fyrirlestra um ræktun kartafna á öðrum plánetum. Hér er Guðriður Helgadóttir, staðarhaldari á Reykjum, með verðlaunin, ásamt Önnu Björgu Nielsdóttur bæjarfulltrúa og Gunnsteini R. Ómarssyni bæjarstjóra og dóttur hans.

MÆLT AF MUNNI FRAM

200

Vorið er tími vonar um hlýnandi veður. Þegar fösturjörðin vaknar af löngum vetrardvala finnst okkur sem væntum veðrabrigða, tilefni til bjartsýni. Fáir núlifandi hagrörðingar kunna betur en **Pétur Stefánsson** að fylla okkur vorhug. Pétur er enda sprottinn af skagfiskri mold og fösraður hjá föðurömmu sinni, **Sölvínu Konráðsdóttur**, ljósmóður og bónda á Mýrum og síðar Keldum í Sléttuhlíð. Pétur er sérlega létt um kveðskap og visur hans einkar liprar og læsilegar. Í þessum þætti fær Pétur orðið óskert, vísurnar allar ortar á síðustu vikum og því keimur af vori í kveðskap hans:

Andinn styrkist. Afl og þor
eykst með hverjum degi.
Nú er brátt í vændum vor,
vaknar líf á teigi.

Þreyttir fuglar álpast enn
yfir hafið bláa.
Út úr brumi brjótast senn
blöð á greinum trjáa.

Veðrið gleður þessa þjóð,
það er tvennt á seiði,
fuglar syngja sumarljóð,
sólin skín í heiði.

Veðráttan leikur við þakkláta þjóð,
því er sko ekki að leynd,
og fuglarnir syngja sín fegurstu ljóð
á flögri á milli greina.

Loks er tíðin ljúf að sjá,
laus við norðan svala.
Vorið hrekur vetur frá,
vaknar allt úr dvala.

Burt eru vetrarveðrin stríð
og váleg frostin hörðu.
Vorið er komið, vænkast tíð,
vaknar líf á jörðu.

Bráðnað hefur fönn af fold.
Fólk í göngutúra anar.
Kíkja uppúr kaldri mold
Krókusar og Túlipanar.

Veröld fyllist yndi og yl.
Úti ríkir veðursæla.
Víst er gott að vera til
er vorið lætur á sér kræla.

Hér er margt sem hugann gleður
og harla fátt sem skapar stress.
Úti er núna indælt veður
og um að gera að njóta þess.

Nú er vetur brátt á braut,
birtir um veröld alla.
Bráðum prýðir blómaskraut
bala, lautir, hjalla.

Þegar bjátar ekkert á,
allt vill hugann styrkja.
Ljúft finnst mér að lifa þá
og leika mér að yrkja.

Hreyfing gefur gull í mund,
glæðir sálarhaginn.
Eykur þol og létir lund
labbítur um bæinn.

Ef eitthvað bagar þessa þjóð
þá má raunir lina,
því alltaf getur lítið ljóð
lýst upp veröldina.

Síðan opnar skáldið sín innstu sálarker:

Hérna fyrr, á árum áður
öl og tóbak girntist ég.
Nú er ég engum efnum háður,
arka frjáls um lífsins veg.

Samt er stundum eins og **Pétur** sé varla sjálfrátt, því örfáum andartökum síðar er eins og Bakkus hafi aldrei vikið frá honum nokkra stund:

Núna þó að sól sé sest
síst mun hugann ergja.
Á föstudögum finnst mér best
að fá mér öl að bergja.

Lokavísan verður varla liprari:

Lífið er bæði ljúft og gott,
lítill er sálaraskaðinn.
-Æskuvinir eru brott,
aðrir komu í staðinn.

Umsjón:
Árni Geirhjörtur Jónsson
kotabyggð1@gmail.com

FRÉTTIR

Ljósleiðaravæðing sveitarfélaga:

Samningar um styrki við 24 sveitarfélög

Fulltrúar fjarskiptasjóðs og sveitarfélaga hafa skrifað undir 24 samninga um styrki fjarskiptasjóðs vegna ljósleiðaravæðingar sveitarfélaga í tengslum við landsátakið Ísland ljóstengt.

Sigurður Ingi Jóhannsson, samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra, staðfesti samningana með undirskrift sinni við athöfn í ráðuneytinu fyrir skömmu.

Sveitarfélögin 24 fá samtals 450 milljónir króna í styrki, á bilinu 2 til 74 milljónir króna hvert. Þar á meðal

er Húnaþing vestra, sem fær samtals 36,3 milljónir.

Auk styrkja frá fjarskiptasjóði leggja íbúar og sveitarfélög að lágmarki 350.000 kr. af mörkum vegna hvernar tengingar en í mörgum tilfellum er þörf á töluvert herra framlagi heimamanna. Í þeim tilfellum að sveitarfélag ætlar ekki að eiga og reka eigið kerfi greiða fjarskiptafyrirtæki fyrir það að eignast slík kerfi eða reka fyrir hönd sveitarfélagsins.

/MPB

Frá Skagaströnd.

Mynd / HKR.

Sveitarstjórn Skagastrandar:

Fagnar nýju frumvarpi um strandveiðar

Sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagastrandar fagnar tilkomu nýs frumvarps atvinnuveganefndar um strandveiðar. Í ályktun sem sveitarstjórn hefur sent frá sér segir að frumvarpið leitist við að auka öryggi, jafnræði og efla strandveiðikerfið í heild.

Jákvætt sé að í frumvarpinu er gert ráð fyrir auknum aflaheimildum í kerfið og litid er til aukins frjálrsræðis hvað varðar val á veiðidögum. Báðir þessir þættir munu styrkja samfélög við Húnaflóa.

Leggjast gegn kvótapotti

Sveitarstjórn leggst hins vegar alfarið gegn þeim hugmyndum frumvarpsins er lúta að því að hafa landið allt sem einn kvótapott fyrir strandveiðar þar sem Fiskistofa hafi svo heimildir til þess að stöðva veiðar þegar heildarmagni er náð. Slíkar breytingar muni valda miklum tilfærslum á því hvar strandveiðar munu verða stundaðar og því stórlega veikja margar fiskihafnir og hreinlega ógna rekstrargrundvelli fiskmarkaða,

meðal annars við Húnaflóa. Að því leyti fari frumvarpið gegn upphaflegu markmiði með strandveiðum þar sem leitast var við að styrkja sjávarbyggðir.

Sveitarstjórn skorar á sjávarútvegsráðherra að halda áfram að skilgreina ákveðið magn til einstakra svæða eins og verið hefur en leitast við að ná fram jöfnuði í aflaverðmætum á milli svæða með því að láta aukningu aflamagns skila sér hlutfallslega herra inn á svæði þar sem meðal aflaverðmæti hefur verið lægra. Að öðrum kosti verði sjávarútvegsráðherra að tryggja öllum bátum á öllum svæðum að lágmarki 48 veiðidaga óháð aflamagni sem slíkar veiðar myndu leiða af sér.

Sveitarstjórn telur með öllu ófært að ríkisvaldið standi fyrir tilraunastarfsemi með fiskveiðikerfi eins og strandveiðar án þess að taka sjálft ábyrgð á afleiðingum þeirra breytinga. Sjávarbyggðir og smærri fyrirtæki eiga ekki að þurfa að taka á sig afleiðingar slíkra tilrauna, segir í ályktun sveitarstjórnar Skagastrandar.

/MPB

Melabúðarmótið í íshokki

Melabúðarmótið í íshokki fer fram nú um helgina 28.–29. apríl í Skautahöllinni í Laugardal á vegum Skautafélags Reykjavíkur.

Alls taka þátt 18 lið, um 150 keppendur í 5., 6. og 7. flokki á aldrinum 5–12 ára. Þátttakendur

eru frá Skautafélagi Akureyrar, Birninum í Grafarvogi og Skautafélagi Reykjavíkur. Mótið hefst með opunarhátíð kl. 19.00–20.00 föstudag þar sem þjálfarar sýna listir sínar. Sjálfh mótið hefst svo á laugardag kl. 8.00–16.45 og lýkur um hádegi á sunnudag.

Landbúnaðarráðherra og Ólafur Friðriksson með stjórn Nautís, sem tók á móti þeim í nýju einangrunarstöðinni. Af því tilefni var stjórninni afhent skjal með þökk fyrir góðar móttökur, sem Sigurður Loftsson, formaður stjórnar Nautís, tók við.

Mynd / Magnús Hlynur Hreiðarsson.

Landbúnaðarráðherra kynnti sér einangrunarstöðina á Stóra-Ármóti:

Væntanlega fæðast fyrstu 11 Aberdeen Angus-kálfarnir í september

— Óskað eftir 30 til 35 fósturvísunum frá Noregi til viðbótar sem koma í maí

Kristján Þór Júlíusson landbúnaðarráðherra og Ólafur Friðriksson úr ráðuneytinu heimsóttu nýlega nýju einangrunarstöðina á Stóra-Ármóti í Flóahreppi til að kynna sér starfsemina.

Á stöðinni verða ræktaðir Aberdeen Angus nautgripir. Fósturvísun var komið fyrir í 32 kúm í desember 2017 en eftir skoðun kom í ljós að aðeins 11 kúr höfðu fest fang. Þær munu bera í september. Óskað hefur verið eftir 30–35 nýjum fósturvísunum frá Noregi sem koma þá til landsins í lok maí og verða settir upp í ágúst.

/MHH

Hér er afburðanaútið 74039 Li's Great Tigre (Stóri Tígur) sem er faðir 10 af þeim 11 kálfum sem von er á í september á Stóra-Ármóti.

Ólafur Davíð Guðmundsson og Þórður Aðalsteinsson frá Hlöðu ehf. afhenda Guðmundi Frey Kristbergssyni á Háafelli hleðslustöð fyrir rafbíla.

Myndir /TB

Bændur bjóða upp á hleðslu í hlaði

Fyrstu hleðslustöðvarnar frá Hlöðu ehf. voru afhentar tveimur bændum í verkefninu „Hleðsla í hlaði“ á dögunum.

Það voru þeir feðgar Jón Zimsen og Knútur Dúi Kristján Zimsen, sem reka gistiheimilið Dranga á Skógarströnd, og Guðmundur Freyr Kristbergsson á Háafelli í Hvítársíðu sem tóku á móti gripunum. Þeir eru meðal stækkandi hóps bænda sem hyggur á uppsetningu á rafhleðslustöðvum á sínum búum til þess að þjónusta rafbílaeigendur.

Ólafur Davíð Guðmundsson, framkvæmdastjóri Hlöðu, sagði við þetta tækifæri að margir væru áhugasamir um að setja upp hleðslustöðvar og nú væri bændum ekkert að vanbúnaði. Hann sagði að stöðvarnar á Dröngum og á Háafelli væru hluti af nýrri sendingu sem var að berast til landsins.

IKEA í fararbroddi

Á fimmta tug bænda í Hleðslu í hlaði

Jón Zimsen og Knútur Dúi Kristján Zimsen með nýju rafhleðslustöðina.

og í Félagi ferðaþjónustubænda heimsóttu IKEA 11. apríl þar sem tilgangurinn var að kynna sér starfsemi húsgagnarísans. IKEA er með um 60 hleðslustöðvar fyrir utan verslunina og býður rafbílaeigendum

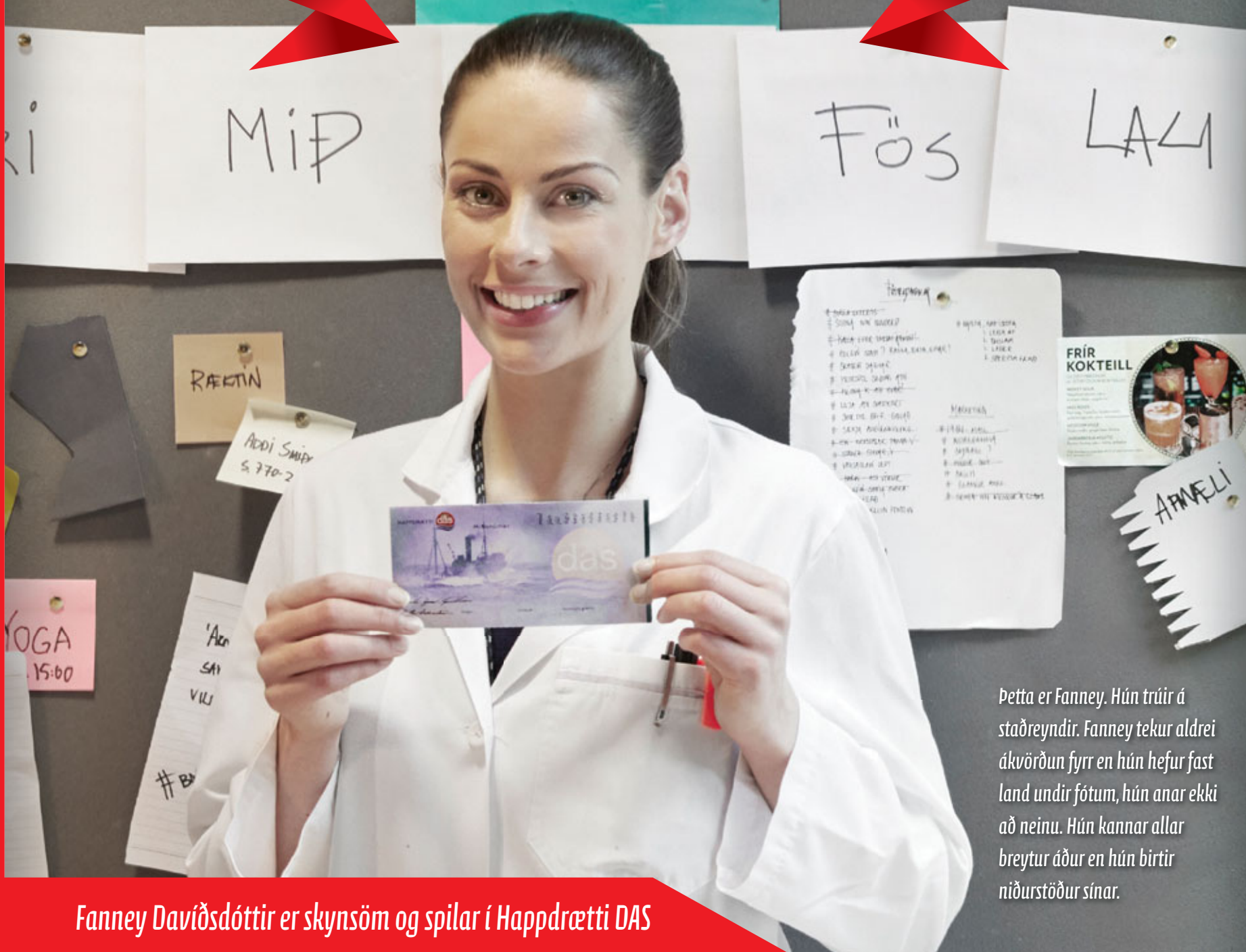
Þórarinn Ævarsson framkvæmdastjóri IKEA segir góða reynslu af rafhleðslustöðvum við IKEA.

að hlaða á meðan þeir sinna erindum í búiðinni.

Að sögn Þórarins Ævarssonar, framkvæmdastjóra IKEA, hefur reynslan verið góð og rafbílaeigendur sérlega ánægðir með þjónustuna. Engin teljandi vandamál hafa komið upp í rekstri hleðslustöðvanna að hans sögn.

/TB

Vinningar í hverri viku - Hapdrætti DAS

Þetta er Fanney. Hún trúir á staðreyndir. Fanney tekur aldrei ákvörðun fyrr en hún hefur fast land undir fótum, hún anar ekki að neinu. Hún kannar allar breytur áður en hún birtir niðurstöður sínar.

Fanney Davíðsdóttir er skynsöm og spilar í Hapdrætti DAS

Vikulegir útdrættir

Mestu vinningslíkurnar - skynsamlegasti kosturinn

Nýtt
hapdrættisár
hefst í maí

Einfaldur miði				Tvöfaldur miði			
Vinningar	Fjöldi	Upphæð	Samtals	Vinningar	Fjöldi	Upphæð	Samtals
Aðalvinningur	6	15.000.000	90.000.000	Aðalvinningur	12	15.000.000	180.000.000
Aðalvinningur	6	3.000.000	18.000.000	Aðalvinningur	12	3.000.000	36.000.000
Aðalvinningur	40	2.000.000	80.000.000	Aðalvinningur	80	2.000.000	160.000.000
Vinningar	208	150.000	31.200.000	Vinningar	416	150.000	62.400.000
Vinningar	1.248	50.000	62.400.000	Vinningar	2.496	50.000	124.800.000
Vinningar	5.200	20.000	104.000.000	Vinningar	10.400	20.000	208.000.000
Vinningar	19.050	10.000	190.500.000	Vinningar	38.100	10.000	381.000.000
Samtals	25.758		576.100.000	Samtals	51.516		1.152.200.000

Kauptu miða á das.is eða í síma 561 77 57

Fylgstu með okkur á Facebook og á das.is

Miðaverð er 1.500 kr. á mánuði fyrir einfaldan miða og 3.000 kr. fyrir tvöfaldan miða

FRÉTTIR

Íslenskar agúrkur seljast vel í gegnum netverslunina nemlig.com í Danmörku.

Sölufélag garðyrkjumanna:

Önnur sending af nýjum gúrkum til Danmerkur

Eins og greint var frá í Bændablaðinu fyrir nokkru sendi Sölufélag garðyrkjumanna (SFG) nokkur bretti af agúrkum til Danmerkur. Gúrkurnar voru seldar í gegnum netverslunina nemlig.com.

Gunnlaugur Karlsson, framkvæmdastjóri SFG, segir að salan á gúrkunum hafi gengið vonum framár. „Önnur sending af íslenskum gúrkum er komin í sölu hjá nemlig og ekki ástæða til annars en að fleiri fylgi í kjölfarið.

Fyrirtækið hefur einnig sýnt áhuga á að selja annars konar matvæli en grænmeti frá Íslandi, eins og kjöt og fisk, og ekki annað að skilja en að Danirnir séu mjög opnir fyrir áframhaldandi viðskiptum.

Íslenskar gúrkur.

Mynd / Odd Stefan

Það verður því spennandi að sjá hvað gerist í framhaldinu. /VH

Þingsályktunartillaga um byggðaaætlun:

Ætlað að stuðla að jákvæðri þróun byggða

Sigurður Ingi Jóhannsson samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra hefur á Alþingi mælt fyrir tillögu til þingsályktunar um stefnumótandi byggðaaætlun fyrir árin 2018 til 2024.

Áætlunin er unnin í samræmi við lög um byggðaaætlun og sóknaráætlanir nr. 69/2015 þar sem kveðið er á um að áætlunin lýsi stefnu ríkisins í byggðamálum hverju sinni og samhæfingu við aðra stefnumótun og áætlanagerð hins opinbera.

Ráðherra sagði byggðaaætlun vera mikilvægt tæki fyrir stjórnvöld á hverjum tíma að hafa áhrif á framgang og móta stefnu í byggðamálum, fyrir landið í heild og einstök svæði. Byggðaaætluninni er ætlað að stuðla að jákvæðri þróun byggða og að efla samkeppnishæfni þeirra sem og landsins alls. Byggðamál eru öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, svo sem búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna, fjarskipta og umhverfis- og auðlindamála. Samkvæmt þessari skilgreiningu eru byggðamál viðfangsefni allra ráðuneyta með einhverjum hætti. Því er mikilvægt að samhæfa byggðasjónarmið sem mest við alla málaflokka, hvort heldur er hjá ríki eða sveitarfélögum.

Þrjú markmið

Í byggðaaætlun eru sett fram

Sigurður Ingi Jóhannsson.

eftirfarandi þrjú markmið, að jafna aðgengi að þjónustu, að jafna tækifæri til atvinnu og að stuðla að sjálfbærri þróun byggða um allt land.

Margvislegar áherslur á sviði byggðamála eru tíundaðar í áætluninni sem eiga að leiða til beinna og skilgreindra aðgerða eða til samþættingar við aðgerðir í öðrum opinberum áætlunum til að framangreindum markmiðum verði náð.

Alls eru 54 aðgerðir skilgreindar, sem heyra undir ábyrgðarsvið flestra ráðuneyta, auk þess sem mælikvarðar eru settir við hvert markmið. Fjárhheimildir byggðaaætlunar verða nýttar til að fjármagna einstakar aðgerðir, ýmist alfarið eða með samfjármögnun með ábyrgðaraðilum, eftir því sem fjárhheimildir fjárlaga leyfa hverju sinni. /MPB

Horft til Þorlákshafnar.

Myndir / AP

Þorláksskógar:

Landgræðslu- og skógræktarverkefni á 4.620 hektara svæði á Hafnarsandi

Fyrirhugað er að rækta upp skóg á um 4.620 hektara svæði á Hafnarsandi við þéttbýlið Þorlákshöfn. Var þetta kynnt á fundi í Þorlákshöfn fyrir skömmu, en markmiðið er að græða upp land og rækta skóga til að verjast náttúruvá, vernda byggð og auka nýtingarmöguleika svæðisins, s.s. til útivistar.

Einnig er markmiðið að vinna að stefnu íslenskra stjórnvalda í loftslagsmálum í samræmi við Parísarsamkomulagið, endurheimt vistkerfa til að auka líffræðilega fjölbreytni, og framkvæmd laga um skógrækt og laga um landgræðslu, styðja við atvinnuþróun og eflingu byggðar á svæðinu. Unnið er að því að leita eftir stuðningi við verkefnið hjá sjóðum og fyrirtækjum. Fjallað var um Þorláksskóga á íbúafundi í Þorlákshöfn fyrir skömmu. Verkefnið Þorláksskógar byggist á samningi milli Sveitarfélagsins Ölfuss, Landgræðslu ríkisins og

Gunnsteinn R. Ómarsson.

Árni Bragason.

Frá fundinum í Þorlákshöfn.

Edda Laufey Pálsdóttir.

Skógræktarinnar sem undirritaður var í október 2016.

Verkefnið verður fjármagnað með framlögum ríkis, sveitarfélags, sjóða og fyrirtækja. Verkið verður unnið í sjálfbodaðri vinnu, af félagsamtökum, stofnunum og einstaklingum, sem og af verktökum. Stefnt er að því að græða land þar sem þörf er á og gróðursetja trjáplöntur í framhaldinu í svæðið. Stefnt er á að skógarnir breiðist á næstu áratugum út með sjálfsáningu út frá trjáreitum. Nærsvæði Þorlákshafnar er hugsað sem útivistarskógur og svæðin fjær sem náttúrulegur birkiskógur. Verktími er áætlaður um 20 ár og heildarkostnaður við verkefnið er áætlaður um hálfur milljarður króna.

Mun efla samfélagið

Gunnsteinn R. Ómarsson, bæjarstjóri Ölfuss, sagði um fyrirhugaða Þorláksskóga að þeir verði stærsta einstaka útivistarsvæðið á SV-horni

landsins og muni skapa tugi starfa. Auk þess og ekki síst munu Þorláksskógar binda milljónir tonna af kolefni.

„Þetta verkefni mun efla samfélagið okkar á næstu árum,“ sagði Gunnsteinn.

Landið yrði að mestu sjálfbært innan fárra ára

Árni Bragason landgræðslustjóri sagði að hægt væri að planta trjáa í stóran hluta Hafnarsands og hann gerði sér vonir um að landið yrði að mestu sjálfbært innan fárra ára.

„Ég sé fyrir mér að innan fárra ára fáum við hér svæði sem mun ekki standa Heiðmörk að baki.“

Með sandinn í skónum

Edda Laufey Pálsdóttir, íbúi í Þorlákshöfn, hélt athyglisvert erindi um ár sín í Þorlákshöfn en hún flutti þangað sumarið 1966. Erindið nefndi Edda Laufey „Með sandinn í skónum“. Edda Laufey sagðist ekki muna eftir grænum melhól þegar hún kom fyrst í Þorlákshöfn.

„Það þurfti ekki mikið rok til að allt væri umlokið fjúkandi sandi.“ Sem dæmi má nefna að í apríl 1967 stóð til að halda tónleika á Selfossi en ekki reyndist fært á milli þorpa vegna sandfoks. Um það átak sem nú stendur fyrir dyrum sagði Edda Laufey:

„Verkefnið sem verið er að kynna hér í dag er framtíðin. Svona átak er stórkostlegt fyrir landið okkar og fólkið sem hér býr.“

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

ÍSLENSK HÚS - SÉRHÖNNUÐ FYRIR ÍSLENSKA FERÐAÞJÓNUSTU

Forsniðin einingahús Fljótleg í uppsetningu

JÖKLAR - FLATT ÞAK

Grunnhús
24,3 fm

GRUNNHÚS - Verð m/vsk
2.490.000 kr.

JÖKLAR - BURST ÞAK

Grunnhús
24,3 fm

GRUNNHÚS - Verð m/vsk
2.690.000 kr.

JÖKLAR - ÍSLENSKU HÚSIN

Grunnhús
24,3 fm

GRUNNHÚS - Verð m/vsk
2.690.000 kr.

Öll Jöklahúsin eru stækkanleg

Hægt er að lengja húsin að vild með því að bæta við einingum í miðju þess ásamt sperrum og gólfbitum.

HÚSIN FRÁ OKKUR
MÁ FINNA UM ALLT LAND

Grunnflötur
65 fm
+ 35 fm
svefnloft

KLETTAR

ÍSLENSK HEILSÁRSHÚS

Verð 6.900.000 kr. m/vsk

Íslensk hönnun fyrir íslenskar aðstæður - Húsin standast 100% íslenska byggingareglugerð

STYRKUR - HAGKVÆMNI - HÖNNUN

Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

LANDSHÚS

Nýjung í íslenskri jarðrækt

Kynntu þér nýju forsmituðu smárablöndurnar frá Líflandi sem spara þér handtökin.

Smáratún - TAÐA. Blanda þar sem áhersla er lögð á hámarks uppskeru og endurvöxt. Hentar best þar sem minna reynir á vetrarþol. Ferlitna rauðsmári TORUN gefur mikla uppskeru og góðan lystugleika.

Smáratún - SLÆGJA. Blanda þar sem áhersla er lögð á góða uppskeru og gott vetrarþol. Rauðsmári YNGVE bætir uppskeru og eykur lystugleika gróffóðursins.

Smáratún - BEIT. Blanda þar sem áhersla er lögð á gott þol fyrir beit og traðki. Gefur góða uppskeru og hentar bæði vel til beitar og sláttar. Vallarsveifgrasyrkið KUPOL tryggir þéttleika grassvarðarins. Hvítsmárin bætir uppskeru og eykur lystugleika.

Hver er ávinningurinn?

Ávinningur af notkun niturbindandi belgjurta í landbúnaði er vel þekktur. Í íslenskum jarðvegi skortir jarðvegsbakteríur sem binda nitur í samflí við smárategundir. Hingað til hafa bændur þurft að sérmeðhöndla smárafrae með Rhizobium-bakteríum til þess að virkja niturbindingareiginleika smáranna. Með nýju

forsmituðu fræblöndunum frá Líflandi er þetta úr sögunni. Smáratúns-grasfræblöndurnar innihalda, auk grasfræ, smárafrae sem húðað er með Rhizobium-bakteríum og næringarlagi sem gefur fræinu auka orku til spírunar og kemur smáranum á legg fljótt og örugglega.

1. Ytra varnarlag

2. Ytra næringarlag

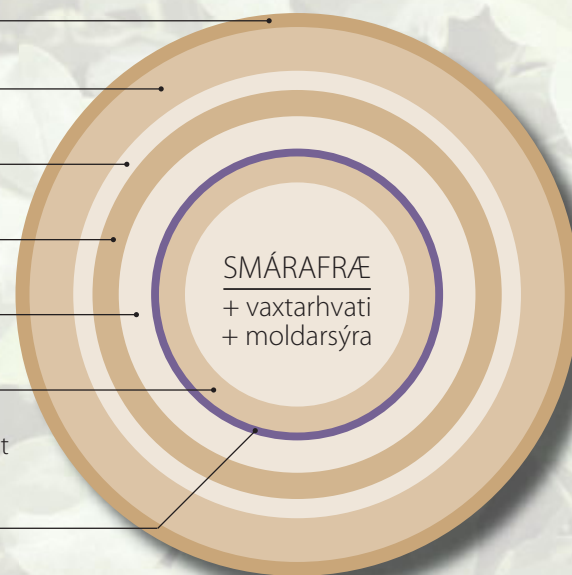
3. Steinamjöl

4. Moldarsýra

5. Innra næringarlag

6. Innra varnarlag

Óvirkt bakteríusmit, sem virkjust þegar fræið kemst í snertingu við raka og byrjar að spíra

Bjóðum upp á mikið úrval af sáðvöru

Bygg, hafra, hveiti, rúg, grænfóður, olíujurtir, grasfræblöndur og grasfræ til túnræktar, smára og ertur.

Kynntu þér málið á www.lifland.is eða hafðu samband við söluráðgjafa okkar í síma 540 1100

Sala og ráðgjöf
Sími 540 1100

www.lifland.is
lifland@lifland.is

Reykjavík
Lynghálsl

Borgarnes
Borgarbraut

Akureyri
Óseyri

Blönduós
Efstubraut

Hvolsvöllur
Ormsvöllur

FRÉTTIR

Steinbjörn Björnsson og Hinrik Lárusson.

Myndir / MOTIV, Jón Svavarsson

Norræna nema-keppnin í matreiðslu og framleiðslu: Framreiðslunemarnir fengu gull og matreiðslunemarnir silfur

Um síðustu helgi var Norræna nema-keppnin í matreiðslu og framreiðslu haldin í Hótel- og veitingaskólanum í Kaupmannahöfn. Íslensku keppendurnir náðu frábærum árangri; framreiðslunemarnir unnu og fengu gullverðlaun og matreiðslunemarnir silfur.

Íslensku framreiðslunemarnir eru Sigurður Borgar Ólafsson á Radisson Blu Hótel Sögu og Axel Árni Herbertsson á LAVA, Bláa Lóninu. Þjálfari þeirra var Tinna Óðinsdóttir.

Í matreiðslukeppninni tóku þátt fyrir Íslands hönd þeir Steinbjörn Björnsson, frá Hörpu, og Hinrik Lárusson á Radisson Blu Hótel Sögu. Þjálfari þeirra var Georg Arnar Halldórsson.

Keppni nema 23 ára og yngri

Keppendur í Norrænu nema-keppninni eru 23 ára og yngri og koma frá Danmörku, Finnlandi, Íslandi, Noregi og Svíþjóð. Stóð keppnin yfir báða dagana og þurftu nemarnir að leysa fjölbreytt verkefni og þreyta fagpróf.

Látíð var reyna á vínþekkingu framreiðslunemanna, keppt var í fyrirskurði, að uppdekkja borð og borðskreytingar, að para vín við matseðla, blanda hanastél auk mismunandi framreiðsluáferða og faglegri framreiðslu. Matreiðslunemarnir elduðu sígilda aspássúpu, lystauka, réttinn Amuse-bouches úr nautaskanka og Jerúsalem-ætíþistlum og heitan grænmetisrétt.

Framleiðslu- og matreiðslunemarnir unnu saman á laugardeginum; teymin fengu svokallaða leyndarkörfu, þar sem ekki er vítað um hráefnið, og áttu svo að

Axel Árni Herbertsson.

Sigurður Borgar Ólafsson.

útbúa fimm rétta máltíð úr því í sameiningu.

Hráefnið var kjúklingur, kjúklingalifur, bleikja, humar, möndlur, hvítt súkkulaði og rabarbari. /smh

Þjóðlegir réttir á okkar veg – ertu með?

Hugmyndasamkeppni meðal almennings um þjóðlega rétti

Matarauður Íslands og Hótel- og matvæðaskólinn efna nú til hugmyndasamkeppni meðal almennings um matarrétti undir titlinum „Þjóðlegir réttir á okkar veg – ertu með?“ Tilgangurinn er að fagna margbreytileika matargerðar okkar og heiðra matarhefðir landsmanna.

Keppnin stendur til 1. maí næstkomandi og mega allir taka þátt óháð aldri. Hægt er að lesa nánar um samkeppnina og skrá hugmynd eða uppskrift á www.matarauður.is.

Hugmyndin er að virkja almenning til að senda inn hugmyndir að máltíðum eða viðbiti sem þeir vilja geta keypt vítt og breitt um landið. Einnig að skapa eftirspurn eftir öðruvísi íslenskum réttum en við eigum að venjast þegar við ferðumst um landið. Erlendir ferðamenn munu að sjálfsögðu njóta góðs af.

Hugmyndir og eða uppskriftir

Það má senda inn hefðbundnar og óhefðbundar hugmyndir, í gömlum eða nýjum búningi. Það er skilningur þeirra sem að þessari hugmyndasamkeppni standa að þjóðlegir réttir spretti alltaf upp úr íslensku hráefni. Sérstaklega verður tekið tillit til þess ef saga á bak við réttinn fylgir með. Samhliða þessu átaki er fólki boðið að skrá matarminningar sínar og hægt er að gera það á matarauður.is.

Uppskriftir á að senda inn í gegnum þar til gert form á vefsíðu Matarauðs Íslands. Valdir verða 15 réttir úr innsendum uppskriftum sem nemendur og kennarar við Hótel- og matvæðaskólann útfæra og elda fyrir dómnefnd 3. og 4. maí.

Fimm réttir standa síðan upp úr sem vinningsréttir og fyrir þá verða veitt verðlaun.

Úrval uppskrifta og hugmynda verða birtar á vef Matarauðs Íslands 11. maí og þar verður hægt að líka við hugmyndirnar og deila á samfélagsmiðlum. #þjóðlegirréttir Úrslit og vinningshafar verða kynnt 25. maí og þar mun sjávarútvegs- og landbúnaðar-ráðherra afhenda verðlaun.

Á matseðlum veitingahúsa víða um land

Veitingahús í kringum landið

eru í samstarfi við Matarauð Íslands og munu velja einn af þeim 15 réttum, sem komast í undanúrslit, á matseðilinn sinn í sumar. Verður sigurréttunum fylgt eftir af Sigurði Daða Friðrikssyni, fagstjóra matreiðslu í Hótel- og matvæðaskólanum sem heimsækir veitingastaði sem ætla að bjóða upp á einhvern af réttunum.

Hluti af ímynd lands og þjóðar

„Matarhefð er stór hluti af ímynd lands og þjóðar enda speglar hún menningu okkar og sögu. En þjóðlegir réttir eru ekki síður hluti af nútímanum, bragðbættir og innblásnir af samtímanum. Við erum því að leita að þjóðlegum réttum í nýjum og gömlum búningi. Aðaluppistaðan í réttunum verður að vera íslenskt,“ segir Brynja Laxdal, verkefnisstjóri hjá Matarauði Íslands.

Draga fram sérstöðu íslensks hráefnis og matarmenningar

Megintilgangur Matarauðs Íslands er annars vegar að draga fram sérstöðu íslensks hráefnis og matarmenningar til að auka þá hlutdeild í heildarímynd Íslands og auka með því þekkingu og ásókn í íslenskar matvörur og afurðir. Hins vegar að styrkja matartengd verkefni sem efla heildarhagsmunum byggða og verðmætasköpun í sátt við sjálfbæra þróun. Að leiðarljósi er stefna stjórnvalda, matvælastefna heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna og samvinna atvinnugreina. Sjávarútvegs- og

landbúnaðarráðherra er ábyrgur gagnvart fjárhagsramma verkefnisins og tekur endanlegar ákvarðanir um fjárhagsáætlun og aðrar fjárveitingar út frá tillögum verkefnastjórnar.

Í verkefnastjórn sitja Þórir Hrafnsson, settur formaður og Baldvin Jónsson fyrir hönd atvinnuvega- og nýsköpunar-ráðuneytisins, Hanna Dóra Hólm Másdóttir fyrir samgöngu- og sveitastjórnarráðuneytið og Ásborg Ósk Arnþórsdóttir fyrir hönd umhverfis- og auðlindaráðuneytisins. Verkefnastjóri er Brynja Laxdal, sem ákveður starfs- og fjárhagsáætlun með samþykki verkefnastjórnar.

Horft til góðrar reynslu Svía

Hjá Matarauði Íslands er horft til reynslu annarra þjóða sem sýnir að hægt er að ná verulegum ávinningi þegar stjórnmöld styðja uppbyggingu ákveðinna atvinnugreina. Sem dæmi má nefna að verkefnið í Svíþjóð, sem hófust árið 2009 undir heitinu „Matlandet Sverige og Try Swedish“, hafa falið í sér margþætta ávinning. Þar má nefna fjölgun starfa í veitingageiranum, aukna verslun með sænska matvöru, styrkingu byggða í héruðum sem byggja á hefðbundinni sænskri matvælaframleiðslu, aukinn útlutning og bætt viðhorf umheimsins til Svíþjóðar sem framleiðsluland hreinna og góðra matvæla. Var þetta fyrirbæri m.a. kynnt af Anne-Marie (Ami) Hovstadius á ráðstefnu Matarlandsins Ísland í Bændahöllinni 2014.

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið hefur með bréfi frá 10. apríl síðastliðnum samþykkt endurskoðaða verðskrá fyrir dóma á kynbótahrossum.

Sýningargjöld verða fyrir fullan dóm 24.600 kr. m/vsk og að auki er innheimt WorldFengs gjald og er því heildarverð 26.000 kr.

Fyrir **sköpulags/reiðdóm** er verðið 19.100 kr. m/vsk en heildarverð með WorldFeng gjaldi 20.500 kr.

Verðskráin tekur þegar gildi.

Karlakór Hveragerðis ásamt stjórnanda sínum, Örlýgi Atla Guðmundssyni.

Mynd / Guðmundur Erlingsson

Fyrstu vortónleikar Karlakórs Hveragerðis

Laugardaginn 28. apríl kl. 16.00 fara fram fyrstu vortónleikar Karlakórs Hveragerðis í Hveragerðiskirkju. Kórinn sem er rétt að verða tveggja ára var stofnaður haustið 2016.

Stjórnandi og undirleikari er Örlýgur Atli Guðmundsson. Um 30 karlar úr Hveragerði, Ölfusi og Selfossi æfa að jafnaði með kórnum þar sem léttleikinn er í fyrir-

rúmi enda öll lög kórsins létt og skemmtileg. Á vortónleikunum koma Bassadætur fram með kórnum en það eru systurnar Dagný Halla og Unnur Birna Björnsdætur, búsett- ar í Hveragerði. Gleðimennirnir Jón Magnús Jónsson og Ólafur M. Magnússon mun einnig koma fram og syngja nokkur lög með undirleikara sínum, Arnhildi Valgarðsdóttur. Jón og Ólafur munu

líka syngja nokkur lög með kórnum sem gestasöngvarar. Pétur Nói Stefánsson, 14 ára stórefnilegur tónlistarmaður í Hveragerði, mun leika undir á píanó í laginu Hraustir menn með kórnum.

Einsöngvarar úr röðum kórsins verða þeir Arnar Gísli Sæmundsson og Erlendur Eiríksson. Aðgangseyrir á tónleikana er 1.500 krónur, frítt er fyrir 12 ára og yngri.

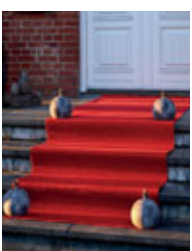
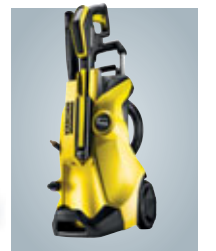
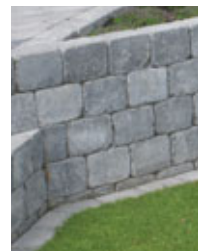
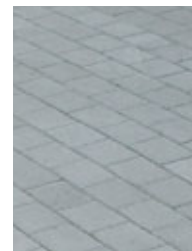
bauhaus.is

BAUHAUS®

SUMARIÐ BYRJAR Í BAUHAUS

...OG ÚRVALIÐ HEFUR ALDREI VERIÐ MEIRA!
GARÐHÚSGÖGN, GRILL, PALLAOLÍA, PENSLAR,
HREINSIEFNI, HÁPRÝSTIDÆLUR, HELLUR,
PALLAEFNI, ÚTIBLÓM OG MARGT FLEIRA

Opnunartímar: mánudaga til föstudaga 8-19 * laugardaga og sunnudaga 10-18

FRÉTTIR

Úlfar ævintýranna á Sólheimum

Það er hefð fyrir því að Leikfélag Sólheima frumsýni á sumardaginn fyrsta. Á því var engin breyting í ár og var frumsýnt nýtt íslenskt barnaleikrit, Úlfar ævintýranna.

Höfundur er leikstjórinn Guðmundur Lúðvík Þorvaldsson og tónlistina semur Hallbjörn V. Rúnarsson, forstöðuproskaþjálfari á Sólheimum. Í Úlfari ævintýranna eru sett saman fjögur þekkt ævintýri, Rauðhetta, Grísirnir þrír, Sætabrauðsdrengurinn og Úlfur Úlfur. Rúmur helmingur íbúa

og starfsmanna Sólheima koma á einhvern hátt að sýningunni. Sýnt verður í Íþróttaleikhúsinu á Sólheimum.

Næstu sýningar eru 28. apríl klukkan 16.00, 29. apríl klukkan 14.00 og lokasýning verður 1. maí klukkan 14.00

Miðasalan er í síma 847 5323 www.solheimar.is. Verslunin Vala verður opin á sýningardögum frá 14.00–17.00

Verið hjartanlega velkomin og njótið.

Það er ótrúlegt að sjá þetta skilti við Bláfjallaafleggjarann sem einhverjir gikkglaoir byssueigendur hafa séð ástæðu til að nota sem skotmark. Af hverju viðkomandi leyfa sér að skemma þannig almannaæigur í hreinni heimsku veit enginn, en þeir hinir sömu eru greinilega hættulegir umhverfinu og ættu auðvitað ekki að hafa byssuleyfi. Svona leiðbeiningarskilti fyrir vegfarendur eru dýr í framleiðslu og tjónið því verulegt með tilheyrandi útgjaldaaukningu úr okkar sameiginlegu sjóðum.

Mynd / G.Bender

KÆLI- & FRYSTI-BÚNAÐUR

KLEFAR

Kæli- & frystiklefar í miklu úrvali.

Vottaðir gæðaklefar með mikla reynslu á Íslandi. Einfaldir í uppsetningu.

HILLUR

fyrir kæli- & frystiklefa.

Mikið úrval og auðvelt að setja saman. Sérhannaðar fyrir matvæli.

Hafðu samband í síma 587 1300 og við sérsníðum lausn sem hentar þér!

KAPP

VÉLA-KÆLI & RENNIVERKSTÆÐI

Miðhraun 2 | 210 Garðabær | Sími 587 1300 | kapp@kapp.is | www.kapp.is

HLUNNINDI & VEIÐI

Haraldur Eiríksson með stórlax úr Stekknum í Norðurá í Borgarfirði.

„Ég er hóflega bjartsýnn á laxveiðina“

– segir Haraldur Eiríksson hjá Hreggnasa um komandi sumar

Gunnar Bender

gunnarbender@gmail.com

„Það hefur verið þannig að mestu laxveiðiár Íslandssögunnar eru þau er enda á tölunni átta,“ segir Haraldur Eiríksson hjá Hreggnasa.

„Þannig má nefna árin 1978, 1988 og 2008. Þannig við skulum vona að þessi tíu ára hringur haldi áfram og við fáum fantagott sumar. Mér finnst við eiga það inni. En eins og segir er ég hóflega bjartsýnn, en ég bið eftir því að norðausturhornið taki við sér, og ár líkt og Hofsa, Selá og Hafralónsá skili góðum afla. Það er kominn tími á Austurlandið að mér finnst.

Það verður þó ákaflega spennandi að fylgjast með Vesturlandinu. Seiðasleppingar í flestar árnar heyrna nú sögunni til, og nú þarf að sjá hver raunveruleg framleiðslugeta ánnar er. Ég er ákaflega ánægður með þá þróun og að árnar séu með öllu sjálfbærar. Til að svo megi vera þurfa veiðiréttarhafar og leigutakar að huga að sínum og tryggja að nægilega stór hrygningarstofn sé til staðar. Stofnar stórlaxa hafa einnig verið á uppleið, en því miður hefur það verið smálaxinn sem hefur verið að klíkka undanfarin ár og

það kemur niður á veiðitölunum og veiðinni síðla sumars.

Eins hefur laxinn verið að mæta fyrir, sem hefur gert það að verkum að veiðitíminn hefur verið færður frammar í þó nokkrum ám. Vonandi verður áframhald á því.“

Gott á Norður- og Austurlandi, í meðallaði syðra

„Til að draga þetta saman þá spái ég góðri smálaxagengd á Norður- og Austurlandi og meðalveiði í ánum hér sunnan heiða sem byggist í bland á smálaxi og ágætum stórlaxagöngum snemmsumars.“

Blikur á lofti og hræsni í umræðum

Haraldur er ekkert sérlega ánægður með stöðuna á veiðileyfamarkaði.

„Mér finnst markaðurinn vera erfiður. Úti í heimi kvarta veiðimenn sáran yfir sterkri krónu, og það verður að segjast eins og er að þessar eilífu sveiflur á gjaldmiðlinum eru ekki beint að hjálpa okkur sem erum með stærstan hluta af veiðileyfaveltunni erlendis. Að sama skapi er innanlandsmarkaðurinn ákaflega erfiður og ekki hjálpar til hækkanði verð ofan í stöðu krónunnar.“

– Hvað veldur?

„Ég tel þetta að hluta til vera ímyndarvandamál. Gott dæmi er fyrirtækjamarkaðurinn sem mjög hefur dregist saman. Nú er það orðið bannorð að fara í laxveiði og það jaðrar við atvinnurög hvernig farið er fram í fjölmöðlum. Sem dæmi eru lífeyrissjóðir orðnir stórir eigendur í atvinnulífnum og hjá þeim er algengt að bannað sé að þiggja laxveiðiferðir. Á sama tíma er farið í golf- og fótboltaferðir erlendis án þess að nokkuð þyki fréttæmt í þeim efnum. Þetta jaðrar við hræsni í mínum bókum.

Eins hafa forsvarsmenn sjókvía-eldis hérlandis farið hart fram í að svarta orðspor íþróttarinnar. Þessi norsku fyrirtæki eru með eitt stykki fyrrverandi forseta Alþingis á spennum sem hefur verið nokkuð duglegur í þeim efnum ásamt meðreiðarsveinum sínum í pólitíkinni á Vestfjörðum. Þá helst til að breiða yfir þann skaða sem þeir sjálfir eru að valda á náttúrunni og lífríkinu.

Ég vil sjá landeigendur og þá sem þiggja arð af stangaveiði láta vel í sér heyrna þegar kemur að þessum málaflokki. Yfir 50% atvinnutekna í landbúnaði á Vesturlandi koma frá stangaveiðimönnum og það að þessari mikilvægu tekjulind sé ógnað með þessum hætti er einfaldlega ekki bjóðandi.“

Varmá við Hveragerði:

Fyrsti fiskurinn kominn á land

– Halldór Gunnarsson í spjalli um sumarið

Það var nokkuð líflegt í opnuninni í Varmá, en Flugubúllubráður, Steinpór og Halldór, voru mættir í opnunina til að ná úr sér mesta veiðihrollinum, og það gekk eftir að fá að taka í sporð.

Fyrsti fiskurinn var kominn á land rétt um klukkan 9. Sá var rúmlega 70 cm birtingur og voru það Bakkarnir sem voru að gefa vel.

„Þetta var virkilega skemmtilegur dagur, fiskur um allt og allir að fá flotta fiska,“ segja Steinpór og Halldór.

„Árið er að fara vel af stað,“ segir Sigurður, þriðji Flugubúllubrórinn, íbygginn.

„Ef fram heldur sem horfir verður þetta svakalega skemmtilegt í sumar. Helstu áhyggjurnar eru kannski vatnsleysi þegar kemur fram á sumarið. En við biðjum bara til æðri máttarvalda og mætum því sem koma skal með jákvæðni.

Flugubúllan, sem var búin að eiga sitt aðsetur á netinu undanfarin ár, opnaði nýja verslun í desember

Halldór Gunnarsson með fallegan sjóbirting úr Varmá við Hveragerði.

2017 í Kópavogi, en Flugubúlluna stofnuðu æskufélagarnir Steinpór, Halldór, og Sigurður árið 2016.“ segir Halldór um leið og hann dregur inn fluguna þegar sumarið er að rétt að byrja.

Fyrsti veiðitúrin er í fullum gangi, það skiptir öllu. Við

kveðjum þá félaga, fiskurinn vakir og tekur fluguna. Það er toppurinn. Sjóbirtingsveiðin hefur gengið vel síðan hún byrjaði og margir flóttir fiskar veiðst. En líklega hafa veiðst yfir 2.000 fiskar víða og margir vel vænir. Veiðisumarið lofar bara góðu.

MADE IN HOLLAND

Eftirfarandi bíla- og búvélaverkstæði nota Rymax smurolíur

Vélabær ehf.
Bæ Bæjarsveit, 311 Borgarnes

Hróar ehf.
Skipanesi, 301 Akranes

Pardus
Suðurbraut, 565 Hofsós

Eystra - Hraun ehf.
Eystra - Hruni, 880 Kirkjubæjarklaustur

Eyfell ehf.
Gilsbakka 33 - Ásólfskála, 860 Hvolsvöllur

Neyðarþjónusta Sveins
Bjarnaholti 5, 780 Höfn í Hornafirði

Vélaverkstæði Guðmundar og Lofts ehf.
lðu Bláskógarbyggð, 801 Selfoss

B3 ehf.
Bakka Svarfaðardal, 621 Dalvík

Vélaverkstæði Hjartar Eiríkssonar ehf.
Búlandi 1, 530 Hvammstangi

Bílherjinn
Mörk 2, 765 Djúpivogur

Framrás
Smiðjuvegi 17, 870 Vík

Rymax er merki um gæði,
smurolíur og glussar
á öll tæki og vinnuvélar.
Frábær vara á frábæru verði.

Poulsen ehf. | Skeifunni 2 | 108 Reykjavík | Hyrjarhöfða 9 | 110 Reykjavík | ☎ 530 5000 | poulsen.is

STEEKUR

Fjörulallar vilja gagnast kindum

Sjávarkvikindi sem nefnist fjörulalli hefur oft sést í fjörum víða um land. Lalli gengur stundum á landi um fengitímann og hann þá verið skaðlegur sauðkindum þar sem hann reynir að gagnast ánum.

Einn veturinn bar mikið á ásókn fjörulalla í sauðkindur við Breiðafjörð um brundtíðina og áttu margar þeirra ýmiss konar óskapnað vorið eftir. Til dæmis var munnur neðan á hálsi, sex eða jafnvel átta fætur á lömbum og löng rófa eins og á hundi.

Öfuguggi

Í þjóðsögum er talað um kvikindi sem kallast öfuguggi og mun vera fiskur sem uggarnir snúa öfugt á. Öfuguggi, sem er baneitraður, er í flestum tilfellum silungur sem veiðist í vötnum.

Sagt er að Í Myrkravatni á Botnsheiði hafist ekki annar fiskur við en baneitraður öfuguggi. Einu sinn fór maður sem ekki trúði á öfugugga út á Myrkravatn um vetur til að veiða í gegnum ís. Einn fiskur beit á hjá manninum en allir uggar hans sneru aftur. Varð honum svo mikið um að hann skar á línuna og stakk fiskurinn þegar aftur niður um vökina.

Allir látnir nema ein stúlka

Svo bar til á hjáleigunni Kaldrana á Reykhólum, að komið var að öllu heimilisfólkinu látnu nema einni lítilli stúlku. Fólkið sat stirðnað á rúnum sínum í baðstofunni með askana á knjám sér og hafði verið að éta silung. Við athugun kom í ljós að silungur þessi var öfuguggi sem veiddur hafði verið í Grundarvatni uppi á Reykjanesfjalli ofan við Reykhóla, en öfuguggi er baneitraður, eins og flestum hefði mátt vera kunnugt. Litla stúlkan hafði ekki viljað silunginn og slapp þess vegna lífs frá málsvörðinum.

Ferfættur hafbúi

Skeljaskrímsli er ferfætt kvikindi sem talið er að eigi sér heimkynni í sjó við Ísland og kemur stundum á land þegar tekur að skyggja. Kvikindi þetta er mjög erfitt viðureignar og sagt að blýkúlur vinni ekki á því heldur eingöngu byssukúlur úr silfri eða lambasporð.

Stærð skeljaskrímslisins er sagt á við hross og er það með kryppu á bakinu. Fæturnir eru stuttir, gildir með klær og sporin nánast kringlótt. Kvikindið með langan hala. Hálsinn er digur, skoltar langir og tennur stórar. Augun rauð. Búkurinn er að mestu hullinn þéttum og lifögnum skelja- eða hreisturfögnum sem stírnir á í tunglskíni. Mikil fýla fylgir þessari forynju.

Gælunöfn hákarls

Hákarl hefur verið nefndur ýmsum nöfnum á íslensku, bæði gælunöfnum og svonefndum feluorðum. Meðal þeirra eru axskeri, blágot, bláþiskur, bretteingur, deli, got, grágot, gráni, hafkerling, háskerðingur, hvölpur, raddali, rauðgot, skauli, skerill, skufsi. Hákarl hefur einnig gengið undir nöfnum eins og bauni, háki, háksi, láki og sá grái.

Nafngiftir hákarls fóru oft eftir stærð hans og útliti. Deli var haft um stutta digra hákarla, dusi um stóran hákarl, gotungur um feitan hákarl, lopi um miðlungsstóran, níðingur um hákarl sem var styttri en fimm álnir, hundur, raddali, skauli og snókur um lítinn hákarl og ælingi var haft um hákarl sem var á mörkum þess að vera talinn nýtur. /VH

HLUNNINDI & VEIÐI

Fiskur sem ekki má veiða

Guðjón Einarsson
gudjone3@gmail.com

Lúðan er eini hefðbundni nytjafiskurinn á Íslandsmiðum sem sjómönnum er bannað að beina sókn sinni í. Áfram er þó hægt að fá lúðu í söðið í fiskbúðum landsins því heimilt er að landa lúðu sem kemur sem meðafli á öðrum veiðum og ekki er talin lifa það af að verða sleppt aftur í hafið.

Lúðuveiðar hafa alltaf haft á sér ákveðinn ævintýrablað. Hver kannast ekki við myndirnar í blöðunum af hreyknum fiskimönnum sem stilla sér upp með stórlúðu á stærð við þá sjálfa eða meira, ferlíki sem óvænt hefur álpast á krókinn hjá þeim? Verðmætur happafengur. Þá hafa sjómenn sem stundað hafa beinar lúðuveiðar með haukalóðum (lúðulínu) líkt spenningnum sem fylgir lúðuveiðunum við bestu augnablikin á laxveiðum þegar glímt er við þann stóra.

Langvarandi viðkomubrestur

En nú er gamanið fyrir löngu búið, að minnsta kosti hvað varðar beina sókn í stórlúðu. Hún hefur verið bönnuð allt frá árinu 2012 vegna langvarandi viðkomubrests í stofninum samkvæmt mælingum Hafrannsóknastofnunar. Raunar hafði Hafró lagt til bann við beinni sókn í lúðustofninn allt frá árinu 1997 en talaði fyrir daufum eyrum stjórnvalda. Þáttaskil urðu hins vegar árið 2008 þegar bein sókn í stórlúðu með haukalóðum jókst verulega og árið 2010 voru 46% lúðuafans veidd með þeim hætti en þá nam lúðuafliinn í heild rúmum 500 tonnum. Þegar hér var komið sögu þótti stjórnvöldum tími til kominn að grípa inn í enda ljóst að ef stærri lúðunni yrði eytt yrði engin nýliðun.

Lokun svæða ekki fýsileg

En hvernig er hægt að friða eina tiltekna fisktegund sem syndir innan um aðrar fisktegundir í sjónum og lendir því óhjákvæmilega í veiðarfærum fiskiskipa? Eftir umfangsmikla skoðun Hafrannsóknastofnunar var einkum tvennt talið koma til greina í þessu sambandi. Í fyrsta lagi lokun veiðisvæða fyrir öllum veiðum þar sem unglúða heldur sig og í öðru lagi sleppingar á allri lífvænlegri lúðu sem veiðist sem meðafli. Skoðun leiddi í ljós að erfitt yrði að draga frekar úr lúðuveiðum nema með því að loka stórum veiðisvæðum fyrir öllum veiðum með botnvörpu, línu og dragnót. Fundað var með skipstjórnarmönnum sem töldu svæðalokanir slæman kost því sú aðgerð myndi þýða umtalsverðar hömlur á veiðum annarra tegunda. Sleppingar á lífvænlegri lúðu þóttu skárri kostur, þó að á honum væru ýmsir gallar, t.d. hvað varðar botnvörpuveiðar.

Sleppingar

Niðurstaðan varð sú að stjórnvöld settu reglugerð þar sem segir að við línuveiðar skuli sleppa allri lúðu með því að skera á taum línunnar og við handfæra- og sjóstangaveiðar skuli losa lúðuna varfærnislega af krókum eða skera á lykkju slóðans áður en lúðan kemur um borð. Síðast en ekki síst er svo alfarið bannað að stunda beinar veiðar á lúðu með þar til gerðri lúðulínu með stórum krókum (haukalóðum) enda er það helst stórlúða úr hrygningarstofni sem veiðist með því veiðarfæri.

Smálúðan elst upp á grunnunum til 3–5 ára aldurs en heldur þá út á djúpið. Á vorin og sumrin gengur

Kampakátir sjóstangaveiðimenn á Vestfjörðum með happafeng sinn.

Mynd / Hvíldarklettur

Stórlúðuveiðar þóttu spennandi veiðiskapur sem gjarnan var líkt við bestu augnablikin á laxveiðum.

stórlúða upp á grunnið en dregur sig út á djúpið þegar haustar og kólnar. Lúður verða kynþroska seint, eða 9–10 ára gamlar, og því verða áhrif veiðibannsins lengi að koma fram. Í svari sjávarútvegsráðherra við fyrirsögn Alþingi nýlega kom fram að vísitölur lúðu í stofnmælingum Hafrannsóknastofnunar hefðu aukist milli árunna 2014 og 2015 og haldist svo svipaðar síðan. Leiða mætti líkur að því að þetta væri árangur af löndunarbanni á lúðu.

Skráður afli hrapar

Lúðuveiðibannið hafði þau áhrif að skráður landaður lúðuafli hrapaði úr 532 tonnum síðasta árið fyrir bann (2011) í 35 tonn á fyrsta bannárinu. Næstu árin breyttist hann lítið en síðustu árin hefur hann verið í kringum 100 tonn.

Sá lúðuafli sem á land kemur skal seldur á fiskmarkaði og renna aðeins 20% andvirdisins samanlagt til útgerðar og áhafnar, en hitt er gert upptækt að frádregnum hafnargjöldum og kostnaði. Það á því ekki að vera nein sérstök hvatning fyrir sjómenn og útgerð að hirða lífvænlega lúðu í stað þess að sleppa henni. Að sögn Hafrannsóknastofnunar hafa rannsóknir sýnt að hlutfall þeirrar lúðu sé hátt sem lifir af við að veið-

ast en er sleppt aftur. Sérstaklega eigi það við um línu- og krókaveiðar. Hins vegar er ljóst að lúða sem dregin er upp af miklu dýpi, eins og til dæmis á botnvörpuveiðum, á sér ekki mikla lífsvon sé henni sleppt. Til þess að undirstrika það birtu togarsjómenn eitt sinn að gamni sínu lúðu sem reynt var að lifga við með hjartaustuðtæki. Skilaboðin voru ótvíræð.

Alls voru seld 94 tonn af lúðu á fiskmörkuðunum á síðasta ári að verðmæti rösklega 40 milljónir króna.

Dóriuveiðar Ameríkumanna við Vestfirði

Veiðar á lúðu við Ísland eiga sér ekki mjög langa sögu miðað við veiðar á til dæmis þorski. Lúðuveiðar í atvinnuskyni hér við land hófust árið 1884 þegar bandarískir sjómenn komu á Vestfjarðamið í þessu skyni. Fram að því voru litlar lúðuveiðar stundaðar við Ísland og litu sjómenn sem stunduðu veiðar á þorski, eins og Frakkar, á lúðuna sem pest og köstuðu henni. Íslendingar veiddu þó smávegis af lúðu á þessum tíma til innanlandsneyslu.

Lúðuveiðar Ameríkumannanna við Vestfirði voru stórtækar. Þeir komu hingað á skonnortum sem notaðar voru sem móðurskip.

Þar um borð var aflinn saltaður í tunnur, en veiðarnar sjálfar, sem voru línuveiðar, voru stundaðar á smábátum, svonefndum dörúm. Ekki eru til tölur um heildarafla Bandaríkjamanna á Íslandsmiðum á tímabilinu 1884–1898, þegar þeir stunduðu þessar veiðar hér við land, en í samantekt Kristjáns Kristinssonar, fiskifræðings á Hafrannsóknastofnun, um lúðuveiðar er áætlað að afli þeirra upp úr sjó hafi numið 20–25 þúsund tonnum á þessu tímabili. Meðan á veiðunum stóð höfðu Bandaríkjamennirnir bækistöð á Þingeyri. Eins og nærri má geta olli vera hundruða aðkomumannanna nokkrum titringi. Bæði voru þeir sakaðir um rányrkju á fiskimiðunum og drykkjulæti í landlegum en ekki síst fór það fyrir brjóstið á heimamönnum þegar útlendingarnir fóru að líta kvenpeninginn á staðnum hýru auga. Nokkur börn fæddust í kjölfarið og út frá þeim er ættbogi hérlandis.

Viðkvæm fyrir mikilli veiði

Árið 1898 lauk lúðuútgerð Bandaríkjamanna hér við land vegna minnkandi afla. Á 20. öldinni var mikil sókn í lúðu en að sögn Kristjáns benda gögn til þess að hún sé viðkvæm fyrir mikilli veiði. Þetta lýsti sér í því að eftir að hámarki í lúðuafli var náð minnkaði aflinn jafnharðan, oft á mjög skömmum tíma. Mestur varð lúðuafli á Íslandsmiðum árið 1907, eða tæplega 8.000 tonn. Allt fram að seinni heimsstyrjöld veiddu Englendingar mest þjóða af lúðu á Íslandsmiðum en auk þeirra veiddu Skotar, Þjóðverjar og Norðmenn talsvert af lúðu hér við land.

Árlegur afli Íslendinga sjálfra af lúðu var aðeins nokkur hundruð tonn frá aldamótunum 1900 og fram að fyrri heimsstyrjöld en á bilinu 1.000–2.000 tonn á árabílinu 1940–1994. Eftir það hefur hann verið undir 1.000 tonnum og var í kringum 500 tonn á árunum fyrir lúðuveiðibannið sem tók gildi árið 2012. Nú er hann um 100 tonn eins og áður sagði. Komandi ár munu leiða í ljós hversu langan tíma það tekur fyrir lúðustofninn að hjarna við með hjálp lúðuveiðibannsins.

FRÉTTIR

Grýtubakkahreppur leitar eftir samstarfsaðilum:

Vill uppbyggingu heilsárs ferðapjónustu á svæðinu

Grýtubakkahreppur hefur auglýst eftir aðilum sem áhuga hafa á að bjóða upp á heilsárs ferðapjónustu í sveitarfélaginu. Til að styðja við heilsárs ferðapjónustu eru einnig auglýst samhliða takmörkuð afnot af landi sveitarfélagsins til þýrluskiðamennsku frá hausti 2021.

Afnotarétturinn nær til jarðanna Þönglabakka, Láturs, Keflavíkur, Hóls í Þorgeirsfirði, Botns,

Kaðalstaða, Gils, Kussungsstaða, Grenivíkur, Hvamms 1, en þó ekki ræktarlands þessara jarða. Einnig á sveitarfélagið jörðina Svinárnes að hálfu.

Hinir áhugasömu skulu skila inn ítarlegum hugmyndum um áætlanir sínar um uppbyggingu ferðapjónustu í sveitarfélaginu og áætlaðan fjölda starfa sem kunna að verða til þar vegna þeirrar uppbyggingar. Einnig upplýsingum

um reynslu og þekkingu af ferðapjónustu og þjónustu henni tengdri auk upplýsinga um reynslu og þekkingu af þýrluskiðamennsku. Að auki áætlanir um kynningu og markaðsstarf svæðisins í heild sem valkost í ferðapjónustu, bæði hér á landi og erlendis.

Þess er óskað að auk áður nefndra upplýsinga verði eftir atvikum lögð fram gögn er varða fjármögnun verkefna og annað sem máli kann

Grenivík.

Mynd / HKr.

að skipta varðandi mat á því hvort þær hugmyndir sem fram verða settar séu raunhæfar og líklegt að þær gangi eftir.

Stefnt er að því að gefa þeim aðilum sem lýsa yfir áhuga sínum, tækifæri til þess að kynna hugmyndir sínar fyrir sveitarstjórn, áður en ákvörðun verður tekin um samstarfsaðila. Frestur til þess að skila inn upplýsingum er til 4. maí 2018.

/MPÞ

TETRA-POD

N Ý T T Á Í S L A N D I

T E T R A - P O D B Á T U R / K E R R A

Tilbúin í ferðalagið

TETRA POD

kerran er vatnspétt og ber 500 kíló. Gott geymslupláss fyrir allan farangurinn.

Auðvelt að losa

Með léttu átaki, opnast lokið þar sem kemur í ljós 750 lítra rými. Hentar vel í garðyrkjustörf o.fl.

Auðvelt að hlaða

Kerruna er hægt að hafa hálf opna eða lokaða. Flott lausn í veiðina.

TETRAPOD Bátur

TETRA POD Bátur léttur og frábær bátur. Tilbúinn í veiðiferðina.

Er hægt að biðja um meira !!!

NÚ Á KYNNINGARTILBOÐI **699.000.-kr.**

SPORTÍs

Mörkinni 6, 108 Rvk.s :5201000

gsm : 894-3811 & 893-7911
e-mail : skuli@sportis.is

Tetra pod bátar

UTAN ÚR HEIMI

Dæmi eru um að mörgæsir hafi tekið sér bólfestu á fljótandi plasteyju á hafi úti.

Líffræðileg fjölbreytni: Fjöldi fuglategunda í hættu

Nýlegar rannsóknir benda til að fjöldi fuglategunda sé í hættu á að deyja út á næstu áratugum. Ein rannsókn gengur svo langt að segja að ein af hverjum átta tegundum muni deyja út á næstu árum. Meðal viðkvæmra tegunda eru lundi og snæugla.

Í skýrslu sem kallast The State of the World's Birds og unnið er af BirdLife International eru birtar niðurstöður fimm ára rannsókna á fjölda og útbreiðslu fjölmargra fuglategunda um víða veröld. Í skýrslunni segir meðal annars að um 74% þeirra 1.469 fuglategunda sem taldar eru í mestri hættu stafi mest hættu af breytingum á búsvæði þeirra vegna landbúnaðar og eyðingu skóga. Aðrar ógnir eru breytingar á búsvæði vegna tilkomu ágengra tegunda og vegna veiða.

Margir áhrifaþættir

Samkvæmt því sem segir í skýrslunni fækkar fuglum um allan heim hvort sem það er hátt til fjalla eða á ystu úteyjum og nú er svo komið að um 40% fuglategunda í heiminum fækkar vegna athafna manna.

Helsta orsök fækkunarinnar er aukin landbúnaðar- og matvælafram-

leiðsla, skógareyðing, ágengar tegundir, veiðar, hlýnun jarðar, mengun og útbreiðsla borga.

Sem dæmi um áhrif ólöglegra veiða á fuglastofna er talið að hátt í 30 milljón fuglar séu veiddir við Miðjarðarhaf til átu á ári hverju. Þess má einnig geta að víðitittlingur, *Emberiza aureola*, sem eitt sinn var með algengustu fuglategundum í Evrópu og Asíu, er í dag sjaldséður enda talið að víðitittlingum í heiminum hafi fækkað um 90% frá því á áttunda áratug síðustu aldar.

Gríðarlegar fiskveiðar hafa mikil áhrif á lífsafkomu sjófugla eins og lunda, *Fratercula arctica*, og ritu, *Rissa tridactyla*, og stofnar beggja tegunda sagðir viðkvæmir. Annað sem er að hafa áhrif á lífsafkomu fugla í heiminum er minna fæðuframboð vegna fækkunar skordýra vegna aukinnar notkunar á skordýraeitri.

Ekki allt slæmt

Í skýrslunni kemur fram að þótt útlitið sé víða dökkt fyrir fugla heimsins sé ekki allt dauði og djöfull því með verndunaraðgerðum hafi tekist að bjarga 25 fuglategundum frá útrýmingu það sem af er þessari öld.

/VH

Umhverfisvænar greftranir sækja á með aukinni umhverfisvitund.

Umhverfisvæn greftrun: Er grasið grænna hinum megin?

Samhliða auknum áhuga á umhverfismálum, endurvinnslu, sótspori og náttúruvinsamlegri lífsmáta huga margir að endalokunum og umhverfisvænni greftrun.

Eins og búast má við hefur útfarariðnaðurinn orðið var við þennan áhuga og gripið til ráðstafana til að koma á mótis við síðustu óskir þessa hóps.

Nýverið var haldin stór vörusýning í kirkju í Amsterdam þar sem kynntar voru nýjustu útfararvörurnar. Meðal þeirra var eins konar Ikea-kista sem fæst afhent til samsetningar í flötum umbúðum og hlaut hún verðlaun sem nýjungin sem olli minnsta sótsporinu.

Á sýningunni mátti einnig sjá kistur ofnar úr tágum og laufblöðum bananaplöntunnar, margar gerðir af náttúruvænum öskuilátum og reiðhjól sem hannað er til að flytja kistur síðasta spölinn í stað líkbíla.

Vaxandi iðnaður

Aukinn fólksfjöldi veldur því að allt sem snertir dauðann og útfarir er vaxandi iðnaður. Samkvæmt tölum Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar létust um 56 milljón manns árið 2015 og gert er ráð fyrir að sú tala eigi eftir að hækka í um 70 milljón árið 2030.

Vitund fyrir umhverfismál sem tengjast greftrum skipta því verulegu máli. Hvort sem það tengist efnivið kistna eða öskuiláta, akstri líkbíla og ekki síst landinu sem fer undir kirkjugarða.

Margir telja að besta leiðin til að leysa þessi mál sé bálför. Málið er samt ekki svo einfalt því að mikla orku þarf til að brenna lík og sótspor bálfara því stórt.

Reyndar er það svo að þar sem skortur er á landrými hefur verið gripið til þess ráðs að endurnýta gamlar grafir með því að grafa upp gamlar grafir og grafa gamlar líkamsleifar neðar og leggja nýjar kistur ofan á. Þannig að líkamsleifar eru í lögum. Þessu fylgir þó sá vandi að þær kistur sem notaðar eru í dag brotna oft hægt og illa niður. Þær eru málaðar með olíumálningu og límdar saman með mengandi límum og iðulega klæddar með gerviefnum sem endast áratugi eða árhundruð. Auk þess sem þær eru smíðaðar í Kína og Austur-Evrópu

og flutningum á þeim langar leiðir fylgir stórt sótspor.

Bálfarir eru orkufrekar

Margir telja að besta leiðin til að leysa þessi mál sé bálför. Málið er samt ekki svo einfalt því að mikla orku þarf til að brenna lík og sótspor bálfara því stórt.

Ekki er því útilokað að hefðbundin greftrun í náttúruvænum umbúðum sé besta lausnin fyrir náttúruna. Það er að segja ef sá sem jarða á hefur lifað þess konar lífi að líkið eitri ekki jarðveginn mikið út frá sér. /VH

Færibanda-reimar

Eigum á lager
færibandareimar
í flestar gerðir rúlluvéla

GÚMMISTEYPA
Þ. LÁRUSSON EHF.

Gyðraföt 3 • 112 Reykjavík • Sími 567 4467 • Fax 567 4766 • gummisteypa@gummisteypa.is • www.gummisteypa.is

MULTI ONE®

Oft veltir lítil vél þungu hlassi

Ný sending af MultiOne 6.3 SD fjölnotavélum

Nú bjóðum við MultiOne 6.3 SD vélar á enn betra verði en áður og með fleiri aukahluti innifalda. Um er að ræða frábærar fjölnotavélar með **1200 kg lyftigetu**.

Á MultiOne 6.3 SD situr stjórnandi í aftari hluta þessara lipru og sveigjanlegu véla. **Vélarnar afhendast með skóflu, aukaballest að aftan og taðgreip.**

Hafðu samband við sölumann í síma 590 5116 eða sendu línu á iab@klettur.is og kynntu þér þína möguleika.

KLETTUR / SALA OG ÞJÓNUSTA / KLETTAGARÐAR 8-10 / 104 REYKJAVÍK / 590 5100 / klettur.is

KLETTUR

FRELSI

... TIL AÐ LÁTA DRAUMANA RÆTAST

UMSÓKNARFRESTUR TIL AÐ SÆKJA UM ER TIL 5. JÚNÍ.

SKRÚÐ-
GARÐYRKJA

SKÓGUR OG
NÁTTÚRA

BÚFRÆÐI

BLÓMA-
SKREYTINGAR

GARÐYRKJU-
FRAMLÆIÐSLA

STARFS- &
ENDURMENNTUN

BÚVÍSINDI

SKÓGFRÆÐI

FRAMHALDSNÁM

UMHVERFIS-
SKIPULAG

NÁTTÚRU- &
UMHVERFISFRÆÐI

WWW.LBHI.IS · LANDBÚNAÐARHÁSKÓLI ÍSLANDS · HVANNEYRI, 311 BORGARNESI · LBHI@LBHI.IS · 433 5000

NJARÐARNES 4

STEINSMIÐJA
AKUREYRAR
MINNISMERKI.IS

NJARÐARNES 4

APRÍLTILOBOÐ - FRÍR FLUTNINGUR UM ALLT ÍSLAND OG GRAFSKRIFT INNIFALIN

113
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
GRÁR - 125 þúsund

103
76x55 cm frá sökkli

120 cm sökkull
GRÁR - 219 þúsund
með lugt og vasa - 289 þúsund

103M
68x47 cm frá sökkli

80 cm sökkull
GRÁR - 165 þúsund

111
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
GRÁR - 125 þúsund

110
100x57 cm frá sökkli

130 cm sökkull
GRÁR - 270 þúsund

252
br 60 x h 50 frá sökkli

80 cm sökkull
Grár - 159 þúsund
Pláss fyrir 2 nöfn

s: 466 2800 / 899 9370 Nýuppfærð heimasíða sala@minnismerki.is - mikið úrval og góð verð

FRÉTTASKÝRING

Ólíkar rannsóknir á liðnum árum um uppruna hættulegs svifryks á höfuðborgarsvæðinu sýna sömu niðurstöðu:

Slit á götum, óþrif og sóðaskapur virðist vera meginorsök svifryks í Reykjavík

– Ryk sem verður til vegna vegslits, landfoks og salts safnast upp vegna lítilla þrifa á gatnakerfinu og þyrlast á þurrum dögum

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Loftmengun og svifryk er oft í umræðunni, sér í lagi á þurrum logndögum á höfuðborgarsvæðinu. Af umræðunni mátti ætla að útblástur frá bílum sé höfuðorsök allrar mengunar og svifryks. Rannsóknir sýna að orsaka svifryksmengunar virðist þó miklu fremur að leita í sliti á vegum ásamt sóðaskap og litlum þrifum á gatnakerfi höfuðborgarsvæðisins.

Svifryk getur samkvæmt rannsóknum verið mjög hættulegt heilsu manna og er beinlínis lífshættulegt fyrir þá sem eru veikir fyrir. Það er því afar mikilvægt að komið sé í veg fyrir að óhreinindi og ryk safnist upp í gatnakerfinu. Í skýrslu Norrænu ráðherranefndarinnar um vegryk kemur t.d. skýrt fram mikilvægi hreinsunar á götum til að draga úr svifryksmengun.

Þorsteinn Jóhannsson hjá Umhverfisstofnun tók þetta einmitt fyrir í M.Sc ritgerð sinni í umhverfisverkfræði við Umhverfis- og byggingaverkfræðiskor verkfræðideildar Háskóla Íslands 2007. Stendur ritgerðin í meginatriðum enn vel fyrir sínu þó vissulega hafi mikið vatn runnið til sjávar síðan. Vandinn vegna svifryksmengunar í höfuðborginni virðist þó lítið hafa breyst, nema kannski til hins verra, ef marka má mælingar Umhverfisstofnunar.

Í ritgerð Þorsteins er vísað til fyrri rannsókna og þar segir m.a. að mælingar á loftgæðum hafi verið gerðar í Reykjavík allar götur frá 1986. Fyrst var mælt við Miklatorg, en frá 1994 hefur verið mælt við Grensásveg. Árið 2002 var svo bætt við mælistöð við Fjölskyldu- og húsdýragarðinn.

Ljóst er að samspil saltnotkunar, umhleyppinga í veðurfari og notkunar nagladekkja hafa mikil áhrif á slit á malbiki. Það eru engin séríslensk sannindi, því sama vandamál er m.a. þekkt hjá hinum Norðurlandþjóðunum. Götur í Reykjavík geta verið blautar og í saltþækli vikum saman yfir veturinn. Stór hluti efnis sem slítnar þeytist undan hjólbörðum af því svæði sem bílarnir aka á. Það sest svo niður út í vegkanti, á umferðareyjum og sumt endar í niðurföllum. Þegar göturnar þorna þyrlast rykið svo upp.

Verklag við sópun skiptir miklu máli

Sjálfur segist Þorsteinn ítrekað hafa lagt að borgaryfirvöldum og Vegagerðinni að hreinsa götur meira en gert er til að draga úr svifryki. Hann segir þó ekki sama hvernig staðið sé að hreinsun. Verklag og tækjabúnaður við sópun skipti þar miklu máli.

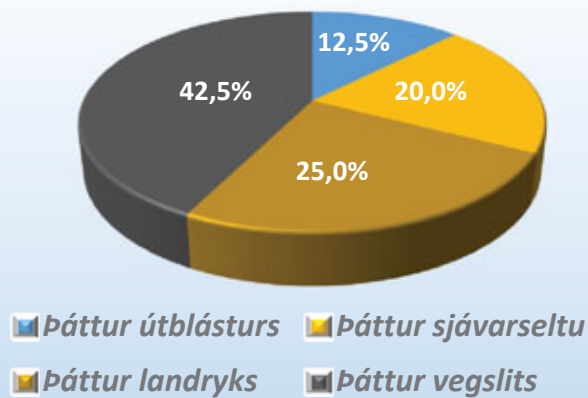
Þegar sópað sé þurfi að skola fina rykið af götunum um leið. Þegar götur séu illa þrifaðar og mikið af ryki safnast upp á götunum sé vissulega mögulegt að nota rykbindiefni til að koma í veg fyrir að það þyrlist upp á stilltum þurrviðrisdögum á vetrum. Það sé allavega betra en að fólki andi rykinu að sér. Hefur Þorsteinn m.a. bent á þetta í fyrirlesturum og nefnt sem dæmi að rykbinding sé

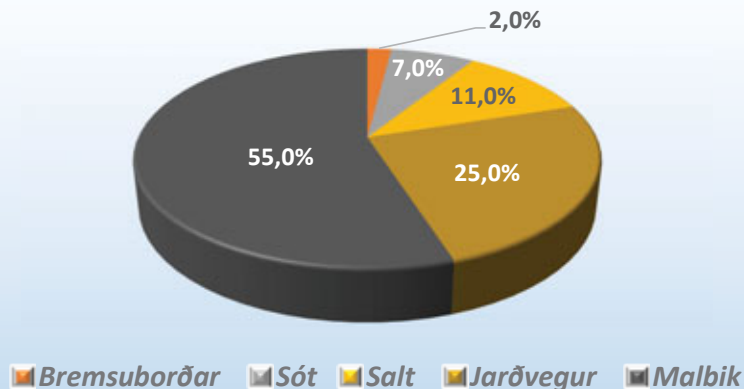
Óþrifaðar götur í höfuðborginni. Rykið á Miklubrautinni þyrlast upp undan bílaumferðinni og verður að svifryki sem fólki andar síðan að sér.

Mynd / Glæra úr fyrirlestri ÞJ

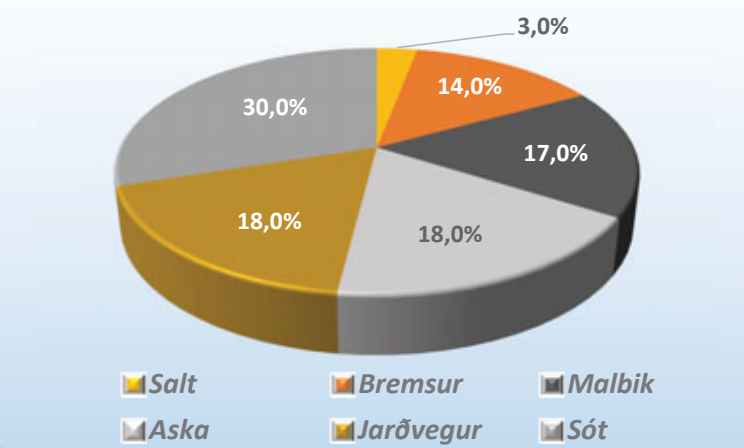
Úttekt Ylfu Thordarson 2000 (Meðaltal*)

Úttekt Bryndísar Skúladóttur og fleiri 2003

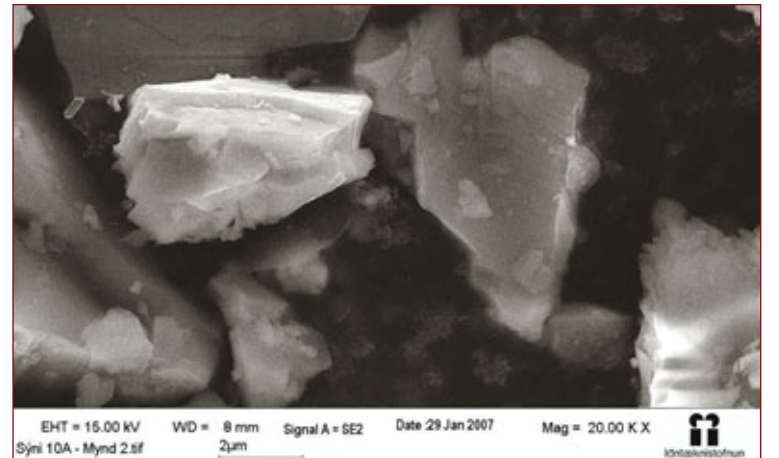

Úttekt Páls Höskuldssonar 2013

mikið notuð í Noregi, Svíþjóð og í Finnlandi á þeim tímum sem erfitt er að þrifa göturnar. Veturinn 2014

til 2015 hafi t.d. verið rykbundið allt að 90 sinnum á stofnbrautum í Stokkhólmi. Þá bendir hann

Rafeindasmásjármynd af óhreinindum af Miklubraut í Reykjavík. Öll korn á myndinni eru minni en 10µm og geta því auðveldlega þyrlast upp og breyst í svifryk. Orðið „ryk“ hljómar frekar sakleysislega. Sé horft á myndina koma frekar upp í hugann orð eins og bergflísar. Þarna má sjá hárfín oddhvöss korn sem óæskilegt er að anda að sér.

Mynd / ÞJ.

á að mestu svifryksgöturnar í Reykjavík séu þjóðvegir í þéttbýli, eða svokallaðir stofnvegir. Gera verði þá kröfu á Vegagerðina að lágmarka umhverfisáhrif þeirra gatna. Það ætti líka að vera hluti af vetrarviðhaldi í þéttbýli.

Stofnvegir í þéttbýli á forræði Vegagerðarinnar

Samkvæmt gögnum Vegagerðarinnar eru stofnvegir hluti af grunnkerfi samgangna eins og það er skilgreint í samgönguáætlun hverju sinni.

Til stofnvega teljast vegir sem tengja saman byggðir landsins. Við það vegakerfi sem þannig fæst skal tengja þéttbýlisstaði með um það bil 100 íbúa eða fleiri.

Til stofnvega teljast einnig umferðarmestu vegir sem tengja saman sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu. Einnig vegir á hálendinu sem mikilvægir eru fyrir flutninga og ferðaþjónustu.

Þar sem stofnvegur endar í þéttbýli skal hann ná að fyrstu þvergötu sem tilheyrir gatnakerfi þéttbýlisins og enda þar. Þó er heimilt að láta stofnveg ná til flugvallar og hafnar sem mikilvæg eru fyrir ferðaþjónustu og flutninga. Þannig hefur Vegagerðin umsjón með allri Miklubrautinni í Reykjavík, Hringbraut og alla leið

út á Seltjarnarnes. Því fylgir líka ábyrgð á gatnahreinsun og þrifum.

Magnús Valur Jóhannsson, framkvæmdastjóri hjá Vegagerðinni, segir að fjárskortur hafi hamlað öllu viðhaldi vega á landinu öllu í fjölmörg ár og uppsafnaður vandi sé því mikill. Þá hafi of litill gaumur verið gefinn að því að veita auknu fé í hreinsun gatna til að koma í veg fyrir svifryksmyndun. Þó sé reynt að þrifa stofnvegi á höfuðborgarsvæðinu þrisvar til fjórum sinnum á ári.

Ólíkar rannsóknir með svipaða niðurstöðu

Þorsteinn vísar í ritgerð sinni í tvær rannsóknir sem gerðar voru til að kanna uppruna svifryks í Reykjavík. Sú fyrri var eftir Ylfu Thordarson og kom úr árið 2000. Þar reyndi á samanburð á ýmsum mælistöðum á Reykjavíkarsvæðinu og úti á landi. Út frá þessu setti hún upp athyglisverðar og sláandi tölur um uppruna svifryks í Reykjavík. Samkvæmt þeim var niðurstaðan þessi:

Páttur útblásturs 10–15% (12,5)*
Páttur sjávarseltu 20%
Páttur landryks 20–30% (25%)*
Páttur vegslits 35–50% (42,5%)*

Þremur árum seinna kom út skýrsla nokkurra sérfræðinga á

Af Miklubraut. Þykka lagið í kantinum er mest áberandi. Það er sópað burtu (langmestu af því) en hluti af finefnum þess smyrst út á götuna.

Iðntæknistofnun um svifryk, undir forystu Bryndísar Skúladóttur. Markmið þeirrar skýrslu var hið sama og í skýrslu Ýlfu. Hins vegar var þar beitt gjörólíkri aðferðafræði sem byggðist á efnagreiningu svifrykssýna úr Reykjavík. Þótt niðurstöður þessara tveggja skýrslna væru ekki alveg samhljóða, þá voru stærðargráður

um uppsprettu svifryksins nánast þær sömu. Í skýrslu sérfræðinga Iðntæknistofnunar var niðurstaðan þessi:

- Bremsuborðar 2%
- Sót 7%
- Salt 11%
- Jarðvegur 25%
- Malbik 55%

Við sópun þarf að bleyta í svo ryk þyrlist ekki upp við verkið.

Hér var sópað nokkrum mínútum áður en myndin var tekin og gatan ekki smúluð með vatni. Mest allt af óhreinindum farið en restinni af finefninu hefur verið smurt út á götuna.

Þykka drullulagið í vegkantinum verður mjög áberandi í þurru veðri þegar stórir bílar keyra út í það og þyrlla upp rykinu.

Þorsteinn Jóhannsson hefur í fyrirlestrum vísað í enn eina skýrsluna sem Páll Höskuldsson gerði árið 2013. Hún er byggð á mælingum frá Grensásvegi í febrúar og apríl það ár. Þá gætti greinilega enn áhrifa af eldgosi í Eyjafjallajökli 2010 og í Grímsvötnum 2011. Aðferðafræðin í þessari samantekt er líka önnur en í hinum úttektnum tveim svo þetta er ekki alveg samanburðarhæft. Þótt umferðin hafi líka aukist verulega má eigi að síður sjá í skýrslu Páls að meginuppruni svifryks er sá sami og í hinum skýrslunum tveim frá árinu 2000 og 2003.

Umferð hefur stórlega aukist frá 2003. Samkvæmt tölum Vegagerðarinnar hefur meðalumferð í Reykjavík í marsmánuði á dag aukist úr 113.447 bílum 2005 í 167.645 bíla í mars 2018. Áhrifa af stóraukningu ferðamanna gæti þarna án efa mjög. Á árinu 2017 var umferðaraukningin milli ára um 15% en búist er við að hún verði 2–4% á þessu ári. Niðurstöður samantektar Páls voru eftirfarandi:

- Salt 3%
- Bremsur 14%
- Malbik 17%
- Aska 18%
- Jarðvegur 18%
- Sót 30%

Hvað er svifryk?

Svifryk eru fastar agnir sem vegna smæðar sinnar svífa um í andrúmsloftinu. Venjulega er talað um svifryk þegar þvermál agnanna er minna en 10 µm. Til samanburðar má geta þess að mannhár er um 60 µm í þvermál. Magn svifryks er venjulega mælt í µg/m³.

Svona á þetta að vera, allt orðið hreint og engin hætta á að svifryk þyrlist upp og valdi vegfarendum heilsutjóni.

Seinni árin hefur athygli mikið beinst að smæstu ögnunum og því er oft sérstaklega fjallað um agnir sem eru minni en 2,5µm í þvermál. Það stafar af því að þær komast dýpra ofan í lungu fólks og geta því valdið meiri heilsufarsskaða en grófari agnirnar sem stoppa ofar í öndunarveginum.

Ekki ólíkt ástandi í kolanámu

Þótt lítið hafi verið um það rætt er vert að benda á að svifryk af götum Reykjavíkur er um margt líkt ryki í kolanámu vegna kolefnis og steinryks sem í því er. Í kolanámu er þekkt að starfsmenn hafi þjáðst af steinlungum og engin ástæða til að ætla að áhrifin verði önnur þegar rykmyndun er mikil af niðurbroti malbiks. Því hljóta þríf gatna að vera mjög mikilvæg.

Í ritgerð Þorsteins frá 2007 er bent á að í einni víðamestu rannsókn sem gerð hefur verið á áhrifum svifryks á heilsu manna komi fram sláandi niðurstöður.

Rannsóknin var birt í New England Journal of Medicine í febrúar 2007. Tók hún til 60 þúsund kvenna í Bandaríkjunum. Kom í ljós að fyrir hver 10µg/m³ af finu ryki (<2,5 µm) sem ársmeðaltal mengunarinnar hækkaði á því svæði sem hver kona bjó, þá var 24% aukin áhætta á að fá einhvern hjartasjúkdóm. Þá var 76% aukin hætta hjá þeim sem fengu hjartasjúkdóma á að deyja af völdum hans. Aukning langtímaáhættu á að fá heilablóðfall var 35% og áhættuaukning á að fá banvænt heilablóðfall var 83%.

Einnig var sýnt fram á í þessari rannsókn að eftir háa svifrykstoppa mælist marktæk aukning í hjartaáföllum hjá fólki eldra en 65 ára.

Þorsteinn bendir á að þetta ætti að sýna virkilega þörf á að setja fjármagn í rannsóknir á svifryksmengun. Einnig væri nokkuð á sig leggjandi til að breyta þeim þáttum í okkar lífsstíl sem skapa mesta svifryksmengun.

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MATVÆLI & MARKAÐSMÁL

Helena Hermundardóttir og Knútur Rafn Ármann, eigendur Friðheima, ásamt Ólafi Þorvalds bruggmeistarara og Jóni Kb. Sigfússyni, matreiðslumeistara á Friðheimum, þegar nýja bjórnum var fagnað. Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Fyrsti tómatabjór landsins kemur frá Friðheimum

„Viðtökurnar eru mjög góðar, það eru allir ánægðir og lýsa bjórnum sem ferskum og mjög sumarlegum, enda sumar allt árið hjá okkur hér inn í gróðurhúsunum,“ segir Knútur Rafn Ármann, garðyrkju- og ferðabjónustubóndi á Friðheimum í Reykholti í Biskupstungum, aðspurður um viðtökur við nýja bjórnum frá Friðheimum.

Um er að ræða bjór úr tómötum frá Friðheimum sem bruggmeistarinn Ólafur Þorvalds, bruggmeistari í handverksbrugghúsinu í Ægisgarði í

Reykjavík, bruggar. Bjórinn er 4,5% að styrkleika og verður eingöngu seldur á krana í Friðheimum til að byrja með. Ferðabjónusta er orðinn langstærsti hlutinn í starfsemi Friðheima en tekið er á móti hópnum í gróðurhúsinu í mat og drykk og þá er boðið upp á hestasýningar sem hafa slegið í gegn.

Í Friðheimum starfa um 50 manns yfir sumartímann. Magnús Hlynur Hreiðarsson var í Friðheimum og tók meðfylgjandi myndir þegar nýi tómatabjórinn var kynntur fyrir íbúum uppsveita Arnessýslu.

Bruggmeistarinn segir að verkefnið með tómata og bjórinn í Friðheimum sé það skemmtilegasta sem hann hefur tekið þátt í. Næst verður það kannski gúrkbjór eða paprikubjór.

Skólameistarahjónin á Laugarvatni, Halldór Páll Halldórsson, skólameistari menntaskólans og Valgerður Sævarsdóttir brostu breitt yfir nýja tómatabjórnum.

Kjóstaðasystkinin létu sig ekki vanta á bjórkynninguna, hér eru tvö af sextán, þau Þórey og Ólafur Jónasarbörn. Þóreyju fannst bjórinn svo góður að hún þurfti að labba heim.

Torfi Harðarson á Flúðum mætti með kúrekahattinn sinn til að fagna nýja bjórnum sem hann segir æðislegan.

Bjarki Hilmarsson, yfirmatreiðslumeistari á Geysi og Mábil Gróa Másdóttir, einn eigenda Geysis, kunnu vel við nýja bjórinn.

Búðu þig vel undir vorverkin

Tork pappír 510MTR W1

Vnr. 6487 130040

Tork Wiping Plus W1, tvöföld stór rúlla. 510 metrar á rúllu, 1500 blöð. 2 laga pappír.

Dunlop Purofort stígvél

Vnr. 9655 D460933

Dunlop Purofort professional stígvél eru létt á fæti og með höggdeyfi í sóla. Litur: Grænn. Stærðir: 37-48.

Fristads samfestingur

Vnr. 9613 P154880

Vasar á lærum, mjög endingargóðar buxur. Litur: Svartur, kóngablár, navyblár og grár. Stærðir: XS-2XL.

Mobilfluid 426, 20 l

Vnr. 706 472120

Drif- og vökvakerfisólía fyrir traktora og vinnuvélar. Fæst í 20 og 208 l umbúðum.

Mobil delvac MX 15W-40, 20 l

Vnr. 706 4382820

Mínerölsk olía fyrir flutningabíla og vinnuvélar. Fæst í 4, 20 og 208 lítra umbúðum.

Portwest samfestingur fyrir börn

Vnr. 9657 C890

Endingargóður galli fyrir kröftuga krakka. Litur: Dökkblár. Stærðir: 4/5 - 6/7 - 8/9 - 10/11 - 12/13 - 14/15.

Verslanir N1 um land allt

Akureyri s. 440 1420 • Höfn s. 478 1940 • Ísafjörður s. 456 3574
Klettagarðar s. 440 1330 • Ólafsvík s. 436 1581 • Patreksfjörður s. 456 1245
Reyðarfjörður s. 474 1293 • Reykjanesbær s. 421 4980 • Vestmannaeyjar s. 481 1127

Alltaf til staðar

N1

SUMARTILBOÐ Á NEYSLUGEYMMUM

110AH Neyslugeymir

Hentar vel í ferðavagna og fleira.

Á AÐEINS KR. 19.960,-

250AH Neyslugeymir

Hentar vel fyrir handfærarúllur og fleira.

Á AÐEINS KR. 44.950,-

HÁGÆÐA OLÍA Á ÖLL TÆKI. FÁÐU TILBOÐ Í 60L & 208L TUNNUR

Sjá nánar á www.automatic.is

Automatic ehf

Smiðjuvegi 11, 200 Kópavogi

Sími: 512 3030

pantanir@automatic.is

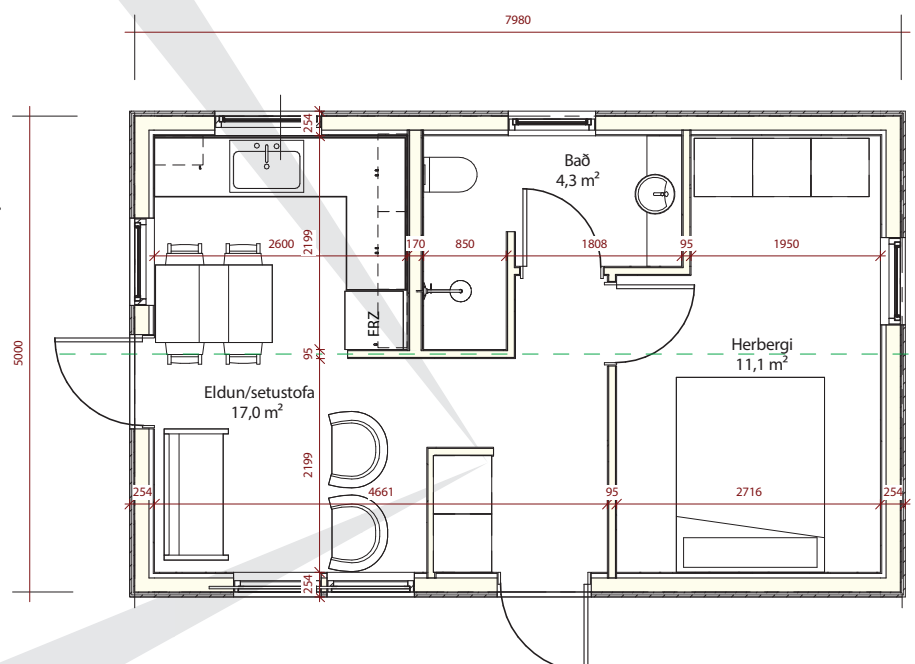
... gengur vel

Jötunn Byggingar kynna Einhamar

JÖTUNN
BYGGINGAR

Vönduð heilsárshús, hönnuð og framleidd fyrir íslenskar aðstæður sem henta sérlega vel sem útleigugeiningar fyrir ferðaþjónustu. Húsin eru afhent fullbúin og uppsett hjá viðskiptavinum.

- Útveggir uppbyggðir í samræmi við íslenska reglugerð.
- 150mm einangrun klætt að utan með Alusink bástál eða máluðum panel.
- Loft einangruð með 200mm einangrun klædd að innan með tilbúinni klæðningu sem ekki þarf að mála.
- Alusink bástál á þaki.
- Raflagnir innanhúss ásamt töflu innifalin.
- Pípulagnir innanhúss ásamt hitakerfi eru innifalin
- Gólf eru með parketi og flísum þar sem við á.
- Elhúsinnrétting, ísskápur, ofn, helluborð og háfur.
- Baðherbergi: Flíslagt gólf og veggir, klósett, vaskur og sturtuklefi með blöndunartækjum.
- Ca. 40m² útífallur.
- Undirstöður, steyptir bitar 0,2 x 0,6 x 8m 4 stk.
- Allar flasningar, þakrennur og niðurföll að jöru innifalin.
- Uppsetning öll innifalin.

Akfært fyrir vörubíl með krana þarf að vera að staðsetningu húsa, sjái verktaki sér hag í að koma með húsin tilbúin á staðinn.

Verð aðeins
kr. **9.980.000**
án vsk

Ekki innifalið í verði: Gröftr og fylling, heimtaugar vatni, heitu og köldu og rafmagni, rotþró, frárennslisagnir utanhúss, flutningur á húsi frá Selfossi og gisting og fæði fyrir uppsetningarteymi.

AUÐLINDIR & UMHVERFISMÁL

Ungir 13–15 ára kanadískir skólanemar mættu með snilldar uppfinningu í alþjóðlega samkeppni:

Kynntu hugmynd um „Yay Bale Wraps“, heyrúlluefni sem nota má í fóður

Hópur skólanemenda í dreifbýlisskóla í austurhluta Ontariófylkis í Kanada tóku nýlega þátt í keppni ásamt 20 öðrum hópum víða um heim um nýjar uppfinningar. Komu kanadísku nemendurnir þar með hugmyndir um ætar umbúðir utan um heyrúllur.

Tíu nemendur úr áttunda og níunda bekk (13 til 15 ára) í St. Thomas Aquinas Catholic High School í Russell, suðaustur af Ottawa, sendu hugmynd sína til einkaleyfissskrifstofu í Viginíuríki í Bandaríkjunum í fyrirasumar vegna alþjóðlegrar verðlaunasamkeppni. Þar keppti hugmynd þeirra við hugmyndir hópa frá Bandaríkjunum, Chile, Spáni og Þýskalandi. Verðlaunin voru 20.000 dollarar. Þótt kanadísku nemendurnir næðu ekki að koma sinni hugmynd í þrjú efstu sætin, þá náðu þeir allavega inn í keppnina með hugmynd sína um umhverfisvæna lausn til að pakka heyi. Afurð þeirra er kölluð „Yay Bale Wraps“.

Hugmynd kanadísku nemendanna byggir á þökkunarefni, sem kæmi í staðinn fyrir plast og sé úr niðurbrotanlegu efni, og gert yrði úr sykrunum og sterkju. Það leysist samt ekki upp í vatni og getur einungis leyst upp í ensími (amylase) sem m.a. finnst í munnvatni manna og dýra. Þar með ættu jörturdýr um leið að geta étið umbúðirnar sér til næringar.

Hægt að nota í skepnufóður

„Það stórkostlega við Yay Bale Wraps er að það þarf ekki að brenna, endurvinnna eða urða í landfyllingum,“ segir nemandinn Rachel Fiset í samtali við Farmers Forum. „Þú getur einfaldlega tætt það í sundur og blandað því saman við skepnufóður.“

Kannanir sem gerðar voru af nemendum sýna að um 70% bænda myndu nota Yay Bale Wraps baggaefni ef það stæði til boða.

„Sumir bændur sögðust ekki vilja nota Yay Bale Wraps vegna slæmrar reynslu þeirra af notkun á

baggaplasti fyrir umhverfið,“ sagði nemandinn Rachel Wood. „En ef framleiðsla eins og okkar kæmist á markað, þá væru þeir samt tilbúnir að íhuga notkun þess ef það dragi úr mengun í þeirra bakgarði.“

Kanadíski nemendahópurinn er að vinna að því að fá einkaleyfi fyrir hugmynd sína í héraði. Það veitir hugmyndinni skjól í eitt ár og síðan er meiningin að sækja um fullt einkaleyfi til 20 ára.

Í samkeppni við breska doktorsnema

Þrír doktorsnemar í Bretlandi hafa komið fram með svipaða hugmynd og eru að sækja um einkaleyfi á henni. Markmið þeirra er að geta komið vörinni á markað innan þriggja til fimm ára.

Athygli vekur að enginn þeirra tíu kanadísku nemenda sem komu fram með hugmyndina um æta baggaefnið er úr sveit. Hugmyndina fengu þeir hins vegar af því að horfa á alla plastbaggana á túnnum bænda. Nemendurnir

Það stýttist kannski í að baggaplast verði ekki lengur vandamál og kýr jafnt sem kindur geti étið umbúðirnar ásamt heyinu.

heita Sam Barrett, Alec Campbell, Logan De Verteuil, Rachel Fiset, Kelly Forrester, Morgan Foster, Noah Hill, Jack Miner, Ethan Warnock og Rachel Wood. Kennarar og leiðbeinendur voru Blair Fitzsimons, Ann Jackson og

Brad Reid. Ekki er þó vitað hvort Brad Reid sé skyldur Elizabet Jean Reid, forsetafrú okkar Íslendinga, sem fæddist reyndar í Ottawa í Kanada. Hún er því upprunnin á heimasvæði þessa kennara og ungu nemendanna hans. /HKr.

Áhyggjur í Kanada vegna lítillar endurvinnslu á landbúnaðarplasti:

Um 40 þúsund tonn af plasti falla til í kanadískum landbúnaði árlega

Í Albertafylki í Kanada einu saman falla til um 3.000 tonn af baggaplasti á hverju ári. Förgun þess hefur verið vandamál og hefur megninu verið brennt, en annað urðað. Hugsanlega er þó að verða breyting á því.

Bryan Walton hjá nautgripa-fóðursamtökum Albertafylkis segir að samtökin vilji fremur sjá plastið fara í einhvers konar endurvinnslu. Samt segjast einungis 17% bænda senda plastið í endurvinnslu enda fáir staðir sem taka við slíku plasti. Hafa menn staðið ráðbrota fyrir þessum vanda sem hrúgast upp í gryfjum. Á því kann að verða breyting fljótlega ef marka má orð Shannon Phillips, umhverfisráðherra héraðsins. Hann segir að baggabönd hafi verið að ryðja plaststrengjunum úr vegi þar sem bændur séu aftur að taka upp bagga í stað þess að rúlla upp hálm og heyi. Ekki virðast þó allir bjartsýnir á að þarna liggi lausnin.

Cleanfarms ná aðeins 10% af úrgangplastinu

Barry Friesen hjá Cleanfarms

Baggabönd gætu minnkað umfang plastnotkunar við hálmþökkun.

Inc., sem eru óhagnaðardrífín samtök sem stofnuð voru af plastiðnaðinum, áætla að um 40 þúsund tonn af plasti af ýmsum toga falli til í kanadískum landbúnaði árlega. Cleanfarms nær aðeins að safna um 10% af þessu plasti. Öðru er brennt eða urðað. Hann segir að einungis eitt fyrirtæki taki við landbúnaðarplasti til endurvinnslu í Kanada.

Mismunandi reglur eru um endurheimtur á plasti í Kanada. Verkefni er þó til staðar í öllum

Á hverju ári er þúsundum tonna brennt á sveitabæjum í Kanada eða sett í landfyllingar.

héruðum sem kveður á um að safna eigi og endurvinnna ílát og tunnur undan eiturefnum og áburði.

Í Manitoba er bæði kornpokum og garni frá bændum safnað og nýbúið er að setja svipaðar reglur í Saskatchewan eftir ýmsar tilraunir. Frá 2011 hefur verið safnað um 4.200 tonnum á 14 stöðum í Saskatchewan. Þar fyrir utan er það háð ákvörðunum einstaka framleiðanda hvernig þeir standa af förgun á plasti sem safnast upp hjá bændum.

Plastiðnaðurinn verði látinn bera ábyrgð á förgun

Þar sem hið opinbera telur sig einungis þurfa að hafa reglur um meðhöndlun á eitri og öðrum viðlíka skaðlegum úrgangi, þá verða reglur um plastförgun að koma frá hverju héraði fyrir sig. Barry Friesen telur að ekki sé þörf á frekari eftirtekstri eða aðgerðaráætlunum af hálfu ríkisins. Það þurfi bara að setja lög sem skylda plastiðnaðinn til að leggja til endurvinnslumöguleika.

„Ef þú framleiðir vöru og dreifir henni inn á ákveðin svæði, þá verður þú að hafa á takteinum áætlun um að farga vörinni þegar líftíma hennar lýkur,“ segir Friesen.

„Þetta gæti verið af svipuðum toga og gert er í endurvinnsluverkefnum þar sem kaupandinn er látinn borga skilagjald af vörinni í upphafi til að tryggja að flöskur og dekk skili sér til endurvinnslu.“

Hann segir að bændur séu vissulega ekki viljugir til að borga meira fyrir vöruna en þeir nauðsynlega þurfi. Ef þeir hafi hins vegar vissu fyrir að hægt sé að koma plastinu í endurvinnslu þá gæti viðhorfið breyst.

Skortur á endurvinnsluúrræðum

„Okkur finnst mikið skorta á endurvinnsluúrræði fyrir plast,“ segir Tammy Schwass hjá endurvinnslusamtökum Albertafylkis.

„Þetta veldur verulegum áhyggjum. Brúni á plasti losar eiturefni út í andrúmsloftið og grafið plast eyðist ekki.“ /HKr.

Vinnufatnaður

Hífilausnir

Kranar og taliur

Snjókeðjur

Pökkunarlausnir

Fallvarnarbúnaður

Höfum á lager mikið úrval af alskyns vinnufatnaði, hífi- og festingabúnaði, krönum og talum, snjókeðjum, pökkunarlausnum og fallvarnarbúnaði. Í vörulistanum á www.isfell.is er að finna ítarlegar upplýsingar um allar vörur.

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna!

ÍSFELL

Ísfell ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Leiðandi framleiðandi í gólfum fyrir gripahús naut - svín - hross - sauðfé

AB Andersbeton www.andersbeton.com (VDV benton)

Benedikt Hjaltason · Akureyri · Sími 894 6946 · Netfang: fjosbitar@simnet.is

Guðmundur Tyrfingsson - GTs ehf

Grænir og góðir síðan 1969

Bifreiðastjórar óskast

Óskum eftir bílstjórum í hlutastörf, sumarstörf og framtíðarstörf í almennar hópferðir út frá Selfossi eða Reykjavík.

Hæfniskröfur:

- Rútuþróf
- Stundvísi
- Þjónustulund
- Hæfni í mannlegum samskiptum
- Hreint sakavottorð
- Enskukunnátta æskileg en ekki skilyrði

Hægt er að sækja um á www.gtyrfingsson.is eða senda umsókn á einar@gtyrfingsson.is

Guðmundur Tyrfingsson - GTs ehf er rótgróið ferðaþjónustu-fyrirtæki sem var stofnað 1969. Við erum að leita að metnaðarfullu og hressu starfsfólki sem hefur áhuga á að vinna með okkur.

www.bbl.is

can-am

**TÆKI SEM ÞÚ
GETUR TREYST Á**

OUTLANDER 650 6X6

VERÐ 2.090.000.KR

VERÐ ÁN VSK

Outlander 6x6 650 - verð m/vsk 2.590.000. kr

Rotax 650cc - 62hð
Rafmagnsstýri - 1362kg Spil
Sturtupallur - Burðargeta 360+kg
Götuskráð - Dráttargeta 750+ kg

OUTLANDER 650 6X6 2JA-SÆTA

VERÐ 2.330.000.KR

VERÐ ÁN VSK

Outlander 6x6 650 2ja-sæta -verð m/vsk 2.890.000. kr

ELLINGSEN

FÍSKISLÓÐ 1 REYKJAVÍK / TRYGGVABRAUT 1-3 AKUREYRI / 580 8500 / SÍÐAN 1916 / WWW.ELLINGSEN.IS

BRP@ELLINGSEN.IS

ÍSTEKA

SELDU HRYSSUR TIL LÍFS

Hrossabændur óska eftir hryssum

Mega vera þriggja til fimmtán vetra

Sækjum frítt á Suðurlandi, Vesturlandi og Norðvesturlandi, austur í Eyjaförð.

Greiðum verulega hækkað verð á meðan pláss leyfir.

» Afhending í febrúar 20.000,- án vsk.

» Afhending í mars 26.000,- án vsk.

» Afhending í apríl og maí* 34.000,- án vsk.

Upplýsingar: hryssa@isteka.com eða í síma **581 4138**.

Geymið auglýsinguna!

*Seinasti mögulegi móttökudagur er sunnudagurinn **20. maí**.

Hryssur eru greiddar eftir reikningi og eftir umskráningu í *WorldFeng*.

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

**HUSQVARNA
FS 400 LV**

Sögunardýpt 16,5 sm

**HUSQVARNA
K 760**

Sögunardýpt 12,5 sm

**HUSQVARNA
K 3600 MK II**

Sögunardýpt 27 sm

**HUSQVARNA
K 2500**

Sögunardýpt 14,5 sm

**HUSQVARNA
DM 230**

Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA
Steinsagarblöð
og kjarnaborar

**Framúrskarandi
fyrirtæki**

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Erindi á vísindadegi á Keldum um sýklalyfjaónæmar bakteríur í dýrum á Íslandi:

Margvíslegar leiðir inn í landið fyrir ónæmar bakteríur

– Ein mesta heilbrigðisógn heimsins

Vísindadagur var haldinn síðastliðinn föstudag á bókasafni Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræðum að Keldum, í til efni af 70 ára afmæli hennar á þessu ári. Meðal áhugaverðra erinda sem þar voru flutt var erindi Þórunnar Rafnar Þorsteinsdóttur um sýklalyfjaónæmi í dýrum, en þar kom fram að það væri ein stærsta ógn við lýðheilsu í heiminum í dag.

Þórunn starfar sem verkefnastjóri í sýklalyfjanæmi við sýkla- og bóluefnadeild Tilraunastöðvar Háskóla Íslands í meinafræðum að Keldum. Bláðamaður spurði Þórunni um nokkur atriði efnis erindisins. Hún segir að Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO), Sameinuðu þjóðirnar og Evrópusambandið hafi hvatt aðildarþjóðir sínar til að efla rannsóknir sem nýta mætti til að stemma stigu við þessari ógn. Aukið ónæmi baktería fyrir sýklalyfjum valdi vandamálum við meðferð sýkinga og hafi þar af leiðandi slæmar afleiðingar fyrir heilsu manna og dýra – og valdi auknum kostnaði við heilbrigðisþjónustu.

Leiðir opnast fyrir sýklalyfjaónæmar bakteríur

Að sögn Þórunnar hefur sýklalyfjanotkun bæði í mönnum og dýrum áhrif á uppkomu og dreifingu ónæmra bakteríustofna. Sýklalyfjaónæmar bakteríur og ónæmisgen geti svo borist milli manna og dýra, með beinni snertingu, í gegnum umhverfið og í gegnum matvæli. Með auknum ferðalögum og viðskiptum með

Bókasafnssalurinn á Keldum var þétt setinn á föstudaginn.

Myndir / smh

matvæli og dýraafurðir heims-horna á milli opnast einnig leiðir fyrir sýklalyfjaónæmar bakteríur til að dreifa sér. „Það er mikill munur milli landa hvað varðar sýklalyfjanæmi baktería í dýrum og mönnum. Almennt er algengi sýklalyfjaónæmra baktería í dýrum meira eftir því sem sunnar dregur í Evrópu. Algengi sýklalyfjaónæmra baktería er líka meira í mörgum Asíulöndum, svo sem á Indlandi og í Kína. Almennt er það þannig að eftir því sem dýrældi er stærra í sniðum – og verksmiðjubúskapur algengari – þar er meiri sýklalyfjanotkun. Staðan á Íslandi er um margt áþekkt því sem við sjáum hjá hinum Norðurlandþjóðunum.

Ferðamenn, matvæli og aðrar dýraafurðir geta borið með sér

sýklalyfjaónæmar bakteríur hingað til lands og geta þá komið frá löndum þar sem algengi sýklalyfjaónæmis er meira en hér á landi. Munum þó að Íslendingar eru líka ferðamenn og ferðast vítt og breitt um heiminn og geta þá borið ónæmar bakteríur með sér heim. Aukinn ferðamannastraumur, aukin ferðalög Íslendinga og aukinn innflutningur eykur þá líkur á að ónæmar bakteríur berist hingað,“ segir Þórunn.

Ónæmar bakteríur í alifuglum, svínunum og nautgripum

„Hingað til höfum við leitað að ónæmum bakteríum í svínunum og alifuglum og kjötafurðum þeirra

Þórunn Rafnar Þorsteinsdóttir flytur erindi sitt á vísindadeginum á Keldum.

og svo í nautgripakjöti. Við höfum fundið ónæmar bakteríur í bæði dýrunum og kjötafurðum þeirra,“ segir Þórunn spurð um tilfelli ónæmra baktería á Íslandi. „Það hefur þó oftast verið lítið ónæmi, það eru ekki fjölonæmar bakteríur. Almennt er algengi sýklalyfjaónæmra baktería í dýrum á Íslandi lágt. Ekki er algilt að þó að ónæmar bakteríur finnist í dýrunum að þær berist í kjötafurðirnar. Og þó að þær finnist í kjötafurðunum þá er alls ekkert víst að þær berist í menn, enda ef kjötið er meðhöndlað og eldað með fullnægjandi hætti þá drepast bakteríurnar.“

Þórunn segir að víða hafi óvarlega verið farið með sýklalyfjanotkun í dýrum og mönnum og það skýri að vissu leyti hina erfiðu stöðu á heimsvísu. „Dýrum er víða gefin sýklalyf sem vaxtarhvetjandi þáttur, þá eru lyfin gefin heilli heilbrigðri hjörð í lágu skömmtum, en lágur styrkur sýklalyfs er líklegri til að upp komi ónæmar bakteríur.

Tíðni stökkbreytinga og tíðni flutnings á erfðafni (t.d. plasmíðum) eykst. Þessi notkun, sem vaxtarhvetjandi þáttur, er ekki lengur leyfð í Evrópu og hefur aldrei verið leyfð á Íslandi.

Í sumum löndum eru sýklalyf fyrir fólk ekki lyfseðilsskyld – og jafnvel þó þau séu lyfseðilsskyld þá er eftirlit með þeim ekki gott og hægt að kaupa þau beint yfir búðarborðið. Það er líka hægt að kaupa sýklalyf á netinu.

Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur skilgreint sýklalyfjaónæmi sem eina

af mestu heilbrigðisógnunum heimsins. Sóttvarnastofnun Evrópusambandsins (European Centre for Disease Prevention and Control) áætla að í Evrópu einni komi upp um það bil 400 þúsund sýkingar á ári hverju af völdum ónæmra sýkla sem leiða til um 25 þúsund dauðsfalla.“

Erum áratugum eftir á með eftirliti en á réttari leið

„Við erum áratugum á eftir öðrum Norðurlandþjóðum í eftirliti með sýklalyfjaónæmum bakteríum í dýrum. Varðandi fyrirkomulag eftirlits er unnið eftir ákvörðun ESB númer 652/2013. Matvælastofnun (MAST) hefur farið eftir þessari ákvörðun að fullu síðan 2017 en að hluta til var byrjað á því árið 2014. Í gegnum vef MAST má finna eftirlitsskýrslur um niðurstöður skimana á sýklalyfjaónæmum bakteríum.

Við erum því á réttari leið núna. Fram til 2014 var þetta mjög lítið rannsakað, ég gerði doktorsverkefni á þessu sviði á árunum 2005–2008 og eru það eiginlega einu gögnin sem við höfum um sýklalyfjaónæmar bakteríur í dýrum fyrir 2014.

Einnig eru í gangi núna undirbúningsverkefni í samstarfi við Karl G. Kristinsson á Landspítalanum, MAST, Matis og erlendra aðila sem munu auka á þekkingu okkar á stöðunni á sýklalyfjaónæmum bakteríum í dýrum á Íslandi á næstu árum,“ segir Þórunn að lokum. / smh

Verkfærasalan
hefur opnað á
Akureyri

**VERKFÆRA
SALAN**

Dalsbraut 1
600 Akureyri
460-1715

TOPPLYKLASETT

1/2" + 1/4" 94stk USG

USG USGB5094M

Topplyklasett með skröllum, toppum og framlengingum.

9.900 kr.

LOFTPRESSA

416 L/min - 100 L kútur

TJ TRAE100VFL

8 bara loftpressa
1 fasa - 2,2 kw mótör

59.900 kr.

VERKFÆRASKÁPUR

188 verkfæri USG

USG FIRP7B

Verkfæraskápur á hjólum með 188 verkfærum

75.900 kr.

HJÓLATJAKKUR

3ja tonna

TJ T83001

Lyftir upp í 52 cm hæð
Lágmarkshæð 14,5 cm

18.790 kr.

Öll verð eru birt með fyrirvara um prentvillur og áskilinn er réttur til breytinga. Tilboð gildir 12.apríl - 30.apríl 2018.

Verkfærasalan • 560-8888 • www.vfs.is
Síðumúli 11 - 108 Reykjavík | Dalshraun 13 - 220 Hafnarfjörður

Glutton sugan

Gerir umhverfið hreinna

Öflug suga frá Glutton

Hentug fyrir sveitafélög og fyrirtæki til að auðvelda vinnu við hreinsun

Glutton electric

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær
480-0000 - sala@afvelar.is - www.afvelar.is

dott.gallina

Polycarbonate gróðurhúsaklæðning

- ✓ Einangrandi
- ✓ Reyklúgur
- ✓ Birtuop
- ✓ Sterkar

P. PORGRÍMSSON & CO

Ármúli 29 • 108 Rvk • 512-3360 • korkur.is

Verk: Gróðrarstöð Lambhaga
Reykjavík
4000m²

Opnað verður fyrir umsóknir um nýliðunarstuðning í landbúnaði 3. maí n.k.

Í samræmi við reglugerð um almennan stuðning við landbúnað nr. 1180/2017, IV. kafla skal umsóknum um nýliðunarstuðning í landbúnaði **skilað inn rafrænt á Bændatorginu eigi síðar en 1. júní n.k.**

Markmið stuðningsins er að aðstoða nýliða við að hefja búskap og auðvelda ættliðaskipti í landbúnaði.

Til að eiga rétt á nýliðunarstuðningi þarf að uppfylla kröfur skv. 16. gr. reglugerðarinnar og eru þær meðal annars að:

- A. Umsækjandi sé á aldrinum 18–40 ára á því ári sem óskað er eftir stuðningi.
- B. Sé að kaupa búrekstur eða hlut í búrekstri í fyrsta skipti eða hafa leigt eða keypt búrekstur innan þriggja ára frá 1. janúar á umsóknarári.

Umsóknum er forgangsraðað með tilliti til menntunar, jafnréttis- sjónarmiða og heildarmats en nánari vinnureglur er að finna á heimasíðu Matvælastofnunar - **www.mast.is**

Stuðningur getur að hámarki numið 20% af heildarfjárfestinga- kostnaði á ári og skulu framlög til einstakra nýliða ekki vera hærri en níu milljónir króna í heildarstuðning.

Startarar og Alternatorar í flestar gerðir véla og tækja

Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

www.bbl.is

Varmadælar

Hagkvæmur kostur til upphitunar

Midea
It's your Idea

- Kyndir húsið á veturna og kælir á sumrin
- Fyrir norðlægar slóðir
- Fjarstýring fylgir
- Hægt að fá WiFi sendi svo hægt sé að stjórna dæluinni úr GSM síma

Verð frá aðeins

kr. 155.000 m.vsk

Midea MOB12

Max 4,92 kW

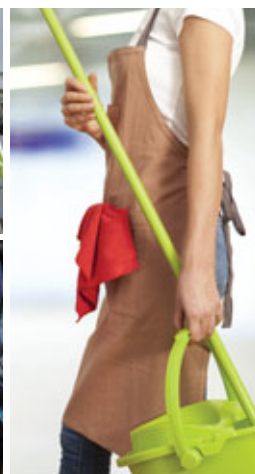
2,19 kW við -7° úti og

20° inni hita (COP 2,44)

f. íbúð ca 60m².

Ryðfrí festing eða Wifi búnaður fylgir með öllum varmadælum til lok maí

Rauðagerði 25 • 108 Reykjavík • Sími 440

VANTAR ÞIG STARFSFÓLK

Handafl er traust og fagleg starfsmannaveita með margra ára reynslu á markaði þar sem við þjónustum jafnt stór sem smá fyrirtæki.

Við útvegum hæfa starfskrafta í flestar greinar atvinnulífsins

Markmið okkar er að spara viðskiptavinum tíma, fyrirhöfn og fjármuni.

HANDAFL
STARFSMANNAVEITA

Suðurlandsbraut 6, Rvk. | Sími 419 9000

info@handafl.is | **handafl.is**

„Á skíðum skemmti ég mér“.

Myndir / Lýðháskólinn á Flateyri

Lýðháskólinn settur á fót á Flateyri:

Frelsi, þekking og þroski

Í kynningu um Lýðháskólann á Flateyri segir að skólinn sé samfélag nemenda og kennara sem býður fólki tækifæri til að þroskast og mennta sig í samstarfi við íbúa á Flateyri. Einkunnarorð skólans eru frelsi, þekking og þroski.

Helena Jónsdóttir, skólastjóri Lýðháskólans á Flateyri, segir að mikil undirbúningsvinna liggi að baki stofnun skólans við skipulagningu og gerð námskrár. „Í janúar síðastliðinn var svo farið á fulla ferð eftir að fékkst fjármagn til að ráða framkvæmdastjóra til að keyra verkefnið áfram. Formlega var skólinn síðan settur á laggirnar 15. apríl síðastliðinn og auglýst eftir umsóknum.“

Tvær námsbrautir

Að sögn Helenu verða kenndar tvær námsbrautir við skólann og er hver tvær annir með sex til sjö námskeiðum, Hafíð, fjöllin og þú og Hugmyndir, heimurinn og þú, sem hver um sig tekur við að hámarki 20 nemendum.

„Á námsbrautinni Hafíð, fjöllin og þú er lögð áhersla á að nýta þær auðlindir sem til eru í náttúru, menningu og samfélagi á Flateyri og í nærsveitum og með námskeiðum er lögð áhersla á færni, þekkingu og verkefni sem miða að því að nemendur verði færari í að ferðast um í náttúrunni, njóta hennar og nýta sér auðlindir hennar á öruggan og umhverfisvænan máta.“

Á hinn brautinni, sem kallast Hugmyndir, heimurinn og þú, er lögð áhersla á hugmyndavinnu og sköpun og útfærslu í hvers kyns formum, auk tjáningar og miðlunar. Með námskeiðum er lögð áhersla á ólík skapandi verkefni sem miða að því að nemendur öðlist

Helena Jónsdóttir, skólastjóri Lýðháskólans á Flateyri.

Námskrá skólans er óhefðbundin og ímyndunaraflinu var að hluta leyft að ráða mótun hennar.

færni í heimildaöflun, markvissri hugmyndavinnu og sköpun í ólíkum formum auk miðlunar til samfélagsins.

Námskrá skólans er óhefðbundin og við leyfðum ímyndunaraflinu að ráða og leituðum til þeirra auðlinda sem er að finna á Flateyri, bæði sem samfélag og náttúran í kring og úr því orðu til þessar tvær námsbrautir.“

Úti í öllum veðrum

Að sögn Helenu fer aðeins hluti námsins við skólann fram innandyrna og í hefðbundnum kennslustofum. „Við verðum á mismunandi stöðum og stundum úti, í öllum veðrum og stundum við líkamlega krefjandi aðstæður. Við slíkar aðstæður er nauðsynlegt að vera hreyfanlegur og til í ýmislegt. Það er mikilvægt að nemendur séu opnir fyrir nýjum upplifunum og því að reyna á sig við aðstæður sem þeir hafa ekki verið í áður.“

Uppbygging námsins

Kennsla við skólann hefst 19. september næstkomandi og eru öll námskeið kennd í tveggja vikna stuttum en hnitmiðuðum lotum.

Helena segir að með stuttum námslotum sé auðveldara fyrir nemendur og kennara að einbeita sér að hverju námskeiði fyrir sig og kynna sér viðfangsefnið til hlítar. „Einnig gefst svigrúm fyrir kennara og nemendur til að staldra við áhugaverð viðfangsefni hverju sinni. Þetta fyrirkomulag skapar jafnframt aukin tækifæri til að fá reynslumikið fólk og fagaðila víðs vegar að af landinu og utan úr heimi til að kenna námskeið við skólann.“

Flateyri tilvalinn staður fyrir lýðháskóla

„Umhverfi eins og á Flateyri býður upp á flest sem þarf til sköpunar. Hér er stutt í náttúruna og auðvelt að skapa eitthvað í tengslum við hana.“

Á námsbrautinni Hafið, fjöllin og þú er lögd áhersla á að nýta þær auðlindir sem til eru í náttúru, menningu og samfélagi á Flateyri og í nærsveitum.

Helena segir að ein hugmyndin að baki skólans sé byggðapróun. „Flateyri er einstakt samfélag sem tekur vel á móti nýju fólki. Samfélagið er mjög mannlegt og íbúar innan við 200 og þar sem lýðhaskólar eru oft starfræktir í minni og jaðarsamfélögum þótti Flateyri tilvalinn staður fyrir skólann.“

Skólagjöld og umsóknir

Nemendur við Lýðhaskólann á Flateyri greiða skólagjöld sem eru 200 þúsund krónur fyrir hvora önn. Innifalið í skólagjöldum er morgun- og hádegismatur alla virka skóladaga, námsefni og ferðir og verkefni sem tengjast vinnu og verkefnum við skólann. Ekki er um eiginlegan umsóknarfrest að ræða. Opnað var fyrir umsóknir 15. apríl. Afgreiðsla umsókna hefst 1. maí og verða umsóknir sem berast fyrir þann

Námsmat og endurgjöf fæst ekki með hefðbundnum prófum og einkunnum.

tíma settar í forgang. Eftir það verða umsóknir afgreiddar jafnóðum og þær berast. Hver sem náð hefur 18 ára aldri við upphaf námsannar getur sótt um skólavist við Lýðhaskólann á Flateyri. „Námsmat og endurgjöf fæst ekki með hefðbundnum prófum og einkunnum fyrir vinnu nemenda

heldur í gegnum fundi og samtöl við aðra nemendur, kennara og íbúa samfélagsins sem umkringir skólann. Þetta gefur lýðhaskólum frelsi til að mennta og þroska nemendur með óhefðbundnum en árangursríkum leiðum,“ segir Helena. Hægt er að sækja um á lydfat.is en einnig má nálgast nánari upplýsingar á Facebook.com/Lydhaskoli. /VH

HEIMAVIST MA OG VMA Á AKUREYRI

Umsóknarfrestur um heimavist er til 8. júní 2018

Nánari upplýsingar og umsóknir á heimasíðunni: www.heimavist.is

Hlökkum til að sjá ykkur í haust

Starfsfólk Heimavistar MA og VMA

Á heimavistinni búa um 330 framhaldsskólanemendur. Heimavistin er gott og öruggt heimili þar sem vel er búið að íbúum.

Nútíma músavarnir

HÁTÍÐNIFÆLUR

Sölustaðir
Bústólpi
Fóðurblandan
Kaupfélag Borgfirðinga
Kaupfélag Vestur-Húnavetninga
Verslunin Eyri
Vélavali

STREYMI
heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4
603 Akureyri

S 588 2544
N streymi@streymi.is
V www.streymi.is

Sandblásturskassi m/ryksugu
2 stærðir
Verð frá 361.900 + vsk

Hobby Sandblásturskassi m/ryksugu
Verð 146.900 + vsk

Hobby Borð-Sandblásturskassi
Verð 39.320 + vsk

Sandblásturskútur
38L
Verð 39.320 + vsk

Sandblásturskútur m/ryksugu
80L
Verð 53.200 + vsk

Ultrasonic Cleaner
36L
Verð 199.900 + vsk

Verkfæraskápur m/205 verkfærum
Verð 99.900 + vsk

- ✓ HREINSIEFNI
- ✓ SANDBLÁSTURSSANDUR
- ✓ VÉLAHLUTAPVOTTAVÉLAR
- ✓ HÁPRÝSTIDÆLUR
- ✓ DÆLUR
- ✓ O.m.fl.

JÁKÓ
vélar og efnavörur sf.
Auðbrekku 23, Kópavogi
s. 564 1819, www.jako.is

SENDUM FRÍTT UM ALLT LAND MEÐ FLYTJANDA

Case IH

New Holland

Steyr

John Deere

VARAHLUTIR Í DRÁTTARVÉLAR

EIGUM Á LAGER OG GETUM ÚTVEGAÐ VARAHLUTI Í FLESTAR TEGUNDIR DRÁTTARVÉLA

Fiat

Útvegum einnig varaahluti í gömlu dráttarvélar

NB www.VBL.is
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

ÍSAGA flytur meginstarfsemina frá Reykjavík:

Ný súrefnis- og köfnunarefnisverksmiðja tekin í notkun í Vogum á Vatnsleysuströnd

Stefnt er að því að flytja alla meginstarfsemi ÍSAGA í Voga á Vatnsleysuströnd í framtíðinni en ný 2,5 milljarða króna verksmiðja fyrirtækisins var tekin þar formlega í notkun af iðnaðar- og viðskiptaráðherra við hátíðlega athöfn síðasta vetrardag.

Verksmiðjan framleiðir súrefni og köfnunarefni úr andrúmsloftinu og mun styðja við ört vaxandi íslenskan iðnað og framleiðslu, ásamt því að sjá heilbrigðisþjónustunni áfram fyrir hágæða súrefni á öruggan hátt.

Bygging nýju súrefnis- og köfnunarefnisverksmiðju ÍSAGA ehf. og þýska móðurfélagsins Linde við Heiðarholt í Vogum á Vatnsleysuströnd er fyrsta skrefið í að flytja þangað alla meginstarfsemi þessa gamalgróna fyrirtækis, sem stofnað var árið 1919 í samstarfi við sænska fyrirtækið AGA. Með kaupum á AGA 1999 eignaðist Linde ÍSAGA en samsteypan er stærsta gasfyrirtæki heims í dag með starfsemi í yfir 100 löndum.

Meiri afköst – minni orkunotkun – engin mengun

Nýja verksmiðjan leysir af hólmi 40 ára gamla verksmiðju við Breiðhöfða í Reykjavík. Afkastageta hennar er um 1.200 m³ á klukkustund, eða 30% meiri en gömlu verksmiðjunnar, en orkunotkunin er samt umtalsvert minni.

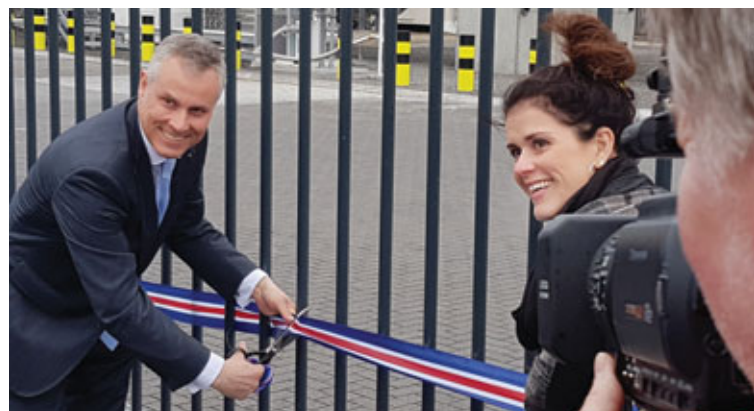
Fjárfestingarkostnaður vegna verksmiðjunnar er um 2,5 milljarðar króna, fyrst og fremst í tæknibúnaði. Hægt er að tvöfalda afkastagetuna þegar þurfa þykir og standa vonir til að það verði gert innan nokkurra ára samfara auknum uppgangi í fiskeldi, kísilmálmvinnslu, kæli- og frystiflutningum og endurvinnslu áls, ásamt áframhaldandi vexti í heilbrigðisþjónustu og hefðbundnum iðnaði.

Verksmiðjan í Vogum er alsjálfvirk. Henni verður fjarstýrt af starfsfólki ÍSAGA sem fylgist með rekstrinum allan

Frá opnun nýju stöðvarinnar í Vogunum, talið frá vinstri: Ole Kronborg, yfirmaður markaðsmála Linde í Danmörku, Ásgeir Eiríksson, sveitarstjóri í Vogum, Guðrún Hafsteinsdóttir, formaður SI, Bernd Eulitz, framkvæmdastjóri Linde í Evrópu, Þórdís Kolbrún R. Gylfadóttir, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra, Andreas Opfermann, svæðisstjóri Linde í Norður-Evrópu og Guðmundur K. Rafnsson, framkvæmdastjóri iðnaðarsviðs ÍSAGA.

sólarhringinn á sama hátt og gert er í dag í verksmiðjunum við Breiðhöfða og að Hæðarenda í Grímsnesi, þar sem framleitt er koldíoxíð úr jarðhitavatni. Enginn mengandi úrgangur eða aukaefni fylgja framleiðslunni og eini útblásturinn er lyktarlaus vatnsgufa. Staðsetningin í Vogum dregur einnig umtalsvert úr kolefnisspori ÍSAGA en u.þ.b. 90% af því fljótandi súrefni sem fyrirtækið framleiðir fer til viðskiptavina sem eru í innan við 100 km fjarlægð frá Vogum.

Bernd Eulitz, framkvæmdastjóri Linde Group í Evrópu, Mið-Austurlöndum og Afríku, klippti á borða ásamt Þórdísi Kolbrúnu R. Gylfadóttur, iðnaðar- og viðskiptaráðherra, þegar nýja verksmiðjan var formlega tekin í notkun.

Hreint loft – tær snilld!

Það er mikið öryggismál fyrir íslenskt þjóðfélag að vera sjálfbært í framleiðslu súrefnis og köfnunarefnis, ekki síst með tilliti til öryggis sjúklinga. Sjálfbærni og umhyggja fyrir umhverfinu eru leiðarstef í starfsemi ÍSAGA og Linde og kappkostar fyrirtækið að vera með vistvænar vörur og tæknilausnir, í takt við þá tæru snilld að vinna súrefni

og köfnunarefni úr andrúmsloftinu – úr hreinu lofti með grænni orku. Auk þess að framleiða súrefni, köfnunarefni og koldíoxíð flytur ÍSAGA inn lofttegundir eins og glæðloft, argon, helíum, acetylen og própan.

Um 28 manns starfa að jafnaði hjá fyrirtækinu, sem er með höfuðstöðvar að Breiðhöfða, þar sem er m.a. áfyllingarstöð, skrifstofa og verslun, auk þess sem félagið er með sjö afgreiðslustaði víðs vegar um landið.

VÍKURVAGNAR EHF.

MIKIÐ ÚRVAL KERRUVARAHLUTA

**RAFMAGNSBÚNAÐUR
BREMSUR
BEISLI
DEKK
LJÓS
LED LJÓS**

STYRKUR, ÞJÓNUSTA OG ÁREIDANLEIKI

Víkurvagnar ehf. – Hyrjarhöfði 8. – 110 Reykjavík
Sími 577-1090 – www.vikurvagnar.is – sala@vikurvagnar.is

**Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta**

**Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON
á ÍSLANDI**

MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Landvernd og Blái herinn:

Hreinsum Ísland – Átak gegn plastrusli

Á „Degi umhverfisins“, miðvikudaginn 25. apríl, hófst átak Landverndar, Hreinsum Ísland. Dagana 25. apríl–6. maí vekja Landvernd og Blái herinn athygli á þeim hættum sem fylgja plastrusli í hafi.

Norðurlöndin taka höndum saman annað árið í röð og skipuleggja samstilltar strandhreinsanir þann 5. maí og munu Landvernd og Blái herinn standa fyrir hreinsun á Reykjanesi.

Skorað er á almenning að taka þátt og skipuleggja sína eigin hreinsun. Góð ráð og leiðbeiningar má finna á heimasíðu átaksins. Þá er göngufólk og skokkarar hvött til að skrá sitt „plock“ á hreinsumisland.is og verða allar hreinsanir birtar á Íslandskorti verkefnisins.

„Við ætlum að hreinsa plastrusl úr náttúru Íslands. Vertu með!“ segir í áskorun frá Landvernd.

„Við hvetjum alla til að leggja hönd á plóg og taka þátt í að minnka plastrusli. Þetta er hægt að gera með því að nota minna plast, kaupa minna og auka endurvinnslu. Fólk getur tekið þátt í skipulögðum strandhreinsunum eða skipulagt

sína eigin hreinsun. Nánari upplýsingar má finna á síðunni hreinsumisland.is og þar er hægt að skrá sig til leiks.“

Af hverju?

Landið okkar er hafi umkringt og tengir það okkur við önnur lönd. Það mótast landið okkar og hefur gríðarlega mikil áhrif á veður og loftslag. Hafið gerir jörðina lífvænlega og hýsir og styður við vistkerfi um allan heim. Hafið og tilvera manna er bundin órjúfanlegum böndum og því mikilvægt að huga að heilbrigði hafsins. Fyrir fiskipjóð eins og Ísland er hafið sérstaklega mikilvægt. Við höfum nýtt auðlindir hafsins í þúsund ár, nú er kominn tími til að við gefum eitthvað til baka og hreinsum strandlengjur Íslands og komum í veg fyrir að meira plast lendi í sjónum.

Plastrusli í hafi er ein stærsta áskorun nútímans í umhverfismálum. Á ári hverju enda um átta milljón tonn af plasti í hafi og samkvæmt tölum frá Umhverfisstofnun Sameinuðu þjóðanna falla um 80% þess frá landi en um 20% frá starf-

semi á hafi. Plastið eyðist ekki heldur brotnar niður í örplast sem sögar að sér eiturefni í sjónum. Plast getur vafist utan um dýr og heft hreyfingar þeirra og kyrkt en einnig geta eiturefni í plastinu, skaðað dýrin. Talið er að um milljón sjófuglar og 100 þúsund sjávarspendýr og skjaldbökur drepist árlega vegna þess að þau festast í eða éta plast. Risastórir

plastflákar finnast í heimshöfunum og plast safnast þar saman vegna hafstrauma.

Viðburðir ársins:

Norræn strandhreinsun 5. maí. Hreinsað er samtímis á öllum Norðurlöndum og munu Landvernd og Blái herinn standa fyrir hreinsun á Reykjanesi en landsmenn eru hvattir

til að skipuleggja sína eigin hreinsun á þessum tíma.

Alheimshreinsun 15. september (World Cleanup Day). Þennan dag munu tugmilljónir sjálfboðaliða í 150 löndum taka höndum saman og hreinsa umhverfi sitt um allan heim. Við á Íslandi ætlum ekki að missa af þessu og hvetjum alla til að leggja hönd á plóg í vikunni 10.–16. september 2018.

AVANT® 760i

FRÁBÆR VÉL FYRIR BÆJARFÉLÖG

STÆRSTA OG AFLMESTA AVANT VÉLIN

Avant 760i er meðal annars í notkun hjá Reykjavíkurborg, Hafnarfjarðarbæ, Norðurþing, Borgarbyggð, Skútustaða-hreppi og víðar.

Sjá nánar á ÍSLENSKU AVANT síðunni: www.avanttecno.com/www/is

Leitið upplýsinga hjá sölumönnum okkar

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Kohler KDI 1903, 57 hð, dieselmotor 80 l/min vökvadælu, 225 bar, vatnskæld
Lyftigeta: 1400 kg
Lyftihæð: 310 cm
Þyngd: 2100 kg
Lengd: 306 cm
Breidd: 145 cm
Hæð: 211 cm
Fáanlegur með L, LX eða DLX húsi

Verð miðast við gengi EUR 125

GRUNNUR AÐ BETRI BÚSKAP

UMHVERFISVÆNN OG SÓTTBREINSANDI UNDIRBURÐUR

Staldren hefur víðtæk áhrif gegn raka, eyðir lykt, bakteríum og sveppa/mygluróum. Minnkar ágang af flugu og fló.

Áralöng reynsla með frábærum árangri.

Ekkert fosfat er í Staldren. Sótthreinsar umhverfi býlisins, minnkar líkur á smiti og hindrar útbreiðslu á slefsýki í unglömbum. Tryggir heilbrigði dýra og er hvorki skaðlegt mönnum né dýrum. Vottað fyrir lífrænan búskap.

Staldren® JORENKU

Fæst einnig hjá okkar samstarfsaðilum um land allt.

Sendum um allt land

Hafðu samband 570 9800

FB Verslun Selfossi
Austurvegi 64a
570 9840

FB Verslun Hvalselli
Hlíðarvegi 2–4
570 9850

FB Verslun Hellu
Suðurlandsvegi 4
570 9870

FB

FÓÐURBLANDAN

...gæði í hverri gjöf!

Sigurbjörn Einarsson M.Sc., framleiðslustjóri fyrirtækisins, ættaður úr Dölunum og er jafnframt búfræðingur og Halla Jónsdóttir, rannsóknarstjóri fyrirtækisins, með *Haemamtococcus pluvialis* smáþörungum í ræktun. Smáþörungur (microalgae) eru m.a. algengir í höfunum. Þeir eru taldir framleiða um 70 til 80% af súrefni jarðar.

Myndir / HK

Þörungarækt gæti orðið næsta bylting í íslenskum landbúnaði

– að mati KeyNatura í Hafnarfirði, sem hefur hannað einstakan ræktunarbúnað og vill setja hann á markað

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Áhugi á nýtingu þörungum fer vaxandi í heiminum og eru Íslendingar þar engin undantekning. Eru smáþörungur m.a. taldir næsta bylting í fæðuframleiðslu heimsins.

Þegar eru komin hér á fót fyrirtæki sem hyggjast m.a. nýta sér sérstöðu Íslands varðandi tiltölulega ódýra og um leið umhverfisvæna orkugjafa. Fyrirtækið KeyNatura ehf., sem staðsett er á Suðurhelli 8 í Hafnarfirði, er þar á meðal. Hefur KeyNatura hafið framleiðslu á þörungum í einstökum ræktunarbúnaði sem starfsmenn fyrirtækisins hafa hannað. Búið er að sækja um einkaleyfi á þessum búnaði. Hafa þegar verið smíðuð nokkur ný „gróðurhús“, eða „PhotoBioReactor“, sem eru sérstaklega ætluð til að rækta smáþörungum. Í þessum nýja ræktunarbúnaði er hægt að framleiða yfir 2.000 kg af mat á 32 fermetrum, sem er sami fermetrafjöldi og þarf til að afla eins kg af nautakjöti samkvæmt tölum frá Bandaríkjunum.

Í lokuðum ræktunarbúnaði

Ólíkt hefðbundnum landbúnaði þarf ekki ríkan jarðveg eða heppilegt loftslag til að rækta smáþörungum. Þeir eru einfaldlega ræktaðir í lokuðum ræktunarbúnaði. Ræktun smáþörungum er ný braut í matvælaframleiðslu. Það felst í framleiðslu smáþörungum, sem er frumframleiðendur próteina, fitu, kolvetna og ýmissa karótenefta. Framleiðslutækni KeyNatura er í vissum skilningi ylrækt þar sem „gróðurhúsið“ er fyllt með vatni. Smáþörungur eru nú

Forsvarsmenn KeyNatura telja sig hafa fundið lausn sem auðveldar mjög framleiðslu smáþörungum í lokuðum tönkum. Eru þessir tankar nú í einkaleyfisferli en í þeim má framleiða allt að 900 tonn á hektara á ári og þar af 9 til 10 tonn af hreinu astaxanthini. Auðvelt er að stýra framleiðsluferlinu auk þess sem kerfin eru auðveld í þrífum og spara mikla orku.

Þegar komnir á dagskrá sem aðferð til framleiðslu matvæla eftir að hafa verið þar rannsóknar- og þróunarverkefni í áratugi.

Ein leið til að mæta vaxandi fæðubörf mannkyns

„Mannkyni fjölgar hratt. Þetta hefur þau áhrif að sífellt þarf meira af mat og með núverandi aðferðum þarf mikið land til að framleiða þennan mat.

Smáþörungur, örsmáar plöntur, eru oft taldir vera ein af örfáum vannýttu auðlindum jarðar. Þeir geta veitt okkur sjálfbæra og hagkvæma lausn á fæðuvanda heimsins. Í dag er bara verið að nýta örfáa tugi af smáþörungum á meðan að til eru tugþúsundir af smáþörungum sem má nýta í þessu skyni. Þúsundir af þessum tegundum smáþörungum má nýta til að framleiða dýrmæt fæðuefni og næringarefni sem stuðla að bættri heilsu. Smáþörungur auka lífmassa

sinn hratt og eru mikilvirk uppspretta próteina, lípíða og sykra fyrir mat. Þeir eru á botni fæðupýramíðans og eru lausir við mengun í sama mæli og vatnið, næringarefnið og ílátin sem þeir eru ræktaðir í. Í samanburði við t.d. ræktun sojaþuna þarf aðeins 4% af landi og 23% af því vatni sem þarf til að framleiða sojaþuna.

Eftirsóttá efnið astaxanthin

Astaxanthin er eitt þeirra efna sem tilteknið þörungur framleiða og telst sérstaklega eftirsóknarvert. Það er einstaklega öflugt og verðmætt andoxunarefni. Það er best þekkt sem efnið sem gefur rækju og laxfiski rauða litinn sem einkennir þær lifverur.

Þörungur sem framleiða efnið eru í upphafi grænir, en við erfið lífs-skilyrði þá taka þeir til við að framleiða astaxanthin til að auka þol og taka þeir þá hinn einkennandi rauða laxalit. Þetta efni er mikið notað í

margvísleg fæðubótarefni, lyf og matvæli. Rannsóknir hafa sýnt að efnið hefur fjölbreytta lífvirkni, s.s. að styrkja hjarta og æðar og að auka þol manna. Hefur fyrirtækið þegar sett hér á markað nokkrar heilsueffandi vörutegundir sem byggja á virkni astaxanthins.

„Þetta efni hjálpar frumum líkamans að verja sig gegn alls konar oxunarálagi. Við teljum að ræktun þörungum sé næsta bylting í framleiðslu matvæla. Við höfðum

áhuga á því að taka þátt í þessari byltingu og af hagkvæmnisástæðum höfum við vegferðina á því að rækta þörung sem skapar sem mest verðmæti. Smáþörungurinn *Haemamtococcus pluvialis* varð því fyrir valinu í því augnamiði að nýta hann til að framleiða astaxanthin. Efnið er til dæmis mikið notað af fólki sem er að fara erlendis í sól, enda getur það komið í veg fyrir sólarexem. Þetta er í raun sólarvörn að innan, enda verndar það húðina gegn oxunarálagi. Það er viðbót við hefðbundna sólarvörn. Svo eykur það teygjanleika í húðinni með því að auka vökvann í henni og dregur úr hrukku“, segir Halla Jónsdóttir, rannsóknarstjóri fyrirtækisins.

Forsvarsmenn KeyNatura vísa í fjölmargar rannsóknir sem hafa sýnt að efnið sé virkt gegn bólgu, efli þol, styrki hjarta- og æðakerfi ásamt því að hafa jákvæð áhrif á blóðfitu.

Með sérfræðinga úr lyfjageiranum

Sjöfn Sigurgísladóttir er framkvæmdastjóri KeyNatura. Hefur hún lagt áherslu á að fara í þróun nýs búnaðar til þörungaræktunar, búnaðar sem sé betri en þeir ræktunarbúnaðir sem séu á markaði. Þetta djarfa framtak heppnaðist vel. Fjölmargir vísindamenn koma einnig að þessu verkefni og m.a. hámenntað fólk sem áður starfaði hjá lyfjafyrirtækinu Actavis. Þykja mikil tækifæri liggja í slíkri framleiðslu sökum vaxandi eftirspurnar og takmarkaðrar framleiðslugetu á heimsvísu. Samkvæmt úttekt ESB eru ennþá aðeins framleidd um eða yfir 10 þúsund tonn af grænþörungum á ári mælt í þurrefni. Efnið astaxanthin er aðeins lítið brot af þeirri framleiðslu.

Framleiðsl á hágæða astaxanthini krefst mikils hreinlætis og nákvæmni í vinnubrögðum.

Halla Jónsdóttir og Sigurbjörn Einarsson í framleiðslurými fyrirtækisins. Starfsemin fer fram í hólfaskiptu húsnæði þar sem unnið er samkvæmt ströngustu kröfum eins og þekkjast í lyfjaiðnaði.

Vörur fyrirtækisins

AstaLýsi frá KeyNatura er að sögn Höllu einstök blanda af íslensku astaxanthini KeyNatura og síðarlýsi frá Margildi. AstaLýsi er mjög hollt og bragðgott og inniheldur blöndu af astaxanthini (2 mg), omega-3 og D-vítamíni. Heilsuáhrif lýsis eru vel þekkt og hér er búið að bæta hinu magnaða efni astaxanthini við lýsið. AstaLýsi er núna nýkomið í nýjar og stærri umbúðir. AstaFuel er hins vegar blanda af hinum vinsælu MCT (medium chain triglycerides) og astaxanthini sem stuðlar að því að vernda líkamann fyrir oxunarálagi. MCT eru mjög vinsælar meðal íþróttafólks og þeim sem eru á ketiogenísku mataræði og nýta líkamanum hratt og vel sem orka. Með AstaFuel er hægt að fá orku hratt. Nýju umbúðirnar hafa sérstakan stút sem er auðvelt að hella úr.

Næsta bylting í matvælaframleiðslunni

„Við sjáum að þörungarækt til manneldis verður næsta bylting í matvælaframleiðslunni. Við viljum flýta þeirri þróun hér á landi eins og hægt er,“ segir Halla. Ekki þarf önnur næringarefni við framleiðsluna en fosfóraburð og köfnunarefni, eða það sama og notað er í íslenskum gróðurhúsum.

Þúsundir afbrigða

Til eru þúsundir afbrigða smápörunga (microalgae) í heiminum sem lifa í sjó og fersku vatni. Stór hluti smápörunga hafa þann eiginleika að vaxa mjög hratt, um 10 til 15 sinnum hraðar en hraðvöxnustu landplöntur. Þá eru þörungar undirstaða lífs okkar með því að framleiða um 70–80% af súrefni jarðar. Smápörungar eru mikilvirkir í að framleiða prótein og lífræna olíu sem er rík af Omega 3 fitusýrum. Hafa menn að þeim sökum m.a. lítið hyru auga til þörunga til að framleiða þessar hollu olíur til manneldis. Enn fremur hafa fjölmörg fyrirtæki verið stofnuð víða um veröld til að nýta smápörunga til að framleiða olíu í lífelsesneyti, bæði fyrir bíla og farþegaþotur. Mörg þeirra eru í Bandaríkjunum og í Evrópu og hefur Evrópusambandið styrkt slík verkefni og að þeim koma fjölmargir háskólar og vísindastofnanir. Kosturinn við að nota smápörunga við framleiðslu á lífelsesneyti er einkum sú staðreynd að ekki þarf að taka undir það mikið og dýrmætt ræktarland í landbúnaði, né ganga á korn eða ræktun annarra nytjajurta til manneldis. Þá er kolefnisspor smápörungaframleiðslunnar til framleiðslu á Omega 3 sagt mun lægra en við framleiðslu á lýsi úr fiski.

Kjörið tækifæri fyrir íslenska bændur

Sigurbjörn Einarsson M.Sc. er framleiðslustjóri fyrirtækisins sem ættaður er úr Dölnum og er jafnframt búfræðingur. Hann telur að möguleikarnir í þeirra tækni liggi ekki síst í að koma henni áfram til íslenskra bændu sem geti þá nýtt sín hús og aðstöðu til að framleiða þörunga. Fullvinnsla á hráefninu, sem er mjög tæknileg, þyrfti þá ekki endilega að vera á hverjum stað, heldur gæti KeyNatura séð um þá hlið mála fyrir bændur.

Afkastameiri og hagkvæmari búnaður

Tankalaun KeyNatura er hagkvæmari en sambærileg kerfi fyrir sömu framleiðslu, til að mynda ræktun í tjörnum eða rörum. Tankarnir tryggja stöðuga uppskeru lífmassa við hvaða veðurskilyrði sem er, og lágmarkar sveiflur eftir árstíðum. Hvort heldur sem rækta á innan eða utandyra, þá tekur tankakerfi KeyNatura brotabrot af því plássi sem önnur ræktunarkerfi taka, auk þess að nota minna vatn og minni orku.

Mun auðveldara að stjórna ræktun

„Hefðbundin framleiðslutækni á smápörungum byggir á því að nota glær rör eða þunna glæra 180 lítra fleka eða hulsur þar sem þörungarnir eru ræktaðir í vatni í lokuðu kerfi. Lýsingin kemur þá að utan og þar sem verið er að nota raflýsingu er orkutapið mjög mikið. Við snúum þessu við og erum með ræktunina í 8.000 lítra vatnstönkum þar sem við setjum ljósgjafann niður í. Það gerir alla stýritækni mun auðveldari, öll ljósorkan nýtist þörungunum og öll vinnsla og þrif verða auðveldari,“ segir Sigurbjörn.

Kínverjar hafa verið öflugir í framleiðslu á astaxanthini og þeirra helsta fyrirtæki, BGG, hefur verið að ná um 2 tonnum af astaxanthini (AstaZine) á ári á 25 hektara svæði í Suður-Kína.

Ræktun smápörunga fer fram með ýmsum hætti, eins og í opnum tjörnum. Með slíkri aðferð er þó ekki hægt að tryggja eins mikinn hreinleika og hægt er að ná með ræktun í lokuðum tönkum eins og gert er hjá KeyNatura.

ast við sólarljósið, sem takmarkar mjög framleiðslugetuna auk þess sem breytilegur umhverfishiati hefur áhrif á framleiðsluna.

Helstu aðferðir sem hingað til hafa verið notaðar við framleiðslu á smápörungum eru í gleri eða glærum

Tunguhálsi 10
Sími 415 4000

www.kemi.is
kemi@kemi.is

HROSS & HESTAMENNSKA

Lotta og Tenór fín saman í Rangárhöllinni við Helli.

Mynd / MHH

Lotta og Tenór slá alls staðar í gegn

Pórhildur Lotta Kjartansdóttir, 9 ára, frá Búð í Þykkvabæ, alltaf kölluð Lotta, og hesturinn Tenór, 22 vetra, hafa slegið í gegn á síðustu vikum með sýningaratriði sitt á hestasýningum.

Atriðið gengur út á nokkurs

konar loftfímleika sem Lotta sýnir á meðan Tenór hleypur með hana á baki. Bæði eru þau klædd í búning og ná einstaklega vel saman í þessu skemmtilega atriði. Lotta sér ekki sólina fyrir hestum enda alltaf að stússast í kringum hross ef hún er ekki í skólanum. /MHH

Á meðfylgjandi mynd eru þeir sem sóttu námskeiðið, talið frá vinstri: Kjartan Gunnar Jónsson, Marteinn Magnússon, skipuleggjandi námskeiðisins, Halldór Kristinn Guðjónsson, Geert A.K. Cornelis, Snorri Dal Sigurður, Elmar Birgisson, Aksel Vibe kennari, Birkir Prastarson, Þórhallur Pétursson og Leó Hauksson. Hesturinn Brúki er hér með þeim.

Myndir / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Lærðu heitjárningar hjá Norðurlanda-meistara

Nokkrir járnungmenn, sem hafa járnungar að atvinnu, mættu nýlega á þriggja daga námskeið í heitjárnungum í skemmunni í hestamiðstöðinni Dal á jörðinni Dallandi í Mosfellsbæ.

Kennari var Aksel Vibe, margfaldur Norðurlandameistari í heitjárnungum. Námskeiðið tókst afbragðs vel og var mikil ánægja með það hjá þátttakendum. /MH

Aksel Vibe er margfaldur Norðurlandameistari í heitjárnungum.

COSMO
JARÐTÆTURAR

NÝKOMIN SENDING AF COSMO JARÐTÆTURUM

Leitið upplýsinga hjá sölumönnum okkar

NB
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

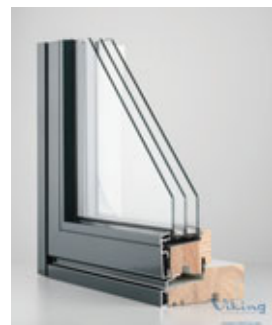
REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Gluggar og hurðir

Í yfir 20 ár hefur Viking Window AS framleitt tréglugga og hurðir með eða álkápu í öllum litum sem afhendast tilbúnir til ísetningar. Afgreiðslutími er einungis 5-8 vikur. Sjá nánar á www.viking.ee

Viking
VIRKING WINDOW AS

Sendu okkur gögn á sala@afvelar.is og fáðu tilboð

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær
480-0000 - sala@afvelar.is - www.afvelar.is

AFVÉLAR

Fáðu heyrnartæki til prufu

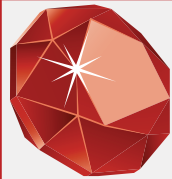
Um árabil hefur Heyrnartækni veitt þjónustu víðs vegar um landið. Við bjóðum upp á mikið úrval vandaðra heyrnartækja í ólíkum verðflokkum. Kannaðu hvenær Árni Hafstað heyrnarfræðingur verður næst í nágrenni við þig.

Ákureyri | Akranes | Egilsstaðir | Ísafjörður | Reykjanesbær | Selfoss | Vestmannaeyjar

Bókaðu tíma í síma 568 6880 eða á www.heyrnartækni.is

Heyrnartækni

Heyrnartækni | Glæsibæ | Álfheimur 74 | 104 Reykjavík | Landsbyggðapjónusta | Sími 568 6880

EIGNAVER
FASTEIGNASALA

Hafnarstræti 97 (Krónunni) á 1. hæð

Við sýnum allar eignir sjálf
Fagmennska frá fyrstu heimsókn

460 6060

Jörðin að Hraunum í Fljótum, Skagafirði

Óskað er eftir tilboðum í jörðina

NYTT Á SKRÁ

Um er að ræða gríðarstóra jörð þar sem fjöll og dalir ná niður að sjó og náttúrufegurð er einstök, gróður mikill og fjölbreytt plöntulíf. Landið liggur að stórum hluta að sjó sem býður upp á ótal möguleika s.s. veiði, siglingar, sjóhöf, fjörugöngu og brimbrettaaldan er óvenju löng á þessum stað. Mikil hlunnindi fylgja jörðinni. **Allar nánari upplýsingar gefur Arnar lgf. í síma 460-6061 eða á skrifstofu Eignavers.**

RAFMÓTORAR

SCANVER EHF 588 80 40
www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

Votrymi
Pípulagningaþjónusta

Breytingar • Endurlagnir • Nýlagni
votrymi@votrymi.is
Sími 6234445

Bændablaðið - Smáauglýsingar: 563 0300

nettoline
STYRKUR - ENDING - GÆÐI

HÁGÆÐA DANSKAR
ELDHÚSINNRETTINGAR

TRUSTPILOT
Nettoline fær 5 stjörnur frá
dönskum gagnrýniendum

VIÐ HÖNNUM OG TEIKNUM

ÚRVAL INNRETTINGA

GOTT SKIPULAG

VÖNDUÐ GÆÐAVARA

OPIÐ:

Mán. - fim. kl. 09 til 18
Föstudaga kl. 09 til 17
Laugardagar kl. 11 til 15

Friform
Askalind 3 • 201 Kópavogur • Sími: 562 1500 • friform.is

IÐNAÐARHURÐIR BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Skráningar á kynbótasýningar vorsins

Þann 12. apríl var opnað á skráningar á allar kynbótasýningar vorsins.

Skráning og greiðsla fer fram í gegnum netið á síðunni www.worldfengur.com þar sem valið er „skrá hross á kynbótasýningu“. Einnig er hægt að skrá hross til sýningar á heimasíðu RML www.rml.is í gegnum flýtihnapp á forsíðunni. Þar má auk þess finna leiðbeiningar um hvernig eigi að skrá á kynbótasýningu undir kynbótastarf/hrossarækt/kynbótasýningar.

Í töflunni hér til hliðar má sjá síðasta skráningardag á hverja og eina sýningu en skráningu þarf að vera lokið á miðnætti þess dags.

Ef sýning fyllist lokast sjálfkrafa á sýninguna þó svo skráningarfrestur sé ekki útrunninn. Eigandi/umráðamaður hrossins verður þá að velja aðra sýningu. Til að fá aðstoð er hægt að hringja í síma 516-5000, eða senda tölvupóst á netföngin halla@rml og hross@rml.is. Við bendum á að utan dagvinnutíma eru starfsmenn RML ekki til staðar til að svara síma eða tölvupósti og því hvetjum við eigendur/umráðamenn til að hafa tímann fyrir sér frekar en hitt þegar kemur að skráningum á sýningarnar.

RML áskilur sér fullan rétt til að fækka dögum á sýningum ef skráningar eru færri en búist er við. Þar sem gert er ráð fyrir tveggja vikna sýningum, eins og á Gaddstaðflötum og Hólum, verða vikurnar sameinaðar ef hrossafjöldi verður ekki nægur á báðar vikurnar.

Sýningar vorsins

Dags.	Staður	Loka skráningar- og greiðsludagur
22.5- 25.5	Sprettur, Kópavogi	föstudagur 11. maí
28.5- 01.6	Brávellir, Selfoss	föstudagur 18. maí
28.5- 29.5	Stekkhólmi, Fljótsháðaröð	föstudagur 18. maí
30.5- 01.6	Akureyri	föstudagur 18. maí
04.6- 08.6	Sprettur, Kópavogi	föstudagur 25. maí
04.6- 15.6	Gaddstaðaflatir, Hellu*	föstudagur 25. maí
04.6- 15.6	Hólar, Hjaltadal*	föstudagur 25. maí
11.6- 15.6	Borgarnes	föstudagur 25. maí
11.6- 15.6	Víðidalur í Reykjavík	föstudagur 25. maí

*Sýningarnar á Gaddstaðflötum og Hólum í Hjaltadal 4. til 15. júní eru tveggja vikna sýningar. Við skráningu verður hægt að velja á hvora sýningavikuna hross eru skráð. Gildir þá það sama og áður hefur komið fram að um leið og önnur sýningavika fyllist er lokað fyrir skráningar á hana og eigendur/umráðamenn verða að velja hina vikuna. Hægt verður að skrá sama hrossið á báðar vikurnar. – Allar upplýsingar um röðun niður á daga munu birtast hér á heimasíðunni, þegar þær eru klárar, sem verður nokkrum dögum fyrir sýningu.

Við framleiðum ekki síma

en við framleiðum kísilinn sem er notaður í þá

Við leitum að starfsmönnum í sumarvinnu hjá okkur. Það er sko líf og fjör og margt að læra. Glæný verksmiðja og frábær hópur af starfsmönnum kominn til starfa, en þeir þurfa sumarfrí og þess vegna viljum við heyra í þér.

Unnið er á átta tíma þrískiptum vöktum á virkum dögum og tólf tíma vöktum um helgar. Hver vakt á frí aðra hverja helgi og valda virka daga. Einnig eru laus til umsóknar sumarstörf í fjármálum og innkaupum ásamt sumarafleysingum fyrir rafvirkja og vélvirkja.

Þú þarft að:

- Vera orðin/n 18 ára
- Vera með gild ökuskírteini
- Vera hörkudugleg/ur
- Vera tilbúin/n að fara í heilsufarsskoðun og vímuefnapróf

Þú sækir um starfið á www.PCC.is og hún Laufey mannauðsstjóri er tilbúin að veita allar nánari upplýsingar, laufey.sigurdardottir@pcc.is eða í síma 8551051.

Hlökkum til að heyra frá þér, umsóknarfrestur til 30.maí nk.

ar. Sýning verður ekki haldin nema lágmarksfjöldi skráninga náist, sem eru 30 hross. Gerð er undantekning á þessu fyrir sýninguna á Stekkhólma á Fljótsháðaröð en þar verða að næst 15 skráningar svo sýning verði haldin. Hér að neðan má sjá sýningar vorsins og hvenær síðasti skráningar- og greiðsludagur er.

Sýningargjöld og fleira

Gjald fyrir fullnaðardóm er 26.000 kr. en fyrir byggingadóm/hæfileikadóm 20.500 kr. Ganga þarf frá greiðslu um leið og hrossið er skráð. Hægt er að greiða með debet- eða kreditkortum, ekki er hægt að greiða með millifærslu. Um leið og hrossið hefur verið skráð birtist það strax inni á viðkomandi sýningu. Ef það gerist ekki er rétt að kanna hvort eitthvað hafi farið úrskeiðis við skráninguna.

Endurgreiðslur á sýningargjöldum koma því aðeins til greina að látið sé vita um forföll fyrir kl. 16.00 síðasta virka dag fyrir upphaf sýningarviku í síma 516-5000 en einnig er hægt að senda tölvupóst á netfangið hross@rml.is. Endurgreitt er 14.000 kr. fyrir hross sem skráð hefur verið í fullnaðardóm og 11.000 kr. fyrir hross sem hefur verið skráð í sköpulags- eða hæfileikadóm. Slasist hross eftir að sýning hefst er sama hlutfall endurgreitt gegn læknisvottorði.

Endurgreiðslukrafa vegna slasaðra hrossa þarf að hafa borist fyrir 1. júlí. Skipti knapi út hrossi í sýningu og velji að sýna annað hross en það sem skráð er, ber sá hinn sami fulla ábyrgð gagnvart þeim sem greiddi fyrir plássið. Greiðsla fyrir það hross sem skipt var út

verður notuð til greiðslu á hrossinu sem kom í staðinn.

Minnum á eftirfarandi:

- Ekki er hægt að skrá hryssur eða geldinga til sýningar nema búið sé að taka úr þeim stroksýni til DNA-greiningar og staðfesting á því liggi fyrir í WF.
- Allir stóðhestar verða að vera DNA-greindir svo og foreldrar þeirra.
- Úr öllum stóðhestum fimm vetra og eldri þarf að liggja fyrir í WF að búið sé að taka blóðsýni og röntgenmynda vegna spatts.
- Ekki er hægt að skrá hross á kynbótasýningu nema þau séu örmerkt.
- Ef örmerki finnst ekki í hrossi sem mætir til dóms ber að örmerkja það á staðnum og taka stroksýni úr nós til DNA-greiningar á ætterni, með þeim kostnaði sem af því hlýst fyrir eiganda/forráðamann. Örmerki og DNA-sýni þurfa ávallt að fylgjast að.

Ekki er hægt að skrá hross til sýningar nema ofantaldar kröfur séu uppfylltar. Hross sem koma inn á sýningu í stað annarra skráðra hrossa og uppfylla ekki þessi skilyrði verður vísað frá sýningu strax hjá mælingarmanni án undantekninga.

Nánari upplýsingar um reglur og annað sem viðkemur kynbótasýningum má finna á heimasíðunni www.rml.

is eða hringja í síma 516-5000 hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins. Einnig er hægt að senda tölvupóst á netfangið hross@rml.is.

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

REYKJAVÍK
LOVES
horses

tix.is

VIÐ SJÁUMST
Í BREKKUNNI!

LANDSMÓT HESTAMANNA REYKJAVÍK 1.7.–8.7.2018

VERTU MEÐ FRÁ BYRJUN!

#landsmot2018 • www.landsmot.is
facebook.com/landsmothestamannaReflectix
Einangrun

- ✓ Hentar vel í gripahús
- ✓ Polir vatn
- ✓ Fæst 4 og 8mm þykkt
- ✓ 97% endurkast hita
- ✓ Rúllubreidd 122cm
- ✓ Frábær virkni!

BYGGINGAVÖRUVERSLUN
P. ÞORGRÍMSSON & CO
512-3360 korkur.is

SILUNGANET!

Flot og söknet
Breytt felling -
Meiri veiði
Ála- og
Bleikjugildirur

Sími 892-8655

Reynsla - Þekking - Gæði

www.heimavik.is

Vilt þú standa með bændum?

Aðild að Bændasamtökunum býðst fleirum en starfandi bændum.

Í samþykktum BÍ er kveðið á um aukaaðild fyrir einstaklinga sem eru ekki starfandi bændur en styðja við markmið samtakanna. Aukaaðildin er tilvalin fyrir allt áhugafólk um landbúnað og fyrir þá sem eru hættir búskap en langar til að halda tengslum við samtökin. Bændasamtökin bjóða áhugasama velkomna í hópinn.

Þinn ávinningur:

- Sérkjör á gistingu á Hótel Sögu
- Aðgengi að orlofsíbúð Bændasamtakanna í Kópavogi
- Réttur til að sækja um dvöl í orlofshúsum á Hólum í Hjaltadal
- Boð á ýmsa viðburði á vegum BÍ
- Tímarit Bændablaðsins sent einu sinni á ári

Árgjald fyrir aukaaðild er
kr. 13.000 á einstakling.

Upplýsingar um aukaaðild

Sími 563-0300
Netfang bondi@bondi.is
www.bondi.is

Fulltrúar í þjónustuveri BÍ svara fyrirspurnum í síma 563-0300 og netfangið bondi@bondi.is.

Nánari upplýsingar um aðild og fjölbreytta starfsemi Bændasamtakanna er að finna á vefnum bondi.is þar sem jafnframt er hægt að skrá sig í samtökin.

BÆNDASAMTÖK
ÍSLANDS

Fylgstu með bændum á

Baendasamtok

Gamli traktorinn

IMT var einn stærsta dráttarvél heims

Árið 1947 hóf serbneska fyrirtækið Industriya Masina Traktoru framleiðslu á dráttarvélum sem kölluðust IMT. Tæpum áratug síðar framleiddi fyrirtækið einnig dráttarvélar fyrir Massey Ferguson.

Rekstur IMT gekk vel og árið 1959 framleiddi fyrirtækið 4000 dráttarvélar. Árið 1970 hóf fyrirtækið útlutning á dráttarvélum til Indlands þar sem þær voru seldar undir heitinu TAFE 533. Fimm árum síðar voru uppi áform um framleiðslu á dráttarvélum í

hestöfl, með drif á öllum hjólum og V12 dísilvél frá FAB og Mercedes-Benz. Girkassinn var 16 girar áfram og 4 afturábak. Þær voru með húsi sem rúmaði ökuðmann og farþega og öryggisráðstafanir voru miklar á þeirra tíma mælikvarða. Útsýnið úr ökumannshúsinu var gott og á því toppluga, auk þess voru í því þægindi eins og útvarp með innbyggðu kassettutæki, öskubakki og sigarettukveikjari.

S-týpunar

Árið 2012 reyndi IMT fyrir sér með nýjar týpur dráttarvéla sem fengu heitið S. Týpunar voru fjórar 539 S, 549 S, 550 S og 555 S. Ökumannshúsið þótti til fyrirmyndar með hituðu sæti, útvarpi og góðri loftræstingu. Drif á öllum hjólum, vökvastýri, girarnir 10 áfram og 2 afturábak.

Fjárhagsörðugleikar og þrot

Framleiðsla á IMT dráttarvélum náði hámarki á áttunda og níunda áratug síðustu aldar og árið 1988, sem var metár, framleiddi fyrirtækið 42 traktora. Eftir aldamótin 2000 lenti fyrirtækið í fjárhagskröggum. Til að lækka kostnað var framleiðslan flutt til Pakistan og traktorarnir markaðssettir sem Bull Power IMT í Suður-Ameríku og Afríku en Baikonur IMT í Kasakstan.

Þrátt fyrir margar tilraunir til að bjarga fyrirtækinu fór framleiðsluhluti þess á hliðina 2015. Fyrir á þessu ári keypti indverski dráttarvélaframleiðandinn TAFE þrotabúið.

/VH

Brasilíu en hætt var við það verkefni. Einhverjir tugir IMT dráttarvéla voru fluttir til Bandaríkjanna á áttunda tug síðustu aldar.

Af þeim dráttarvélum sem framleiddar voru undir heitinu

IMT nutu týpunar IMT 533 og IMT 539 mestra vinsælda. Sú minni var 35 hestöfl en sú stærri 40. Báðar týpunar nutu mikilla vinsælda í fyrrum Júgóslavíu og seldust reyndar vel um alla Evrópu austanverða. Vinsældir beggja týpanna stöfuðu ekki sist af því hversu einfalt var að stjórna þeim og gera við ef eitthvað bilaði.

Annars konar græjur

Auk þess að framleiða dráttarvélar framleiddi fyrirtækið annars konar tæki til landbúnaðar, plóga, vagna, bora og ámoðsturstæki.

Á áttunda áratug síðustu aldar hóf fyrirtækið framleiðslu á stærri og öflugri traktorum samhliða þeim minni. Týpunar IMT 5200 og 5500 voru með allra stærstu dráttarvélum á markaði á þeim tíma. Þær voru yfir 500

UTAN ÚR HEIMI

Þessi mynd af illa leiknum laxi hefur verið birt með fréttum um útbreiðslu geislaamengunar frá Daiichi kjarnorkuverinu í Fukushima sem Victoríuháskóli hefur m.a. verið að rannsaka. Myndin kann þó að vera ansi villandi þar sem geislaamengun af cesíum 134 við vesturströnd Kanada og við Alaska mælist langt undir hættumörkum.

Geislaamengun frá Fukushima mælanleg víða um Kyrrahaf

– þó líklega smámunir miðað við geislun af kjarnorkutilraunum á síðustu öld

Nú eru liðin sex ár frá jarðskjálftunum miklu við Japan sem leiddu til flóðbylgju og skemmda á kjarnorkuverinu Daiichi í Fukushima. Mikil geislavirkni barst þá út í umhverfið við kjarnorkuverið en einnig í hafið og hefur geislaamengun breiðst um nær allt Kyrrahaf að talið er.

Í Bresku Kólumbíu á Kyrrahafsströnd Kanada hafa menn nú talsverðar áhyggjur þar sem geislaamengunar hefur orðið vart víða í Kyrrahafi sem er um 1/3 hluta heimshafanna. Rannsóknarteymi frá háskólanum í Victoríu í Kanada hafa sett í gang rannsókn á laxi við strönd Bresku-Kólumbíu, en laxveiði er mikil í ám á svæðinu. Tekin voru geislavirk sýni úr laxi og þau prófuð.

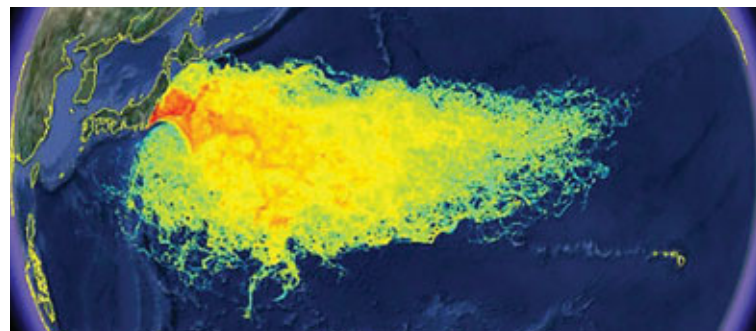
WHO, sem er rannsóknarhópur sem fjármagnaður er af almenningi, hefur einnig verið að fylgjast með útbreiðslu geislavirkni frá Daiichi kjarnorkuverinu í Fukushima samkvæmt frétt Environment News.

Geislaamengun vel undir hættumörkum

Samkvæmt sýnum sem tekin voru við strönd Oregon í Bandaríkjunum mældist geislavirknin í sjónum þar 0,3 becquerels af cesíum 134 í hverjum rúmmetra sjávar. Þetta efni hefur tiltölulega stuttan helmingunartíma, eða um tvö ár, á meðan t.d. cesíum 137 er með 30 ára helmingunartíma. Hefur þessi styrkleiki ekki verið talinn skaðlegur mönnum eða umhverfinu, samkvæmt fjölþættum rannsóknum í Bandaríkjunum og Kanada. Þar sem langt er liðið frá slysinu í Fukushima er virkni cesíum 134 orðin hverfandi og því eru vísindamenn fremur farnir að leita eftir cesíum 137. Vísindamenn telja að áhrif af mengun cesíum 137 eigi eftir að aukast við vesturströnd Ameríku á komandi árum.

Svört saga geislaamengunar frá kjarnorkutilraunum

Þrátt fyrir að geislunin við vesturströnd Bandaríkjanna og Kanada sé talin hættalaus, þá hafa menn nokkrar áhyggjur af verulegri aukningu á cesíum 138 í hafinu við vesturströnd Kanada. Þess má geta að geislaamengun í Kyrrahafi er ekki ný af nálinni. Voru t.d. gerðar ítrekaðar tilraunasprengingar á eyjum í Kyrrahafi, m.a. af Frökkum, fram eftir sjöunda áratug síðustu aldar. Gerðu þeir t.d. 139 tilraunir á Frönsku Polýnesíu í Suður-Kyrrahafi frá 13. febrú-

Geislaamengun í Kyrrahafi frá kjarnorkuverinu í Fukushima.

Myndir af kjarnorkutilraunum Frakka á Mururoa eyju í Suður-Kyrrahafi urðu frægar og ýttu m.a. undir bann við slíkum tilraunum í andrúmsloftinu.

ar 1960 til 27. janúar 1996, m.a. á eyjunni Mururoa. Fleiri þjóðir, eins og Bretar og Bandaríkjamenn, framkvæmdu einnig fjölmargar kjarnorkutilraunir á öðrum eyjum

í Kyrrahafi. Eyjan Tahiti varð m.a. fyrir 500 sinnum meiri geislun en talin er hættalaus mönnum vegna kjarnorkutilrauna á tuttugustu öldinni.

/HKr.

Eldri blöð má
finna hér á PDF:

Bændablaðið

Viðhald - Nýsmíði - Breytingar

JV hús ehf

Jón Vigfússon - löggiltur húsasmíðameistari
Sími: 6613700 - hafnarsport@simnet.is

Fisiö TF 152 er til sölu
Viltu hafa auga með kindunum, túristunum eða bara njóta þess að skoða náttúruna úr lofti. Mesti flughraði 155 km/klst minnst 60 km/klst, stoll hraði 53 km/klst. Fisiö er auðvelt í notkun og er í fullkomnu lagi.
Sami eigandi frá upphafi. Heildarflugtími 350 klst. Hirth motor 84 hp.
Verð 2,7 milljónir.
Upplýsingar gefur Markús í síma 8920654

Dick CEPEK
TIRES & WHEELS

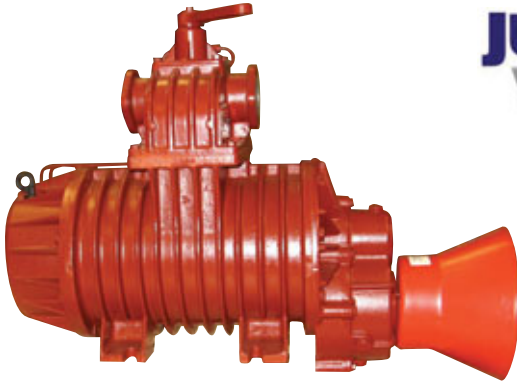
VÖNDUÐ JEPPADEKK
Á FRÁBÆRU VERÐI

STÆRÐ 315/70R17
49.600,- kr.

STÆRÐ 285/70R17
46.900,- kr.

ÞÚ FÆRÐ JEPPADEKKIN HJÁ OKKUR!
ARCTIC TRUCKS | KLETTHÁLSI 3 | 110 REYKJAVÍK | 540 4900
WWW.ARCTICTRUCKS.IS

Jurop
POMPE PERISTOLICHE

6,500 lítra
9,500 lítra
11,000 lítra
13,500 lítra

HAUGSUGUDÆLUR

Er haugsugudælan í lagi?
Eigum til og getum útvegað varahluti í flestar gerðir haugsugudæla

Eigum einnig til gott úrval af haugsuguhlutum

NB LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

STÁLGRINDARHÚS
frá **HEXAGON**

Stálgrindarhús hafa fyrir löngu sannað notagildi sitt við íslenskar aðstæður

Mynd tekin í nýju fjósi að Búrfelli í Svarfaðardal

Hafðu samband: bondi@byko.is

BYKO
GERUM ÞETTA SAMAN

ER ALLT KLÁRT FYRIR SUMARIÐ?

NO CAMPING
Please camp at a campsite.

NO HUMAN WASTE
BANNAD AÐ GERA ÞARFIR SÍNAR

Framleiðum allar gerðir af skiltum fyrir landeigendur og ferðaþjónustuaðila

SB SKILTAGERÐ
merkingar - laserskurður - fræsingar
Þorlákshöfn - Sími 483 1955 - www.sbskilti.is

HELSTU NYTJAJURTIR HEIMSINS

Heimsframleiðsla á aspas árið 2016 er rétt rúm 8,7 milljón tonn og hann er ræktaður á um 170 þúsund hekturum lands.

Spergill – ástartoppur Madame de Pompadour

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Aspas, eða spergill, er stundum kallað grænmeti aristókratans enda var það í miklu uppáhaldi hjá háaðlinum í Evrópu á fimmtándu og sextándu öld. Plantan þótti allt í senn bragðgóð, læknandi og lostavekjandi.

Samkvæmt áætlun FAOSTAD var heimsframleiðsla á aspas árið 2016 rétt rúm 8,7 milljón tonn og að hann sé ræktaður á um 170 þúsund hekturum lands.

Tíu lönd sem framleiddu mest af aspas árið 2016: Kína tæp 7,7 milljón tonn, Perú, um 380 þúsund tonn, Mexíkó, tæp 217 þúsund tonn, Þýskaland, 120 þúsund tonn, Spánn, tæp 60 þúsund tonn, Ítalía, 44 þúsund tonn, Bandaríki Norður-Ameríku, 32 þúsund tonn, Japan, 29 þúsund tonn, Tailand, 25 tonn og Frakkland, tæp 21 þúsund tonn.

Ræktun á aspas hefur aukist jafnt og þétt og er áætlað að hún verði rúmlega 10 milljón tonn á heimsvísu fyrir árið 2030.

Bandaríki Norður-Ameríku eru stærsti innflytjandi aspas í heiminum og fluttu inn tæp 190 þúsund tonn árið 2016. Í öðru sæti er Evrópusambandið sem heild sem flutti inn um 100 þúsund tonn sama ár og síðan Kanada í því þriðja sem flutti inn rétt rúm 20 þúsund tonn 2016.

Samkvæmt tölum á vef Hagstofu Íslands voru flutt inn rúm 733 tonn

Madame de Pompadour, uppáhaldsástkona Loðvíks 15., kallaði efsta hluta spergla ástartoppa.

af ferskum aspas til Íslands árið 2017 og þar af rúm 445 tonn frá Perú. Auk þess er talsvert flutt inn af niðursoðnum aspas í dósum og glerkrukkum eða þá frystur.

Ættkvíslin aspas

Hátt í 300 tegundir plantna tilheyra ættkvíslinni Asparagus. Flestar eru fjölærar, sígrænar og

Fjölublár 'Violetto d'Albenga', hvítur og grænn aspas.

vaxa sem undirgróður, smárunnar eða klifurjurtir. Útbreiðslusvæði ættkvíslarinnar er stórt, allt frá hitabeltinu upp í Himalajafjöll og til eyðimarka og sjá fuglar að mestu um dreifingu fræjanna.

Þekktustu plönturnar innan ættkvíslarinnar eru skógarháar, *A. densiflorus* og *A. setaceus*, sem eru blaðfalleg stofustáss hér á landi og *A. officinalis* sem við þekkjum sem aspas eða spergil.

Gömul nytjajurt

Sá aspas sem við þekkjum best sem matjurt kallast stundum garðaspas og er skipt í tvær undirtegundir,

A. officinalis sp. *officinalis* og *A. officinalis* sp. *prostratus*.

Övissa ríkir um upprunaleg heimkynni garðaspas en í dag finnst hann víða sem villiplanta í Evrópu, norðanverðri Afríku og vestanverðri Asíu. Undirtegundin *A. officinalis* sp. *prostratus* sem er smágerðari og lágvaxnari en *A. officinalis* sp. *officinalis* er að mestu bundin við Evrópu vestanverða frá Spáni til Írlands, Bretlandseyja og norðurhéraða Þýskalands.

Garðaspergill er fjölær planta sem getur við bestu skilyrðin náð eins til eins og hálfis metra hæð. Stönglarnir, sem nýttir eru til matar, vaxa upp af forðarót og geta margir

stönglar vaxið upp af hverri rót. Fá stönglarnir að vaxa óáreittir vaxa á þeim græn, finleg og fjaðurlaga blöð. Blómin einkynja á hverri plöntu, einstaka sinnum tvíkynja, með sex hvítum krónublöðum, lítil, 4,5 til 5 millimetra og bjöllumlaga. Opnast eitt og sér eða nokkur saman í hnapp. Eftir frjóvgun mynda blómin rauðleitt 6 til 10 millimetra aldin með fræjum. Aldinið er eitrað.

Yfirleitt eru aspas-sprotar grænir en til eru fjóluþlú afbrigði sem upphaflega koma frá Ítalíu og ganga undir heitinu 'Violetto d' Albenga' og þykja einstaklega sæt á bragðið.

Nafnaspeki

Latneska heitið Asparagus virðist vera latínuvæðing á gömlum evrópskum heitum plöntunnar, asparagos, sparagus, sparage eða sperage. Á sextándu öld var heitið stytt í sparagus og plantan kölluð sparagrass eða sparrograss á ensku eða spörfuglsgrass.

Á grísku kallast plantan asparagos, á dönsku kallast hún asparges eða almindelig asparges, á sænsku sparris, frönsku asperge, á þýsku spargel, gemüse-spargel og á íslensku aspas eða spergill.

Á tyrknesku kallast aspar kuşkonmaz, sem þýðir þar sem fuglarnir lenda ekki og vísar til vaxtarlags plöntunnar.

Seinna latínuheitið, officinalis, þýðir að plantan er þekkt sem lækningajurt.

Saga spergils

Þrátt fyrir að ekki sé vitað um uppruna garðaspergils er vitað að villtur spergill hefur verið nýttur í Evrópu, í löndunum við botn Miðjarðarhafs og norðanverðri Afríku í nokkur árþúsund. Myndir og leifar af aspas hafa til dæmis fundist í egypsku grafhýsi frá fjórðu öld fyrir Kristsburð. Vitað er að spergill var ræktaður í Sýrlandi löngu fyrir upphaf okkar tímatala.

Talið er að aspas hafi fyrst verið ræktaður í löndunum við botn Miðjarðarhafsins og í Litlu Asíu fyrir að minnsta kosti tvö þúsund árum. Grikkir voru lítið fyrir aspasát en vitað er að aspas var í uppáhaldi hjá Rómverjum til forna. Rómverjar ræktuðu hann í stórum stíl og héldu úti skipum sem eingöngu voru í siglingum til að flytja aspas frá yfirráðasvæðum þeirra. Skipin gengu undir heitinu aspasflotinn. Auk þess sem sendiboðar hlupu langar leiðir, eins konar aspasmararþon, með ferskan spergil á markað í Róm frá svæðum þar sem hann var í vexti. Auk þess sem aspas var fluttur í stórum stíl á jökla í Alþafjöllum til geymslu.

Rómverjinn Cato, sem var uppi á annarri öld fyrir Krist, ritaði í De Agri Cultura, eða landbúnaðarleiðbeiningum sínum, nákvæma útlistun á því hvernig á að rækta aspas og taldi plöntuna góða til lækninga, matar og sem förnagjöf.

Rétti með aspas er að finna í uppskriftabók Apisiusar, De er coquinaria, sem er matreiðslubók frá þriðju öld eftir Krist.

Í löndunum við Miðjarðarhaf er aspas líklega vinsælasta nytjaplanta á eftir vínþrúgum og ólífum og haldnar vikulangar hátíðir sem tileinkaðar eru aspas og aspasáti yfir uppskerutímann. Á þessum hátíðum

Afskorin blóm í vasa og tvö búnt af aspas. Jan Fynt, olía á striga 1650.

Ræktun á aspas hefur aukist jafnt og þétt og er áætlað að hún verði rúmlega 10 milljón tonn á heims-vísu fyrir árið 2030.

Léttgrillaður spergill með parmesanosti og hvítlauk er glæpsamlega gómsætur.

Ís bragðbættur með aspas.

að finna 700 fíkjutré og 6.000 aspas-rætur í konunglegum vermireitum. Dálæti Sólkonungsins á aspas hefur án efa aukið vinsældir plöntunnar til muna og stundum er spergill kallaður grænmeti aristókratans. Þúrra hefur verið kölluð spergill fátæka mannsins.

Spergill var einnig ræktaður í klausturgörðum Evrópu á miðöldum. Ræktun á aspas hófst í Danmörku og á Bretlandseyjum í lok sextándu aldar en fáum sögum fer af notkun hans í krásrétti þar í landi. Reyndar minnst Jane Austin á að sögu-persónan ungfrú Bates hafi fengið óætt frikasi með aspas í skáld-sögunni Emma.

Aspas í staðinn fyrir kókaín

Perú er annar framleiðandi aspas í heiminum í dag og það land sem flytur mest af honum til Bandaríkjanna Norður-Ameríku. Ástæða þess er að undir lok síðustu aldar leyfðu Bandaríkin tollfrjálsan innflutning á aspas frá Perú til að auka framleiðslu hann þar í landi í þeim tilgangi að draga úr ræktun kókaplöntunnar. Innflutningur á tollfrjálsum aspas frá Perú olli verðfalli í Bandaríkjunum með þeim afleiðingum að fjöldi aspasræktenda í ríkjum Kaliforníu,

Mikil neysla á aspas kemur fram í þvagi sem sterk aspaslykt.

Í alþýðulækningum er hann meðal annars sagður góður við tannverk, timburmönnum og geitungastungum. Vaxtarlagsins vegna er verkun hann einkum sögð tengjast losta og kynlífi og plantan því hreinræktuð lostafæða samkvæmt alþýðutrú.

Óneitanlega líkjast nýsprottnir sperglar karlmannsstolti og nánasta fermingarbróður karlmanna og kallaði Madame de Pompadour, uppáhaldsástkona Loðvíks 15., efsta hluta þeirra ástartoppa.

Í indversku kynlífshandbókinni Kama Sutra og hinni arabísku Perfumed Garden er aspas sagður ástarörvandi. Í Evrópu var hann sagður stinnandi fyrir karlmenn og brúðgumum talið hollt að borða að minnsta kosti þrjá rétti með spergli fyrir brúðkaupsnóttina.

Lengi vel var spergill illa séður á matseðli kvennaskóla í Evrópu af hræðslu við að grænmetið mynduga og ógurlega mundi æra stúlkurnar og losa stjórnlausan og ofsafenginn losta þeirra úr læðingi.

Ræktun á aspas

Hér á landi má sá fyrir spergil eða aspas í mars eða apríl og forrækta plönturnar innandyrar þar til jarðvegshiti hefur náð að minnsta kosti 6° á Celsius. Einnig er hægt að kaupa tilbúnar forðarætur og flýta þannig ræktuninni. Plöntunum skal koma fyrir á sólríkum og skjólgóðum stað í tiltölulega þurrum, sand- og kalkríkum jarðvegi. Aspas er saltþolinn og hentar vel til samplöntunar með tómötum.

Æskilegt bil milli plantna er um 30 sentimetrar. Spergill þarf að jafnaði þrjú til fjögur ár til að koma sér fyrir í jarðveginum áður en hann fer að gefa uppskeru. Aspas þarf um 90 daga vaxtartíma og getur plantan gefið vel af sér í átta til tólf ár við góðar aðstæður.

Munurinn á hvítum og grænum aspas er að sá hvíti er myrkvaður í ræktun um tíma áður en hann er settur á markað. Hvítur spergill er sætari en grænn og stundum kallaður konunglegur aspas eða ætt filabein þar sem hann þykir sums staðar finni.

Hægt er að fá sérstaka potta til að sjóða í aspas. Pottarnir eru háir og mjóir og til að þeir skili tilætluðum árangri eiga ástatopparnir að standa upp úr vatninu og gufusjóða.

Spergill á Íslandi

Elsta auglýsing sem vitað er um að spergill kemur fyrir á Íslandi er í Vísí frá því 28. mars 1929. Auglýsingin er frá versluninni Liverpool og þar auglýst ýmis matvara til páska, meðal annars humar, krabbi, síld, marflær, tungur, ostar, kex og spergill.

Í Speglinum sama ár segir í grein sem kallast Samanburðarmálfræði að málfræðingur Spegilsins hefir í hyggju að disputeru fyrir doktorsgráðu að vori. Er þá nokkur íslensk orð, sem hann ætlar að sanna, að geti engri meiningu náð. Í greininni tínir höfundur til nokkur orð sem eru orðleysur að hans mati og gerir góðlátlegt grín að þeim og þykir höfundi orðið spergill mjög fyndið.

Á þessum árum virðist heitið aspas vera jafngilt spergli og í Alþýðublaðinu 1922 auglýsir Kaffi og matsöluhúsið Fjallkonan gott og ódýrt; fæði yfir lengri og skemmri tíma og lausar máltíðir. Á matseðlinum er meðal annars buff með lauk og eggjum, hakkað buff, buff karbónaði, Vinar- og medistapylsur, kjöt- og fiskbollur auk lafskássu. Meðlæti er uppstúf, sykrar rófur, kartöflur, grænar baunir og aspas. Drykkjarföng eru ekki af verri sortinni því á matsöluhúsinu má fá mjólk í glösum, Karlsberg Pilsner og Reform maltöl. Auk þess sem þar eru seldar sigarettur og vindlar og boðið upp á fljóta og góða afgreiðslu.

Spergilskurður við uppskeru.

Þrátt fyrir að ekki sé vitað um uppruna garðaspergils er vitað að villtur spergill hefur verið nýttur í Evrópu, í löndunum við botn Miðjarðarhafs og norðanverðri Afríku í nokkur árþúsund.

Washington og Michigan för á hausinn. Ekki er vitað til þess að dregið hafi úr ræktun kókaplantna í Perú undanfarin ár þrátt fyrir mikla aukningu í ræktun á aspas þar í landi.

Myndugleiki spergils

Aspas er aðallega borðaður ferskur áður en hann tréna, soðinn, léttsteiktur eða grillaður með salti eða osti og sem meðlæti og aðalréttur. Hann er einnig fánlegur niðursoðinn og frystur og þá oft hafður í súpur. Sperglar eru 96% vatn, þeir eru trefjaríkir og ríkir af kalsíum, magnesíum, sinki og vítamínunum, sérstaklega B6.

Frá Veiðivötnum.

Mynd / Hörður Kristjánsson

Veiðivötn á Landmannafrétti:

Náttúrufar, saga, lífríki, fortíð og framtíð

Út er komið tveggja binda stórvirki, upp á rúmar 900 blaðsíður, þar sem sagt er frá sögu og náttúru Veiðivatna á Landmannafrétti eða svæðisins sem liggur milli Þjósár og Vatnajökuls, norður fyrir Köldukvísl og suður á afrétti Staftártungu- og Landmanna.

Gunnar Guðmundsson frá Heiðarbrún er höfundur meginefnis beggja binda auk þess sem aðrir eru höfundar nokkurra kafla.

Í bókinni er jarðsaga svæðisins rakin frá því er ísa leysir í lok jökultímans og saga þess rakin frá landnámi til okkar daga. Sagt er frá náttúru veiðivatna, gróðurfari og dýralífi og frá starfsemi sem tengist Veiðivötnum. Auk þess sem horft er til framtíðar með tilliti til umhverfismála og verndunar.

Bókin er ríkulega myndskreytt litmyndum og eldri svart hvítum myndum sem sýna náttúru svæðisins og mannlíf því tengdu. Útgefandi er Bókhlada Gunnars Guðmundssonar. Eftirfarandi texti er sýnishorn úr bókunum: /VH

Hvað eru Veiðivötn?

Veiðivötn er sameiginlegt heiti á miklum vatnaklasa og landsvæðinu þar umhverfis. Heildarstærð allra vatnanna er um 26,36 km² að flatarmáli. Aðalvötnin eru um 26 að tölu auk 17 minni. Auk þess eru á svæðinu fjöldi vatnsfylltra giga ennfremur grunnar uppiðöður er þorna oftast þegar líða tekur á sumarið. Af þessum sökum er næstum ógerningur að tilgreina nákvæmlega fjölda allra „vatnanna“ né nákvæma heildarstærð þeirra.

Meðaltal af dýpi tíu kunnustu aðalvatnanna er u.þ.b. 7,4 m. Skyggisvatn hefur mesta meðaldýpt eða 15,1 m. Grynnt mun hins vegar Tjaldvatn með 1,1 m meðaldýpi, Ampapollur innan við 1 m og hugsanlega eru einhverjar af Pyttlunum með enn minna meðaldýpi. Mesta dýpi á Vatnasvæðinu hefur mælst 32 m og er það nærri miðju Eskivatni. Gígar í Nýjavatni (30 m) og í Litla-Skálavatni (28 m) koma þar fast á eftir.

Á milli vatnanna og umhverfis Veiðivatna svæðið er gróðursnauður sandur sem

er hluti af stærstu eyðimörk í Evrópu þ.e. sandi og hraunum

Eftir tugkilómetra akstur um „svörtustu eyðisanda veraldar“ (eins og Árni Hjartarson jarðfræðingur orðar það) opnast þeim þessi „vin“ eyðimerkurinnar.

Mynd / HKr.

miðhálandisins. Þeir sem koma í Veiðivötn í fyrsta skipti í góðu veðri verða oft undrandi á því sem fyrir augu ber, því eftir tugkilómetra akstur um „svörtustu eyðisanda veraldar,“ (eins og Árni Hjartarson jarðfræðingur

Fræðimaðurinn og fyrrverandi húsbóndi í Veiðivötnum Gunnar Guðmundsson frá Heiðarbrún. Hann lagði grunn að meginhluta þess vegakerfis sem nú er á Veiðivatnasvæðinu og hann fríðaði þar stórt svæði fyrir allri bílaumferð. Á starfstíma sínum í Veiðivötnum beitti hann sér þar fyrir verndun gróðurs og fuglalífs.

orðar það), opnast þeim þessi „vin“ eyðimerkurinnar.

Veiðivatnasvæðið telst mishæðótt: Í suður- og suðaustur-hluta svæðisins er Snjóöldufjallgarður en þar er hæsta fjallið Snjóalda 933 m að hæð y.s. (yfir sjávarmáli), í vesturjaðrinum eru Vatnaöldur, sumar pýramidalagaðar og aðrar ávalar, en þar er Skyggisaldan hæst (899 m y.s.). Vatna öldurnar setja mjög sterkan svip á Veiðivatnasvæðið og þær eru ásýndar-fagrar. Segja má að Veiðivatnasvæðið sé fremur víðáttumikil en mishæðótt láglétt. Landslag Veiðivatna samanstendur af óskipulegum margbreytileika. Þar eru svartar vikuröldur, mosagróin hraun og bakkar sumra vatnanna eru gróðurgrænir. Bogadregnar hæðirnar eru brúnir gamalla öskugíga. Þekktastar þeirra eru Hádegisaldan (622 m y.s.) og Miðmorgunsalda (650 m)³ og af þeim er stórfenglegt útsýni yfir hraun, öldur og til fjarlægari fjalla.

Hærri öldurnar eru nokkuð vindsorfnar og því dökkar að lit, en margar þær lægri eru allgrónar og sumar alpaktar mosa. Á svæðinu eru mismunandi tegundir hraunmyndana, þ.m.t. hraungígar og eldborgir. Á hraunsvæðinu vestan Skálavats (þess stóra) eru fáein „vötn,“ sem eru mjög lítil að umfangi og nefnast Pyttlur. Sum þeirra

eru girt lágum „hömrum,“ þar sem sumar gígskriðurnar búa yfir mikilli litauðgi; þær geta verið svartar, gular eða brunarauðar. Á svæðinu eru og nokkuð víðáttumiklar sandsléttur sem eru flestar gróðurvana. Þarna inn á milli liggja sjálf vötnin.

Flest aðalvötnin eru gígötn, þ.e. þau eru lægðir og gígar sem myndast hafa við eldsumbrot og síðan fyllst af vatni. Yfirborð vatnanna er gróft sagt, á bilinu í 560- 600 m hæð yfir sjávarmáli. Ásýnd þeirra getur breyst frá degi til dags út frá birtu og

veðurskilyrðum. Mörgum finnst fegurð þeirra mest þegar næstu hæðir og hálsar speglast í vatnsfletinum. Umgjörð vatnanna er mjög breytileg, bæði hvað strandlínur og gróðri viðkemur. Umgjörðin er ýmist klettur af mörgum gerðum, sandfjörur sem sumar eru bogadregnar eða mýrlendi. Öllu þessu er lýst síðar, hverju á sínum stað bókarinnar. Víða meðfram vötnunum og á stökustað á milli þeirra er talsverður gróður og er hvönnin þar sumstaðar áberandi en mosi á öðrum stöðum. Þar má og sjá litsterkar og litfagrar blómplöntur sem stinga mjög í stúf við umhverfið sem víða er gróðurvana.

Náttúrufegurð þykir mikil við vötnin. Elsa Vilmundardóttir jarðfræðingur lýsir því svo: „Náttúra Veiðivatna á sér enga hliðstæðu á jörðinni eftir því sem ég best veit, ekki einu sinni á Íslandi, sem þó er mjög auðugt af eldgosamyndunum.“ Þó er lítt fýsilegt að dvelja í Veiðivötnum í illviðrum og mývargurinn er hvítleiður, en hann gengur yfir tvisvar til þrisvar á sumri hverju. Og til að verjast mínyinu nota menn flugnapoka.

Góð gistaðstaða er í Vötnunum sem nýtt er til fulls út stangveiðitímans. (Sjá allt um það í kaflanum „Hvað hafa Veiðivötn að bjóða þér?“ IV, 1 og 3).

Er þú kemur til að augum líta land þetta, þá gæti svanurinn tekið á móti þér með

söng sínum og himbriminn heilsað þér með „hneggi“ sínu og hann gæti nálgast þig, því hann á það sameiginlegt með meginhöfundi þessarar bókar, að vera forvitin skepnar.

Vissir staðir Veiðivatna eru seiðmagnaðir. Ef þú ert nánast einn þar að hausti til, prófaðu þá í rökkurbyrjun að ganga að Tjarnarkoti og vittu hvort þú skynjar ekki dulúð (mistík) staðarins. Það eru líka miklir dular-tófrar í Grænavatnsbotni, en til að þú finnr þá sem best, verður þú að vera þar án nærveru margmenns.

Á bjartri vornóttu eru kyrrðin og fegurðin sterkustu öflin og kannski skynjar þú slíka náttúrutöfra best ofan af Miðmorgunsöldunni og Miðmundaöldunni.

Útsýnis upplifun þaðan gleymist ógjarnan.

Náttúrufegurð þykir mikil við vötnin. Elsa Vilmundardóttir jarðfræðingur lýsir því svo: „Náttúra Veiðivatna á sér enga hliðstæðu á jörðinni eftir því sem ég best veit, ekki einu sinni á Íslandi, sem þó er mjög auðugt af eld-gosamyndunum.“
Mynd / HKR.

Grettir Ásmundarson 1018–1027 og Þórir óbyggðabóndi

Grettissaga mun rituð nærri alda-mótunum 1300 og er höfundur að líkindum úr Húnavatnssýslu. Segir hún frá útlaganum Gretti, þar með ferðum hans og dvalarstöðum. Samkvæmt sögunni dvelst Grettir við Fiskivötn á Arnarvatnsheiði á árunum 1018-1021. Í þá tíð og lengi síðan var fjölfarið um Heiðina milli Húnaþings og Borgarfjarðar. Því er ólíklegt að Grettir, þótt afreksmaður væri, hefði getað haldist þar við svo lengi, því margir vildu hann feigan. Mér hefur dottið í hug að í reynd hafi Grettir leynst við önnur Fiskivötn, þ.e. Fiskivötn á Landmannafrétti; höf-undur sögunnar hafi heyrt frásagnir um veru Grettis við Fiskivötn en þar sem höfundur var af Norðvesturlandi hafi hann einungis þekkt Fiskivötn á Arnarvatnsheiði og því ætlað þau vera dvalarstað Grettis.

Í annan stað segir sagan og frá ferð Grettis í Þórisdal sem þeir Vestlendingar töldu vera í Geitlandsjökli (sem gengur til vest-urs frá Langjökli) og hafa fræðimenn árssett dvöl hans þar 1024-1025. Segir þar að fyrir dalnum hafi ráðið þurs er Þórir hét. Nú má spyrja hvort hér sé ekki kominn Þórir sá sem Þórisvatn, Þóristundur og Þóristungur eru við kenndar? Öll er lýsingin á dalnum ævintýra- og þjóðsagnakennd. Þar segir m.a. að á lítli hafi fallið eftir dalnum, sléttar eyrar báðum megin, fagrar hliðar grasi vaxnar og smá-kjarr. Margt sauðfé átti Þórir í dalnum. Lýsing þessi á ekkert skylt við það sem seinni tíma menn hafa ætlað og nefnt Þórisdal, en gæti næstum smellpassað við Þóristungur vestan Veiðivatna. Þóristungur eru einstak-lega gott sauðfjórland, Kaldakvísl fellur eftir þeim og eru eyrar á stöku stað meðfram henni. Mislágar hæðir eru þar næstum allt um kring og hafa þær verið kjarri vaxnar á þessum tíma.

Þá segir í sögu Grettis að hann hafi komið að Bræðratungu í Biskupstungum til ættarvinarins Þórhalls Ásgrímssonar. Þórhallur tók honum vel, en þar kom að hann vildi

Gretti á brott. Þórhalli er vel lýst í öðrum heimildum og er næsta víst að þegar hann vildi ekki hafa Gretti lengur á heimili sínu, hafi hann reynt að vísa honum á annan stað til dvalar. Hafi einhver Þórir þá búið í Þóristungum, þá gat Þórhallur haft nægar spurnir af honum vegna tengsla sinna við-fólk í Rangárbíngi. Þórhalla systir hans hafði verið tengdadóttir Njáls á Bergþórshvoli og hafði Þórhallur dvalið þar á bæ um skeið. Fleiri tengsl átti Þórhallur við fólk austan Þjórsár því Helga Þorgeirsdóttir húsfreyja í Odda var náfrænka hans. Þótt vel félli á með Gretti og fjölskyldu Þóris þá eirði hann þar ekki nema einn vetur. Kannski var hin raunverulega ástæða fyrir brottför Grettis þaðan sú að kvisast hafði út um verustað hans (?) og þeir Þórir talið hyggilegast að hann færði sig um set vegna hugsanlegrar heimsóknar þeirra sem sátu um líf hans. Þá segir í sögunni: „Síðan fór hann suður um land og svo til Austfjarða Hvergi fékk hann vist né veru“ Hér er hálfgerð glompa í sögunni (á árunum 1025-1027) og því líkast sem höfundur viti ekki hvernig hann eigi að fylla upp í þá eyðu, eiginlega varla fyrir en Grettir hefur vetursetu í Bárðardal haustið 1027.

Hafi Grettir dvalið í Þóristungum, þá hefur hann örugglega kannað landið umhverfis og leitað fyrir sér um fylgsni innar í óbyggðum um. Þá hefði hann séð hversu gott var að leynast í Snjóöldufjallgarði við Stórasjó og hafði afl til að hlaða vegg Hreysisins. Hann hefði séð að þarna var gott til vista; nægur fiskur í vötnum, fugl til að fanga og hvannarætur. Sauðkind gat hann fundið á afréttum og jafn séður maður og hann gat laumast til byggða og náð sér þar í taminn hest og leitt hann þangað innur til afsláttar.

Tilgátan um veru Grettis á Þóristungum og í Hreysinu er skemmtileg, hún gæti verið rétt en hafa ber í huga að hún gæti líka verið röng. Nöfnin Þórir og Fiskivötn styðja tilgátuna. Varla hefur það verið á færi annarra en garpa að búa þarna í Hreysinu í vetrarbyljum og frosthörku-m. Hafi Grettir búið þar, þá dvaldi hann þar ekki einn.

UNDIRVAGNSVARAHLUTIR Í ALLAR STÆRÐIR OG TEGUNDIR BELTAVÉLA

- ✓ KEÐJUR Á BELTAVÉLAR
- ✓ HLIÐARDRIF
- ✓ BELTASTREKKJARAR
- ✓ FRAMHJÓL
- ✓ RÚLLUR
- ✓ TANNHJÓL
- ✓ GÚMMÍBELTI

TerraTrack®

FOR THE BEST ON EARTH™

Hýsi-Merkúr hf. | Lambhagavegur 6 | 113 Reykjavík
534 6050 | merkur@merkur.is | www.merkur.is

Glæsilegar þýskar kerrur

Traustur undirvagn - ál skjólborð
Gæða kerrur - Góð verð
Komið og kynnið ykkur úrvalið

FLUGUMÝRI 8 - 270 MOSFELLSBÆ
SÍMI: 894 5111 - www.brimco.is

Hringburstar og burstakefli

Burstar á lager
í flestar gerðir sópa

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær - Sími: 480-0030
sala@burstagerdin.is - www.burstagerdin.is

Rétta græjurnar!

Við sérhæfum okkur í öryggisbúnaði m.a. heyrnarhlífum og samskiptabúnaði. Hugaðu að heyrninni, hún er mikilvæg!
Hafðu samband.
Við veitum þér faglega aðstoð.

Bluetooth

Hefðbundin

Áföst á hjálmi

Fyrir samskipti

Í skotveiðina

Fyrir börnin

allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h | Sími: 588 5080 | dynjandi.is

Námskeiðaröð um uppbyggingu og náttúruvernd á ferðamannastöðum

Vaxandi þörf er á eflingu fagþekkingar við uppbyggingu og náttúruvernd á ferðamannastöðum, enda hafa margar af helstu náttúruperlum okkar skemmst vegna ágangs ferðamanna. Landbúnaðarháskólinn og Landgræðsla ríkisins hafa því ákveðið að efna til námskeiðaraðar um uppbyggingu og náttúruvernd á ferðamannastöðum.

Ljóst er að gríðarlega miklar framkvæmdir við lagfæringar og uppbyggingu standa fyrir dyrum. Það skiptir því öllu að rétt sé staðið að verki.

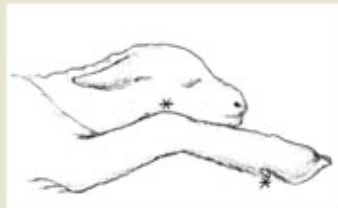
Þó að hér sem erlendis séu ýmiss konar námskeið og -brautir í boði sem snúa að landvörslu og ferðamennsku, þá hefur enn sem komið er ekki verið byggt upp heildstætt

Einfaldar leiðbeiningar um algengustu vandamál við burð

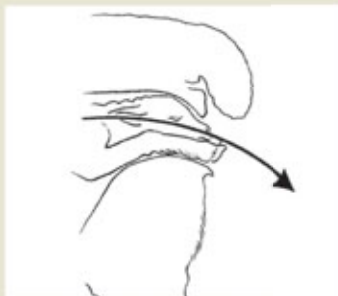
Tekið saman af Hákonni Hanssýni og Þorsteini Ólafssýni

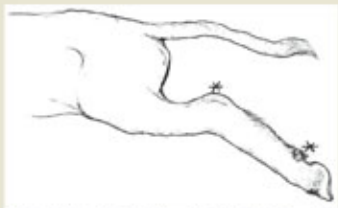
Eðlilegur burður.

Á framfæti eru hné og lagklaufr gagnstæð.

Svona á að draga lamb út.

Á afturfæti snúa hækill og lagklaufr í sömu átt.

Þegar annar fóturinn kemur ekki þarf í þessu tilfelli að fara inn og koma fingri í hnésbótina og rétta úr fætinum. Jafnvel þó að fóturinn liggji beinn aftur með lambinu er oftast best að byrja á að rétta fótinn fram.

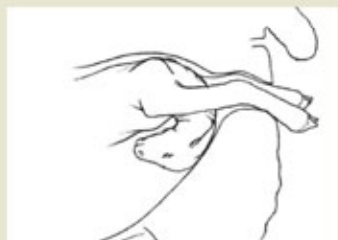
Hvorugur fóturinn kemur með. Það verður að ná að minnsta kosti öðrum fætinum, helst báðum, annars næst lambið ekki út.

Höfuðið stangar í mjaðmagrindina, hér verður að láta ána standa og ýta höfðinu inn og koma spotta aftur fyrir eyrun á lambinu.

Afturfætur sjá Mynd 3. Lambið oft stórt, dregið varlega til skiptis í sitthvorn fótinn. Reyndu að skaða hvorki lamb né á. Hætta á brotnum rifbeinum. Notaðu mikið slím. Ekki reyna að snúa lambinu. Dýralæknisaðstoð og keisarskurður oft besta úrræðið.

Höfuðið snýr aftur eða niður. Vera viss um að fæturnir tilheyri sama lambinu og að þeir séu framfætur, sjá Mynd 2. Fara inn ofan við lambið og finna höfuðið. Notaðu mikið burðarslím og reyna að rétta höfuðið. Aldrei toga í neðriklákan á lambinu.

Tvö lömb, mikilvægt að vita hvað tilheyrir hvoru lambi. Hafa hærra undir ánni að aftan. Mælt er með því að taka lambið sem kemur aftur á bak fyrst sé það ekki því stærra.

Hér verður að ná hinum fætinum, svona kemst lambið ekki út.

Grjótið valið.

Myndir / Örn Þór Halldórsson

Hér kemur torf og grjót í stað steypu.

Vísir að vegg.

Snidda stungin.

nám sem getur undirbúið beint þá sem hyggjast taka að sér slík verkefni, hvort sem um er að ræða verkataka eða umsjónafólk ferðamannastaða.

Til að bæta úr þessu, ákvað Landgræðsla ríkisins að taka þátt í ASCENT, sem er evrópskt samstarfsverkefni um eflingu fagþekkingar í náttúruvernd. ASCENT er hluti af norðurslóðaáætlun Evrópusambandsins.

Ein af afurðum verkefnisins er að þróa námskeiðaröð þar sem farið er yfir helstu þætti er varða uppbyggingu og náttúruvernd á ferðamannastöðum. Var í framhaldinu ákveðið að efna til samstarfs við Endurmenntun LbhÍ sem halda mun utan um framkvæmd námskeiðanna og mögulega þróa sérstaka námsbraut í framhaldinu.

Náttúrulegur bekkur.

Færri komust á fyrsta námskeiðið en vildu

nýlegri viðhorfskönnun ASCENT verkefnisins.

Undirstöðuatriði í göngustígagerð í haust

Stefnt er að því að halda áfram með þróun námskeiðanna og strax næsta haust verður í boði námskeið þar sem undirstöðuatriði í göngustígagerð verða kynnt. Kennarar á námskeiðinu verða innlendir sérfræðingar í bland við erlenda. Þá er einnig stefnt að því að bjóða upp á námskeið um endurheimt staðargróðurs og í lokin er fyrirhugað að halda námskeið um stefnumótun, hönnun og stjórnun ferðamannastaða í samvinnu við helstu sérfræðinga á því sviði.

Örn Þór Halldórsson
Landgræðsla ríkisins

Klömbrur skornar til.

STÁLGRINDAR- OG GRILLHÚS TIL SÖLU

Eigum enn þá nokkur hús úr síðustu sendingu af þessum frábæru stálgrindarhúsum á hagstæðum verðum.

Það sem til er:

- ✓ 1 stk. 60 fm á 2,98 millj. kr. + vsk.
- ✓ 1 stk. 84 fm á 3,5 millj. kr. + vsk.
- ✓ 1 stk. 112 fm á 4,3 millj. kr. + vsk.

Verðin innifela aðaluppdrætti, sökkul- og burðarbolsteikningar.

Einnig eru nokkur af þessum vönduðu grillhúsum (47 mm nótað og alheflað) til á lager. Þau eru sexhyrnd og tæpir 12 fm. Verð: 718 þús. kr. + vsk.

Nánari upplýsingar í síma 862-8810 eða hjá grs@sparenergihus.dk

FJÓSAMEISTARI – NAUTAHIRÐIR

NBÍ ehf, nautastöðin á Hesti í Borgarfirði auglýsir laust til umsóknar starf fjósameistara - nautahirðis.

Laust er til umsóknar starf nautahirðis við NBÍ ehf., nautastöðina á Hesti í Borgarfirði. Starfið felst í fódrun og daglegri umhirðu ungkálfa og nauta, vinnu við sæðistöku, dagleg þrif, viðhald, umsjón með sæðisbirgðum, afgreiðslu á sæði, rekstrarvörum og köfnunarefni, sækja kálfa til bænda, umsjón og þrif á lóð stöðvarinnar svo og ýmsum fleiri verkþáttum. Vinnuskylda er á helgum og hátíðum, á móti öðrum starfsmönnum stöðvarinnar.

Við leitum að áhugasömum og drífandi starfsmanni, konu eða karli, sem er tilbúinn að takast á við fjölbreytt verkefni. Reynsla í mannlegum samskiptum er nauðsynleg.

Umsækjendur skulu hafa lokið búfræðiprófi og hafa auk þess reynslu í búfjárrækt og búfjárhirðingu. Vinnuvélaréttindi eru kostur.

Skriflegum umsóknum, ásamt ferilskrá og meðmælum, skal skila til: NBÍ ehf, Hesti, 311 Borgarnes eða á tölvupóstinn: bull@emax.is.

Hægt er að senda fyrirspurn á sama netfang en upplýsingar eru ekki veittar í gegnum síma.

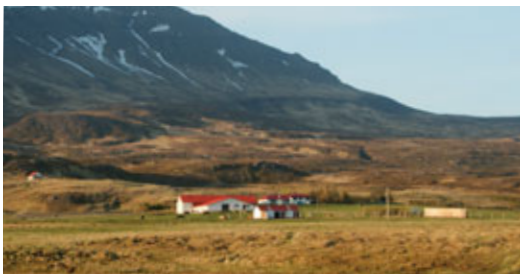
Umsóknarfrestur er til 20. maí nk. Gert er ráð fyrir að nýr starfsmaður hefji störf ekki síðar en 1. ágúst.

Eignatorg kynnir:

Lögbýlið Höskuldsstaði, Breiðdalshreppi, landnr. 158968

Um er að ræða jörð á afar fallegum stað í Breiðdal ásamt góðu íbúðarhúsi, sumarhúsi, hesthúsi og hlöðu. Eign sem býður upp á mikla möguleika í ferðaþjónustu. Á undanförunum árum hefur verið starfrækt ferðaþjónusta þar sem boðið er upp á hestaferðir með leiðsögn við afar góðan orðstír og gistingu í sumarhúsi. Eigninni geta fylgt u.þ.b. 45 hross, öll reiðtygi og tilheyrandi klæðnaður ásamt lítið notaðri dráttarvél. Einnig getur allt innbú í sumarhúsi fylgt.

Jörðin er talin vera nærri 900 hektarar og ræktað land er skráð 21,4 hektarar. Mögulegt er að rækta töluvert meira. Eigninni fylgir veiðiréttur í Breiðdalsá og arður af hreindýraveiði. Stefnt er að lagningu ljósleiðara á næstu misserum.

Eignin stendur í 26 km fjarlægð frá Breiðdalsvík og 54 km fjarlægð frá Egilsstöðum.

Allar nánari upplýsingar veitir Björgvin Guðjónsson löggiltur fasteignasali í síma 510-3500/615-1020 eða bjorgvin@eignatorg.is

Rauch MDS áburðardreifarar

Þýsk hágæðavara og margverðlaunaðir fyrir þróun og tæknilegar lausnir.

Grunnútgáfan er 900 lítra og stækkanleg í þrepum upp í 1.700 lítra (ca. 1.800 kg).

Fullkominn dreififerill, stillanlegir- og nákvæmir dreifidiskar. Dreifibreidd 10-24m. Hægsnúandi hræra sem hlífir áburðinum. Einkaleyfisvarinn búnaður við dreifidiska sem tryggir að áburðurinn brotni ekki þegar hann lendir á dreifidiskum.

Quantron A magnstýritölva og möguleg tenging við GPS-stýringu. Viðhaldsfrítt drif. Tvennskonar kantdreifibúnaður í boði.

Quantron A - Magnstýritölva. Tryggir nákvæma magndreifingu.

Verð frá kr. 487.800 án vsk. með vökvaopnun

Telemat 1
Stillanlegur jaðarbúnaður fyrir kantdreifingu úr akstursspori. Hægt að stjórna innan úr dráttarvélinni, á ferð.

GSE 7 - Kantdreifibúnaður. Stillanlegur 0-2 metra frá skurðbakka. Hægt að stjórna innan úr dráttarvélinni, á ferð.

Búvís
2006-2016

Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

HENRY

Henry Lever action frá USA

Henry Big Boy All-Weather, cal. 3030-4570

kr. 155.900

Henry Brass Octagon Barrel cal. 3030

kr. 155.900

Henry LeverAction H001 22 cal.

kr. 64.900

The Long Ranger cal. 223 og 243

kr. 155.900

Henry Golden Boy cal 22 cal. 22 mag, 17 Hmr.

kr. 84.900

kr. 89.000

Vesturröst

Sérverslun veiðimanna - Laugaveg 178 - sími: 551 6770 - www.vesturröst.is

UTAN ÚR HEIMI

Fjallagórrillur drepnar af veiðipjófum í Virunga-þjóðgarðinum í Kongó.

Kongó: Sex landverðir drepnir

Virunga-þjóðgarðurinn í Kongó er stærsta og jafnframt eitt síðasta búsvæði fjallagórrilla í heiminum. Þjóðgarðurinn, sem er sá elsti í Afríku, er einnig sá hættulegasti í heimi.

Fyrr í þessum mánuði voru sex landverðir drepnir við vörslu í garðinum en alls hafa 170 landverðir verið drepnir þar af veiðipjófum á síðustu 20 árum.

Vernund fjallagórrillunnar í Virunga-þjóðgarðinum er sagt vera eitt hættulegasta umhverfis-

verndarverkefni í heimi um þessar mundir. Þjóðgarðurinn er um 7.800 ferkílómetrar að stærð og gæsla í honum vandasöm og erfið. Landverðir sem fara um svæðið geta verið sambandslausir við umheiminn svo dögum skiptir og veiðipjófar, ólöglegir skógarhöggsmenn og upp-reisnarhópar þar víða að verki.

Þrátt fyrir mannfall í Virunga-þjóðgarðinum hefur tekist þokkalega upp með verndun fjallagórrillunnar og henni fjölgað úr 300 í 1000 frá árinu 1997. /VH

Svínakjötsskandall í Danmörku

Nýlega komst upp um danskan kjötsala sem hefur selt framleiðslu sína sem afurðir af grísum sem velferðargrís þrátt fyrir að um hefðbundið grísaeldi væri að ræða.

Á skömmum tíma hefur komist upp um tvö kjötmissferli í Danmörku. Í febrúar síðastliðinn komst upp að kjötsalinn Genz Kød hafi selt mikið magn af suður-amerísku nautakjöti sem innlenda framleiðslu.

Nú hefur komið í ljós að sami kjötsali hefur verið að selja veitingahúsum í Kaupmannahöfn mörg tonn af grísa kjöti sem kjöt af svokölluðum velferðargrís, þrátt fyrir að um hefðbundið eldi hafi verið að ræða.

Velferðargrís eru þeir grísir sem sagðir eru njóta betri umönnunar en grís í hefðbundnu eldi og margir eru tilbúnir að borga herra verð fyrir í nafni dýravelferðar.

Matvælaeftirlit Danmerkur hefur

Sala á grísa kjöti undir fölskum formerkjum skekur danskan svínakjötmarkað.

farið fram á að Genz Kød viðurkenni svindlið og að málið verði rannsakað sem sakamál. /VH

Handknúinn sópur

Cleanfix HS770 sópurinn hentar bæði inni og úti. Fyrir bílaplön, bílageymslur, íþróttasvæði, o.fl. Vinnslubreidd 77 cm Stillanlegur hliðarbursti 32L tankur

Verð: 83.824 kr.
Sumartilboð* 71.250 kr

*Tilboðsverð gildir úr apríl 2018 og á meðan birgðir endast

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær
480-0000 - sala@afvelar.is - www.afvelar.is

Á FAGLEGUM NÓTUM

Kúabændurnir Gert og Pia, sem ala árlega 1.400 nautkálfa til slátrunar, töluðu á fagbinginu um reynslu sína af sölu hluta framleiðslunnar beint frá býli. Myndir / SAGES

Fagbing nautgripaæktarinnar í Danmörku 2018 – þriðji hluti:

Moðið á að vera svo til eins og upphaflega heilfóðrið!

Snorri Sigurðsson
snsig@arlafoods.com

Hið árlega fagbing nautgripaæktarinnar í Danmörku var haldið um þarsíðustu mánaðamót og fer hér þriðji hluti umfjöllunar um „Kvæggkongres“ eins og fagbingið heitir á dönsk.

Líkt og undanfarin ár var haldin tveggja daga ráðstefna samhliða aðalfundi kúabænda og var ráðstefnan með 11 ólíkar málstofur. Heldur hér áfram umfjöllun um þessar málstofur.

4. Kjótkálfaeldi

Í Danmörku er eldi á nautkálfum frá kúabúum í mjólkurframleiðslu stór búgrein og undantekningarlítið eru kúabændur í mjólkurframleiðslu ekki með naut í eldi heldur selja kálfana á þar til gerð bú sem eru sérhæfð í nautaeldi. Í málstofnunni voru haldin 6 erindi og þar sem þessi búgrein er með sitt eigið búgreinafélag var aðalfundur félagsins einnig haldinn í málstofnunni og fjölluðu þrjú erindanna um stefnumörkun og innri málefni greinarinnar.

Eitt erindið snéri að smitvörnum enda töluverð hættu á smiti á svona búum, þar sem þau kaupa oftast kálfa frá mörgum kúabúum. Þá fjallaði eitt erindi um sölu beint frá býli. Kúabændurnir Gert og Pia ala árlega 1.400 nautkálfa til slátrunar og selja hluta þeirra beint og hafa þau komið á fót sérstöku vörumerki sem þau kalla „Langelandskalven“ með tilvísun til þess staðar sem bú þeirra er á.

I stuttu máli sagt þá sögðu þau að kostirnir við þessa litlu

hliðarbúgrein með nautaeldinu vera að hún skapar góða ímynd og gefur góða tengingu við neytendur, en ókostirnir væru að erfitt væri að selja allt fallið og að danskir bændur yrðu seint efnaðir á því að selja kjötið með þessum hætti.

Þá fjallaði annað erindi um áhugaverða tilraun sem gerð var á Holstein kálfum eftir mjólkurfóðrunartímabilið, en hún gekk út á að bera saman vöxt og rekstrarafkomu við mismunandi fóðrun: eingöngu orkumikið heilfóður, eingöngu kjarnfóður eða blöndu af kjarnfóðri og orkuminna heilfóðri. Í ljós kom að varðandi vöxtinn skipti það ekki máli hvaða fóðurtegund nautin fengu, en afkomulega séð skilaði blanda af kjarnfóðri og orkuminna heilfóðri lægstum heildarkostnaði á hvert kíló í vexti.

5. Holdanautarékt

Holdanautabúskapur er stór búgrein í Danmörku og var í þessari málstofu haldin fimm erindi og jafnframt, þar sem búgreinin er með sitt eigið búgreinafélag, var aðalfundur þess haldinn samhliða.

Flest erindin snéru fyrst og fremst að dönskum aðstæðum en eitt þeirra á þó einnig vel við hér á landi en það flutti ráðunaturinn Finn Strudsholm frá SEGES en hann fjallaði um alþjóðlegar rannsóknir á holdanautum og kom hann víða við í erindi sínu. Víða lúta áherslur að því að draga úr kolefnisfótspori framleiðslunnar en sem kunnugt er hefur búgreinin töluverð umhverfisáhrif og vinna vísindamenn að því að leita lausna og hefur náðst góður árangur, með kynbótum, að draga úr þessum áhrifum gripanna. Þá hafa kynbótafræðingar lagt aukna

áherslu á mjólkurframleiðslu kúnna, svo kálfarnir vaxi hraðar og leggja fræðingarnir töluverða áherslu á að bændur endurnýi órar nú en áður. Yngri kúr eru betur fallnar til mjólkurframleiðslu en eldri kúr, vegna kynbótanna, og munar hjá mörgum kynjum 1 kíló mjólkur á dag að jafnaði á milli ungra kúa og gamalla en reikna má með því að hvert auka kíló mjólkur hjá kúnum skili 60 gramma vaxtarauka hjá kálfunum! Þannig nefndi Finn að ef kúr mjólkur t.d. fjórum kílóum meira á dag skilar það sér sem 48 kílóa þyngri kálfi þegar hann er 200 daga gamall!

6. Fóðrið

Fóðurkostnaður er langstærsti útgjaldaliður kúabúa og því skiptir gríðarlega miklu máli að horfa á alla þætti í tengslum við fóðrun kúnna svo ná megi aukinni hagkvæmni í reksturinn. Þess má geta að í stefnumörkun dönsku bændasamtakanna fyrir nautgripaæktina hefur stefnan verið sett á að árið 2020 eigi árleg aukning heimaflaðs fóðurs að vera 2%, að næringarefnaþap gróffóðurs frá geymslustað til fóðrunar. Það verði að hámarki 5% og að árið 2020 eigi 75% allra kúabænda landsins að þekkja af nákvæmni framleiðslukostnað mjólkurinnar á búi sínu! Metnaðarfullt og verður áhugavert að fylgjast með því hvort þessi markmið í stefnunni nái fram að ganga.

Í þessari málstofu danska fagbingingsins voru annars haldin átta erindi og snéru sum þeirra að sérhæfðum dönskum aðstæðum og eiga því ekki við hér á landi. Nokkur eiga þó beint erindi til íslenskra kúabænda. Þar á meðal erindi landsráðunautarins Niels

Sophie Atkinson fjallaði um það hvernig bændur geta lært að þekkja betur og skilja atferli nautgripa.

Bastian Kristensen frá SEGES og kúabóndans Palle Christensen. Þeir fjölluðu um hið áhugaverða efni „nákvæmnisfóðrun“.

Í erindi sínu fóru þeir yfir mikilvægi þess að vita nákvæmlega hvaða heilfóður fer í kýrnar og vegna breytileika á fóðri innan stæðu, eða í okkar tilfelli á milli rúlla, þá sé best að geta mælt fóðurgæðin á staðnum. SEGES hefur þróað búnað sem er settur beint á fóðurblöndunarvagna og mælir með NIR greiningu fóðrið sem verið er að blanda fyrir kýrnar. Niðurstöður kerfisins sýna að töluverður breytileiki er á blöndunargæðum heilfóðurs, jafnvel á stórum kúabúum og að gæta þurfi mikillar nákvæmni þegar fóður er blandað fyrir kýrnar.

Áhugavert er að lesa áherslur landsráðunautarins þegar fóðrun kúa er annars vegar, en Niels Bastian nefndi m.a. að heilfóður eigi að blanda það vel að móðið eigi ekki að vera mikið frábrugðið að gæðum og upphaflega fóðrið! Hann setti fram eftirfarandi forgangsörðun, þegar heilfóður er annars vegar. Númerin vísa til mikilvægis hvers þáttar:

1. Fóðrunartíminn á að passa inn í náttúrulega dagssveiflu hjá kúum
2. Það á að fylgjast vel með fóðurganginum, sérstaklega þegar líður á daginn (sopa reglulega að)
3. Alltaf að fóðra kýrnar á sama tíma
4. Heilfóður á að blanda það vel, að þegar móðið er tekið

frá kúnum sé það nánast eins og upphaflega fóðrið!

5. Þegar fóðurefnin eru sett í blandarann þarf að vigta af mikilli nákvæmni
6. Mæla nákvæmlega magnið af móðinu (ætti ekki að vera nema 2%)
7. Út frá magninu af móðin á að meta reglubundið og endur-reikna uppskrift heilfóðursins
8. Leiðréttu heilfóðurblöndurnar miðað við þurrefni fóðurefna (gróffóðurþurrefnið er breytilegt)

Áðurnefndur Palle, sem er kúabóndi á búinu Abterpgaard með sínar 800 mjólkurkúr og 450 hektara í notkun, skýrði frá sínum rekstri og með hvaða hætti hann heldur utan um alla fóðuröflun búsins.

Í stuttu máli sagt þá er allt mælt sem hægt er að mæla. Uppskeyra á öllu heimaðfluðu fóðri er mæld af nákvæmni og skráð í sérstakt forrit sem heldur utan um birgðastöðu búsins. Þá getur hann tengst gagnagrunni dönsku bændasamtakanna beint í dráttarvélinni og fengið upp heilfóðuruppskrift sem hámarkar nýtingu þeirra fóðurefna sem hann er með skráða á búinu á hverjum tíma. Hann sagði afar mikilvægt að kúabændur myndu fylgjast vel með sjálfvirku vigtunum sem eru á mörgum fóðurblöndurum, þessar vigtar vanstillast nokkuð ört og þarf að leiðrétta reglulega.

7. Bústjórn

Í málstofunni um bústjórn voru haldin sex erindi og snéru flest

þeirra meira eða minna beint að dönskum aðstæðum og möguleikum, sem við getum ekki nýtt okkur beint hér á landi. Þarna var t.d. verið að fjalla um kosti og galla hópaskiptingu kúa á stórum kúabúum, um notkun ólíkra kúakynja í búskapnum og hvernig nýta má val á grundvelli erfðafnis í búskapnum – eitthvað sem er þó brátt möguleiki hér á landi einnig.

Erindi Sophie Atkinson um hvernig á að skilja betur atferli gripanna sinna á þó jafn vel við hjá okkur og Dönum en hún kenndi áheyrendum margskonar aðferðir sem eru gagnlegar til þess að gera starfið auðveldara og um leið öruggara. Þessu erindi er líklega best gerð skil með því að vísa í afar gagnlegt fimm mínútna myndband, þar sem þessum þáttum í atferli gripa er gerð góð skil.

Hægt er að sjá þetta myndband með því að fara inn á heimasíðu ráðstefnunnar (sjá nánar hér neðst í greininni) og smella þar á kassa merktum „Management“.

8. Kúakynin

Í Danmörku eru þrjú ráðandi kúakyn í mjólkurframleiðslu: Holstein (svartskjöldóttar kýr), Jersey og RDM (rauðar danskar kýr) og á hverju fagþingi bjóða kynbótafélögin að baki þessum þremur kúakynjum upp á kvöldfundi þar sem fram fer kynning á því helsta sem er að gerast innan hvers kynbótafélags. Ekki verður gerð nánari grein fyrir þessari málstofu hér, enda þessi kúakyn ekki í notkun hér á landi.

9. Hópvinnufundir

Á þessu fagþingi var þátttakendum boðið að skrá sig fyrirfram á sérstaka hópvinnufundi en tilgangur þessara funda var að fá bændur og ráðunauta til þess að ræða um ákveðin vandamál, miðla reynslu sinni og koma með hugmyndir að lausnum. Úrlausnarefnin voru:

„Hvernig á að fá starfsfólk til þess að vera áhugasamara um starfið“ og „Samningatækni“. Þá gátu þátttakendur tekið þátt í verklegri kennslu um ýmis handhæg atriði eins og hvernig eigi að meta fóðrið með einföldum hætti, um kynbætur kúa og svo var hægt að fá hraðkennslu í notkun á danska skýrsluhaldskerfinu. Afar skemmtilegt framtak og gagnlegt fyrir þá sem tóku þátt en ekki er beint hægt að fjalla faglega um þessa málstofu þar sem efnið var ekki formlega sett fram.

Þeir sem tóku þátt báru þessu framtaki afar góða sögu og er óhætt að mæla með svona opnum hópvinnufundum þar

sem bæði bændur og ráðgjafar koma saman og vinna að því að finna sameiginlega lausn á tilteknu vandamáli.

Í næsta Bændablaði verður farið yfir síðustu tvær málstofurnar, en önnur þeirra fjallaði um starfsmannastjórnun og hin um framtíðarsýn danskra kúabænda. Báðar málstofurnar voru einkar áhugaverðar og þar komu fram mörg gagnleg erindi, sem eiga beint erindi til íslenskra bænda.

Þeim sem geta ekki beðið þeirrar umfjöllunar má benda sérstaklega á að bæði útdrættir og flest erindi, þ.e. afrit af glærum og veffræðsluerindum margra fyrirlesara, má hlaða niður af heimasíðunni www.kvaegkongres.dk með því að smella á forsiðuhlekkinn „Dias og video fra Kongressen – se dem her“. Þá fylgja auk þess faglegar greinar sumum erindunum, sem bæta enn frekar við fróðleiksgildi efnisins.

Rétt er að geta þess að mest allt efni er á dönsku, en þónokkur erindi og efni eru á ensku.

T-Bolir

Klassískur T-bolur, hringspunnin, tvöfaldur kragi úr bómull og elastani.

Stærðir: XS - 4XL.
Svartir upp í 6XL.

Verð frá kr. 856,-

KH Vinnuföt • Nethyl 2a • 110 Reykjavík • Sími: 577 1000 • info@khvinnufot.is • www.khvinnufot.is

ÞITT KERFI

....beint í símann

ABUS

Eftirlitskerfi fyrir:
Fjósíð
Fjárhúsið
Hesthúsið
Sumarhúsið

TILBOÐ
56.700.- m/vsk

IceCom
Íslenska fjarskiptafélagið

Sími 414 4400 - www.icecom.is - Lyngás 10 - 210 Garðabær

Lin
DESIGN

SMÁRATORGI | GLERÁRTORGI | KRINGLAN | LINDESIGN.IS

Bygg getur nýtt sér uppsafnaðan næringarefnaforða túnræktarinnar og haft jarðvegsbætandi áhrif þannig að uppskera korns eykst annað árið sem það er ræktað í sama stykkinu.

Fræ í frjóa jörð

Nú er sá tími kominn að leggja þarf lokahönd á skipulag jarðvinnslu og sáningar. Hagkvæm skilyrði eru til aukinnar jarðræktar þetta árið. Styrkir til jarðræktar hafa verið hækkaðir. Heyfengur ársins 2017 var með afburðum góður og því líklegt að fyrningar séu nokkrar. Því má ætla að svigrúm sé til þess að endurrækta og leggja stund á sáðskipti.

Vert er að benda á mikilvægi kornræktar í sáðskiptum. Bygg getur nýtt sér uppsafnaðan næringarefnaforða túnræktarinnar og haft jarðvegsbætandi áhrif þannig að uppskera korns eykst annað árið sem það er ræktað í sama stykkinu.

Nauðsynlegt að leggja vinnu í jarðvinnsluna

Til að sáning takist vel þarf að leggja vinnu í jarðvinnsluna og

brýnt er að huga að sýrustigi jarðvegsins. Ólíkar tegundir gera misjafnar kröfur bæði til sýrustigs og jarðvinnslu. Sumar tegundir þola lágt sýrustig betur en aðrar og geta sprottið í misvel unnu landi meðan slíkt kemur harkalega niður á uppskeru annarra. Almennit má segja að æskilegt sé að sýrustig sé um pH 6 og vel unnin jörð skilar ávallt betri uppskeru en slakari jarðvinnsla.

Nota aðeins þau yrki sem reynst hafa vel hérlandis

Aldrei verður of oft sagt að mjög mikilvægt er að nota aðeins þau yrki sem reynst hafa vel hérlandis. Reynslan hefur sýnt að þótt yrki standi sig vel í nálægum löndum eru aðrar aðstæður hér á landi sem geta gert það að verkum að illa gengur. Óþarfi er að taka slíka áhættu við sáningu, nóg er af þáttum sem erfitt

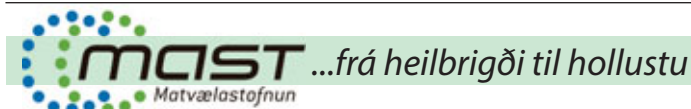
er að stýra þegar kemur að jarðrækt.

Hægt er að sjá hvaða yrki er mælt með í ritinu Nytjaplöntur á Íslandi sem er aðgengilegt á vef LbhÍ (undir rannsóknir, útgefið efni, Nytjaplöntur á Íslandi), tilraunaniðurstöður er hægt að sjá í jarðræktarskýrslum LbhÍ og fjöldann allan af upplýsingum er að finna í greinasafni landbúnaðarins, www.landbunadur.is. Við hvetjum bændur til að afla sér upplýsinga um þau yrki sem þeir hyggjast nota.

Með hlýnandi loftslagi og bættum búskaparháttum eru mikil tækifæri sem vert er að nýta þegar vel árar.

Hrannar Smári Hilmarsson,
tilraunastjóri í jarðrækt, LbhÍ
Þórey Ólöf Gylfadóttir,
lektor, LbhÍ

Þórey Ólöf Gylfadóttir við sýnatöku.

Nýliðunarstuðningur í landbúnaði

Nýliðar í landbúnaði sem eru að hefja búskap eiga kost á að sækja um nýliðunarstuðning í landbúnaði. Þessi stuðningur er hluti af búvörusamningi milli ríkis og bænda, sem tók gildi 1. janúar 2017. Markmið stuðningsins er að aðstoða nýliða að hefja búskap og auðvelda ættliðaskipti í landbúnaði. Matvælastofnun ráðstafar fjármunum til nýliðunarstuðnings.

Þetta er annað árið sem nýliðunarstuðningur í landbúnaði er veittur í samræmi við rammisamning ríkis og bænda. Framlög beinast að einstaklingum í eigin nafni eða til lögaðila, þar sem nýliði á a.m.k. 25% hlut. Skilyrði sem einstaklingar þurfa að uppfylla eru m.a. að þeir

séu á aldrinum 18-40 ára á árinu og séu að kaupa búrekstur eða hlut í búrekstri í fyrsta skipti eða hafa leigt eða keypt búrekstur innan þriggja ára frá 1. janúar 2015.

Matvælastofnun mun forgangsraða umsóknum eftir þremur þáttum; menntun umsækjenda, jafnréttissjónarmiðum og heildarmati á umsókn skv. 18. gr. reglugerðar um almennan stuðning við landbúnað nr. 1180/2017. Að sögn Jóns Baldurs Lorange, framkvæmdastjóra búnaðarstofu Matvælastofnunar, er vinnureglum um forgangsörðun breytt frá því í fyrra. Gagnrýni kom á fyrri vinnureglur um forgangsörðun og hefur nú verið tekið tillit til þeirra við gerð nýrra vinnureglna sem

stofnunin mun vinna eftir. Við gerð nýrra reglna hefur verið haft að leiðarljósi að tryggja gegnsæi, jafnræði umsækjenda og hlutleysi matsaðila. Þannig er komið nýr matsþáttur þar sem lagt er heildarmat á nýliðunarumsókn þar sem hún er metin eftir rökstuðningi, 5 ára rekstraráætlun og framlegð, stærð eignarhlutar í búrekstri og loks starfsreynslu í landbúnaði frá 14 ára aldri. Hvað varðar menntunaráttinn þá gefur viðurkennt búfræðinám auk framhaldsnáms á sviði landbúnaðar flest stig (10) og þá er viðurkennt iðnnám metið til jafns við grunnám við viðurkenndan háskóla, svo dæmi sé tekið. Nánar er hægt að kynna sér vinnureglur Matvælastofnunar á heimasíðu stofnunarinnar, og á

rafrænni umsókn á Bændatorginu þegar opnað verður fyrir umsóknir 3. maí n.k.

„Stuðningur við nýliða getur að hámarki numið 20% af fjárfestingarkostnaði á árinu og getur nýliði mest fengið 9 milljónir í heildarstuðning. Forgangsörðun umsókna felst í því að umsóknir verða flokkaðar í þrjá flokka eftir stigafjölda. Þær umsóknir sem fengu 21 til 30 stig eru í mesta forgangi, umsóknir með 11–20 stig í öðrum og loks umsóknir með færri stig í minnsta forgangi. Byrjað verður á að úthluta til þeirra umsækjenda sem eru í efsta forgangshóp til að tryggja að þeir hljóti sem mestan stuðning til að hefja búskap. Ef fjármunir verða þá afgang þá

verður úthlutað til þeirra sem eru í öðrum forgangshóp og að lokum, ef fjármunir hrökkva til, til þeirra sem eru í neðsta forgangshópi. Rétt er að taka fram að þeir umsækjendur sem fengu ekki úthlutað í fyrra eða fengu ekki hámarksstuðning geta sótt um að nýju í ár, svo fremi sem þeir uppfylla ennþá skilyrði fyrir nýliðunarstuðningi skv. reglugerð,“ sagði Jón Baldur.

Jóhanna Guðrún Snæfeld Magnúsdóttir, sérfræðingur í búnaðarmálum, hefur umsjón með nýliðunarstuðningi í landbúnaði og veitir frekari upplýsingar. Nýliðar eru hvattir til að kynna sér vel ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 1180/2017 og vinnureglur um forgangsörðun umsókna.

LESENDABÁS

Áhættuþættir varðandi matvælaöryggi eru þeir sömu fyrir alla matvælavinnslu. Í forgrunni eru það bakteríur og sýklar og hættan á matarbornum sjúkdómum og hins vegar hætta á efnamengun og aðskotahlutum í mat.

Gæðakerfi fyrir heimavinnslur

Það eru tíu ár síðan bændur stofnuðu óháðu félaga-samtökin Beint frá býli, félag matarfrumkvöðla í hópi bænda sem hófu fullvinnslu úr afurðum búa sinna og beina sölu til neytenda. Hér voru merkilegir hlutir að gerast, opnaðir nýir möguleikar fyrir landbúnaðarafurðir og neytendur boðnir velkomnir heim að býlum, sem þeir kunnu vel að meta.

Á þessum tíu árum hefur mikil vinna verið lögð í lagalega umgjörð heimavinnsla, að skilgreina stærð og umfang og sérstöðu, leggja grunn að starfsleyfiskröfum og matvælaeftirliti og að breyta ytri aðstæðum heimavinnsla. Í þessum pistli ætla ég að beina sjónum að innri þáttum heimavinnsla, þeim sem snúa í grunninn að matvælaöryggi og velta upp þeirri spurningu hvort það þurfi að aðlaga gæðakerfi að stærð, umfangi og sérstöðu heimavinnsla.

Áhættuþættir varðandi matvælaöryggi eru þeir sömu fyrir alla matvælavinnslu. Í forgrunni eru það bakteríur og sýklar og hættan á matarbornum sjúkdómum og hins vegar hætta á efnamengun og aðskotahlutum í mat. Fjórði áhættuþátturinn snýr að ofnæmisvöldum og réttindum neytenda til að vita af þeim. Þó að áhættuþættirnir séu þeir sömu eru líkur á alvarlegum atvikum minni út frá umfangi heimavinnsla, útfra einfaldleika vinnslunnar og út frá beinum viðskiptum við neytendur. Bein samskipti frumframleiðenda og neytenda fela í sér mikla möguleika, þar verður til vettvangur til að miðla upplýsingum á báða bóga og fróðlegt að sjá hverju það skilar í vöruþróun og gæðum.

Verkfæri matvælaframleiðandans

Gæðakerfi er verkfæri matvælaframleiðandans til að fyrirbyggja að matvæli frá hans vinnslu valdi neytendum heilsutjóni og um leið að tryggja rekstraröryggi fyrirtækisins. Að skilja og greina áhættuþætti matvæla er fyrsta skrefið. Út frá því eru verkferlar settir upp til að stýra áhættu og þá er fyrsta útgáfa af gæðahandbókinni komin í hús.

Þessi grunnvinna skilar auknum skilningi og þekkingu á matvælaöryggi, skipulagi verkferla og starfsleyfi fyrir vinnsluna. Þá liggur fyrir að vinna í samræmi við gæðahandbókina, að fylgja skipulögðum verkferlum og að meta árangurinn bæði af því

Elfa Björk Sævarsdóttir.

hvernig ferlarnir eru settir upp og hvernig gengur að fylgja þeim og skila lærdómnum í endurbótum og framförum. Þá er gæðakerfið farið að rúlla af stað. Það heldur utan um gögn og upplýsingar. Það byggist upp af þekkingu og reynslu og skapar grunn fyrir traustan rekstur. Sérstaða heimavinnsla byggist á smæð þeirra. Framleitt er úr takmörkuðu magni, vinnslan oft árstíðabundin og eigendur vinnslunnar kannski einu starfsmennirnir sem samhliða matvælavinnslu sinna bústörfum. Þessar aðstæður skapa ekki grundvöll fyrir umfangsmikið gæðakerfi og jafnvel hætta á óskilvirku gæðakerfi ef eigendur upplifa fyrirhafnarsamt að fylgja verkferlum og sjá ekki beinan ávinning af því.

Ef gæðahandbókin rykkellur uppi í hillu þá skiptir ekki máli hversu ítarlega eða vel hún er sett upp, það er framkvæmdin og eftirfylgnin við gæðastýringu sem skilar matvæla- og rekstraröryggi. Að brýna verkfæri gæðastýringar er fólgið í þeirri yfirvegun að vinna samkvæmt skipulagi og taka ákvarðanir út frá upplýsingum og gögnum til að auka gæði og hagræðingu.

Að gera það sem þú segist ætla að gera, jafn einfalt og það hljómar, þá getur það reynst erfitt í raun. Það getur reynst erfitt vegna ófyrirsjáanlegra aðstæðna eða atvika, praktískra atriða t.d. vanmats á tíma og fjármagni eða mannlegri þátta sem oft eru vanmetnir.

- Er vilji, geta og þekking til staðar?

- Er umhverfið styðjandi og hvetjandi til framfylgni verkferla?
- Komast menn upp með að brjóta reglur?

Svar við þessum spurningum er að finna í góðum og gefandi samskiptum hagsmunaaðila, miðlun upplýsinga með því að deila reynslu og leita lausna á vandamálum og byggja upp þekkingu. Þar sem fólk getur tjáð sig einlæglega og opinskátt, þar sem fyrir hendi er hlustun og skilningur þar sem áhugi og ástríða sameinar fólk, þar verður til orka og umhverfi til sköpunar og lausna. Þetta vita frumkvöðlar sem vinna oft einir að sinni hugmynd, hversu nauðsynlegt það er að fá að segja frá verkefnum sínum og hversu mikilvægt það er að heyra hvað aðrir eru að gera. Sjávarklasinn, Landbúnaðarklasinn og frumkvöðlasetur skapa vettvang fyrir fólk að hittast, þau byggja á þeirri hugmyndafræði að í samskiptum fólks skapist verðmætin.

Það er starfsemin í húsunum sem skapar verðmætin

Að fjárfesta í föstum hlutum, húsnæði og búnaði er fyrir mörgum augljósari og auðveldari kostur en að fjárfesta í hlutlægum hlutum eins og hugmyndum frumkvöðla, markaðssetningu, gæðaráðgjöf. Verðskynið við húsbyggingu, við innkaup á tækjabúnaði eða hlutum er betra. Auðveldara að átta sig á því hvað hlutirnir megji kosta. Þó má okkur öllum vera ljóst að það eru hugmyndirnar og mannvitið sem skapa hin raunverulegu verðmæti. Hlutirnir sem slíkir án notkunar og án tilgangs eru einskis virði. Það er ekki fyrir en ástríða fólks til að skapa og búa til vöru að þeir verða einhvers virði. Það er starfsemin í húsunum sem skapar verðmætin. Að koma hugmyndum og upplifun til annarra skapar verðmæti. Gæðastjórnun er það verkfæri sem vert er fyrir framleiðandann að fjárfesta í. Það er verkfæri sem rammur inn hugvit hans og hugsjón og hjálpar honum við að koma því í framkvæmd. Gæðastjórnun eykur líkur á að framleiðandi nái markmiðum sínum, skapi þá vöru sem hann er með í huga og komi henni á markað á þann hátt sem hann hafði hugsað sér.

Elfa Björk Sævarsdóttir, matvælafræðingur og eigandi Gagnsjá gæðaráðgjöf. elfa@gagnsjá.is

DANUBE

Getum við orðið að liði?
Við erum með allar lausnir fyrir þvottahús, Hótel, Gistiheimili og Sjúkrastofnanir.

Þurrkarar

Þvottavélar

Strauvélar

Hótellín, þvottagrindur, taupokar ofl.

Kirkjustétt 2-6, 113 Reykjavík
Símar: 567 4577 / 892 8925
icefakta@icefakta.is / www.icefakta.is

STRÚKTÚR

Yleiningar - Límtré - Stálgrindarhús

Við finnum lausn sem hentar þér!

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |

| Mosfellsbæ | sími: 588 6640 |

RÚÐUR Í MIKLU ÚRVALI

EIGUM TIL Á LAGER RÚÐUR Í FLEST ALLAR GERÐIR DRÁTTARVÉLA – FRÁBÆR VERÐ

John Deere
Zetor
Case IH
McCormick
Steyr
Claas

Ford
Fiat
New Holland
Deutz-Fahr
Massey Ferguson

SÉRÞÖNTUM RÚÐUR Í ALLAR GERÐIR DRÁTTARVÉLA MEÐ SKÖMMUM FYRIRVARA

www.VBL.is
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

VÉLABÁSINN

Jaguar E-Pace:

150 hestafla jepplingur frá Jaguar

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Laugardaginn 17. mars síðastliðinn opnaði BL nýjan sýningar-sal fyrir Landrover og Jaguar að Hesthálssi. Mikill mannfjöldi var þennan fyrsta dag opunarinnar á þessum glæsilega sýningar-sal að skoða þessa eðalbíla.

Stuttu eftir opnunina fékk ég að prófa „litla bróður“ Jaguar E-Pace sem nefnist Jaguar E-Pace og er örlítið minni jepplingur en „stóri bróðir“ sem ég valdi sem jeppling ársins hér í blaðinu á síðasta ári.

Hljóðlátasti jepplingur sem ég hef prófað til þessa

Í prufuakstrinum, sem var um 125 km, prófaði ég bílinn á mól, malbiki og á hörðum steiptum vegi (í Kollafirði) sem gefur yfirleitt mikið veghljóð. Með appi í símanum mínum mæli ég hvað mikill hávaði er inni í bílnum á þessum vegum og eins og gefur að skilja hafa rafmagnsbílar hingað til verið með lægstu decibel mælingarnar hingað til. Jaguar E-Pace virðist samkvæmt mælingunum vera með nánast sömu mælingu á þessum vegköflum og í rafmagnsbílum (57db. á malbiki, 60db. á mól og 66db. á steipta kaflanum í Kollafirði).

Þegar ég ók niður Kjósarskarðsveginn á holóttum malarkaf-lanum kom það mér á óvart hversu vel bíllinn tók holurnar á malarveginum þrátt fyrir að dekkinn undir bílnum væru með frekar lágan prófil. Á mölinni heyrðist nánast ekki neitt malarvegahljóð og fjöðrunin svo góð að ég var farin að miða á verstu holurnar til að njóta fjöðrunarinnar. Eitthvað sem ég geri sjaldan á malarvegum.

Lét mig vita af hraðamyndavélinni í vegkantinum

Á hlykkjóttum malbikskaf-la prófaði ég að taka vel á bílnum (þ.e. keyra of hratt) og hagaði bíllinn sér eins og sportbíll í beygjunum. Það eina sem maður þarf að varast er að keyra ekki of hratt á bílnum við flestar aðstæður því maður finnur ekkert fyrir hraðanum. Margóft stóð ég sjálfan mig að því að vera kominn með hraðamælisnálinu í þriggja stafa tölu í framrúðunni þar sem speglast hraðinn sem ekið er á og einnig er þar speglun frá akreinalesaranum.

Í bílnum er mikið af ýmsum þægindabúnaði s.s. hiti í stýri, akreinalesari, en það sem var nýtt í þessum bíl vakti svo mikla furðu hjá mér að ég tvíprófaði það. Þegar ég ók fram hjá hraðamyndavélinni á Kjalarnesi flautaði mælaborðið á mig og grunaði mig að þetta væri hraðamyndavélin og til að fá það staðfest var ekkert annað en að snúa við og taka annað rennsli í myndavélina. Það stóð heima, mælaborðið gaf mér tvö flaut aftur. Þetta er búnaður sem ég hef ekki orðið var við í bílum áður.

Eyðslugrannur miðað við kraft

Jaguar E-Pace.

Myndir / HLJ

Var svolítið hissa hvað bíllinn sóðaði sig lítið út niður blautan malarveginn í Kjósarskarðinu.

Í glugganum speglast að þarna er verið á 79 km hraða miðandi á holurnar á malarveginum.

Alls ók ég bílnum 124,9 km á meðalhraðanum 51 km og var uppgefin eyðsla mín 7,2 lítrar á hundraðið. Það finnst mér lítið miðað við að ég var aldrei að reyna neitt að spara eldsneytið og botngaf bílnum nokkrum sinnum. Stillingar til aksturs á bílnum eru fjórar, en ég prófaði þrjár, þ.e. snjó, sparastur og sport. Vissulega fannst mér skemmtilegast að keyra bílinn í sport stillingunni, en þá var snerpan svo mikil að bíllinn virkaði eins og að hestöflin væru miklu fleiri en 150. Lítið gat ég fundið að bílnum, en plássíð fyrir höndina þegar maður spennir öryggisbeltið er full lítið og þröngt. Hitt var að í bílnum er ekki fullbúið varadekk heldur bara það sem ég kalla aumingi. Hefði viljað að í svona góðum akstursbíl væri fullbúið varadekk, en auminginn verður að duga. Það er þó skárna en

ekkert varadekk sem er of algengt í bílum í dag.

Margir góðir punktar og lítið hægt að lasta

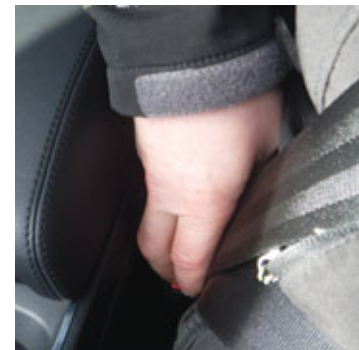
Svo mikið er af góðum hlutum í þessum bíl sem vert væri að nefna, en fáir ókostir. Fyrst vil ég nefna skjáinn sem getur sýnt ótal myndir og möguleikarnir eru margir. Þessi skjár er sennilega stærsti og besti sem ég hef séð í bíl.

Farangursgeymslan er í lagi, mætti þó alveg vera stærri. Öll sæti eru góð og útsýni úr framsætum gott. Fyrir fullorðna er lakara útsýni úr aftursætum þar sem afturgluggar eru frekar litlir.

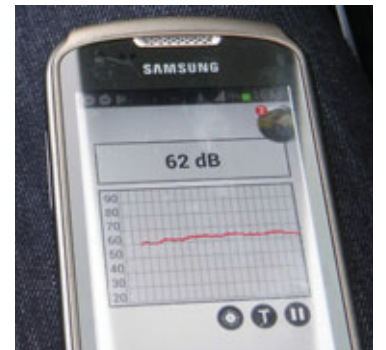
Eitt það flottasta við bílinn sá ég fyrir tilviljun þegar ég gekk að bílnum í myrkri og opnaði með fjarstýringunni á lyklinum. Ljós sem lýsti niður á götuna úr

Einhver albesti og stærsti skjár í bíl sem ég hef séð.

Stokkurinn á milli sætanna er óþægilega stór og fyrirferðarmikill þegar maður er að spenna á sig öryggisbelti.

Hávaðamælingarnar 3 voru allar óvenju lágar.

Aldrei sáttur við að svona aumingi sé varadekk, en samt skárna en ekkert.

Mynd tekin í myrkri af ljósinu sem lýsir á jörðina frá hliðarspeglunum, þetta fannst mér flott og sniðugt.

speglunum sýna þar sem fóturinn er þegar stigið er inn í bílinn. Þetta er ætlað til þess að maður sjái hvort pollur eða bleyta er þar sem fótur er áður en stigið er inn í bílinn.

Helstu mál og upplýsingar

Lengd	4.395 mm
Hæð	1.684 mm
Breidd	1.984 mm

Í skuggamynd á jörðinni má sjá stóran Jaguar og annan lítinn á eftir honum sem á að sýna að þetta er litli Jaguar E-Pace. Mér er sagt að á F-Pace sjáist ekki litli Jaguar-unginn í þessu sama ljósi.

Gæti verið erfitt að toppa þennan bíl

Verð á Jaguar E-Pace er frá 5.990.000 sá ódýrasti og upp í 9.500.000 sá dýrasti. Verðið fer algjörlega eftir því hvað mikið af aukabúnaði er í bílnum.

Miðað við þennan litla prufuakstur verður erfitt að toppa þennan jeppling sem er einhver albesti jepplingur sem ég hef prófað. Hefði ég getað haft þennan texta mun lengri því margt er ósagt um bílinn. Fyrir áhugasama er þá bara að fara inn á vefsíðuna www.bl.is eða að hafa samband við sölumenn Jaguar hjá BL.

ÖRYGGI – HEILSA – UMHVERFI

Vorverkahugleiðingar:

Heyrnarskemmdir er ekki hægt að lækna, þær eru varanlegar

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Fram undan er annasamur „svefnruglingur“ hjá mörgum sauðfjárbændum og því ágætt að leiða hugann að því hvar hægt er að spara orku til að ná að klára úthaldið sem fylgir svefnlitlum sauðburði.

Hægt er að minnka þreytu með mjög einföldum hætti ef tekið er tillit til eftirfarandi:

Hávaði getur verið ótrúlega þreytandi. Í einum af þessum pistlum mínum sagði ég frá því að ég hafi mælt dB hávaða í nýlegum fjárhúsum rétt fyrir morgungjöf á sauðburði. Hægt er að ná í smáforrit í síma sem mælir hávaða: leitarorð; decibel.

Hávaðinn í símanum mínum mældist tiltölulega stöðugur á 105–107 dB. í nálægt 10 mínútur. Í svona miklum hávaða er ekki ráðlegt að dvelja nema 2–7 mínútur án þess að hafa tappa í eyrunum eða eyrnahlífar.

Því minni hávaði því lengur helst úthaldið því hávaði er svo lýjandi. Í miklum hávaða er maður ótrúlega fljótur að verða þreyttur og að skemma í sér heymina er það bara ávísun á það sem kallast síþreyta.

Fæði og orkugjafi

Til að geta unnið erfiðisvinnu þarf orku í skrokkinn og það að halda út heilan sauðburð er ágætt að huga að mataræðinu. Óreglulegur svefn og matartími er ekki góður fyrir úthald.

Hand saw

85 dB 8 klukkustundir

Tractor

88 dB 4 klukkustundir

Motorcycle

91 dB 2 klukkustundir

Drill

94 dB 30 mínútur

Combine

100 dB 15 mínútur

Football Game

103 dB 7.5 mínútur

Chainsaw

112 dB <1 mínúta

Pig Squeal

115 dB <30 sekúndur

Gunshot

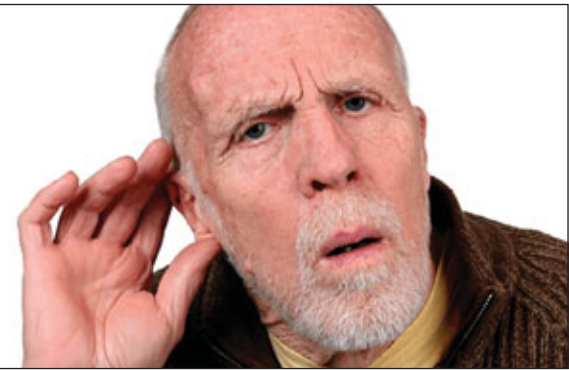
130 dB <1 sekúnda

Just because a noise is not painful to listen to, does not mean it is not harmful.

HOUGH EAR INSTITUTE

Curing deafness worldwide, one patient, one disease at a time through research, education, and humanitarian efforts.

www.houghear.org

Góð ráð um rétt fæði er víða hægt að nálgast frá íþróttafólki sem stundar miklar og stífar íþróttæfingar.

Sé rennt yfir helstu áherslur um mataræði frá næringarfræðingum er greinilega af nógu að taka. Það sem hefur staðið uppúr hjá mér við lestur á hollu og næringarriku fæði er að forðast það sem kallast ruslfæði á milli mála. Halda sig frekar við að borða orkuríkar máltíðir reglulega og sleppa ruslfæði og orkudrykkjum á milli mála sem mest. Persónulega er ég mjög hrifinn af þurrkuðum ávöxtum og vatni sé mikil þörf á aukaorku á milli mála, en þetta hefur reynst mér vel þegar ég þarf aukaorku.

Svefnleysi er hættulegt

Nauðsyn þess að fá svefn er mikil, svefnlaus maður er hættulegur sjálfum sér og öðrum. Eftir margar nætur og daga vakandi yfir óbornum og bornum ám á sauðburði er það hluti af daglegum verkum að þurfa að bregða sér upp í dráttarvél eða aka bíl. En er maður í standi til að stjórna ökutæki?

Það er ekki að ástæðulausu sem bílstjórum á stórum bílum er bannað að aka lengur en í vissan tíma á sólarhring. Það er mat hvers og eins hvort hann sé hæfur til að aka, en viðkomandi þarf að muna að hann er ekki einn í umferðinni. Mörg umferðarslys hafa orðið vegna svefnleysis og langvarandi þreytu, fjarlægðarskynið er ekki rétt, sjón og viðbragð engan veginn að virka rétt hjá þeim sem þurfa hvíld og svefn.

KROSSGÁTA Bændablaðsins

82

BETLAR

MESSÍAS

RYKKUR

TVEIR EINS

IDN

VAPP

NÆRÐAR

SKORDÝR

FOR

ÓSJÁLF-RÁTT

PLANTA

KÆLA

ÖRNA

VÍN

ÓNENNA

STÍGANDI

FRUMEFNI

ÞVENGUR

BARDAGI

SKJÖN

BLÖKK

HEILAN

ASI

YNDIS

ÓSKIPTU

TRÉ

VANAÐUR

FRUMEIND

STRENGUR

GEGNA

VERKUR

HJARA

FLJÓT-FÆRNI

URGUR

DRYKKUR

ROLA

MATS

AD BAKI

ÁN

SLEPPA

EINRÆÐI

PRÍL

KK NAFN

SKELDÝR

RÖTLEYSI

KOSNING

MJÖG

PEFJA

RÖMVERSK TALA

GÖGG

SKRÆLNA

KVÖLD

SAMTÖK

SÍLL

SPENDÝR

ORKA

STIKK-PRUFA

ÞÁTT-TAKANDI

LEIKNI

Á FÆTI

81

LÍFLÁT

LÖÐUR

MÆLIR

TVEIR EINS

TOTA

SAM-STÆÐA

ÓVISS

LOKKA

BARDAGI

MJÖG

FLEKKA

TAUMUR

ÞÁTT-TAKANDI

PEDALI

INNHALD

RÖTA

RÖMVERSK TALA

ÁSAMT

HNUSA

DUGLEGGUR

KVARTA

RUGLA

GEIFLA

LÖG-ÞRJÓTUR

SVELG

RUNNI

JÄRN-SKEMMD

Á FÆTI

SLÁTTAR-TÆKI

HALLMÆLA

GALDRA-STAFUR

SKÍNA

ÁTT

SKÍNA

ÁTT

MÆLI-EINING

ÚNSA

MINNKA

RÝRNA

SKAP

LEG

STROFF

ÖUFU-HREINSA

KVÍSL

SITT

SPYRJA

FISKUR

MARGVÍS-LEGAN

NÆRA

MUNDA

MERÖÐ

MÁLUR

BAUN

STAKUR

KERLEIKS

TÓNLIST

VRTA

HARLA

SPRIKL

TÁLBEITA

SAMTÖK

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

LÍF & LYST – BÆRINN OKKAR

Jakob Pálsson er fæddur og uppalinn á Hamri og tók við rekstri sauðfjárbúsins 1997 af foreldrum sínum, Páli Jakobssyni og Guðrúnu Jónu Jónsdóttur, sem voru þá einnig með kúabú.

Býli: Hamar.

Staðsett í sveit: Barðaströnd á sunnanverðum Vestfjörðum.

Ábúendur: Jakob Pálsson og Guðný Matthíasdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Á bænum búa sjö manns, 3 kynslóðir. Páll Jakobsson og Guðrún Jóna Jónsdóttir, Jakob Pálsson, aðalbóndinn og Guðný Matthíasdóttir ásamt þremur börnum, Páli Kristni, 19 ára, er í skóla í Reykjavík, Ólafi Sölva, 17 ára, og Steinunni Rún, 14 ára.

Gæludýr eru kötturinn Styrmir, tíkin Fífa og fjórar kanínur.

Stærð jarðar? Ræktað land 15 hektarar og nógur úthagi og beitiland.

Gerð bús? Sauðfjárbrú.

Fjöldi búfjár og tegundir? 210 kindur, 7 hrútar, 16 hænur og 3 hanar. Auglýsi hér með tvo hana sem annars verða étnir.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Hluti af deginum fer í að keyra yngsta barnið í og úr skóla á Patreksfjörð og síðan farið í fjárhúsin og deginum eytt í hefðbundin störf á bænum.

Tvisvar í viku vinnur bóndinn í fiskeldi hjá Svenna í Vatnsfirði.

Afi og amma.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Sauðburður er alltaf skemmtilegastur og leiðinlegast er þegar vélarnar bíla í miðjum heyskap.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Ef staða sauðfjárbænda lagast þá verður áframhald á búskap og jafnvel aukið við.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Mikið er rætt og sett fram sem er gott en það þarf mikla vinnu til að laga kjör bænda.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Landbúnaðarafurðir frá Íslandi munu verða mjög eftirsóttar vegna hrein-

Hamar

leikans í framtíðinni. Við þurfum að gera út á það.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvára? Hreinlega í öllu sem hægt er að rækta og framleiða.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Mjólkurvörur, egg og pylsur.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Hefðbundin sunnudagssteik, lambalæri með brúnuðum kartöflum og rabarbarasultu.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar gelmingur bar þremur lömbum var sérstakt og svo þegar bóndinn stakk sig á nagla í stíuhlera og fékk slæma blóðeitrun og lá í viku á sjúkrahúsi yfir háannatímamann í fjárragi.

MATARKRÓKURINN

Bakaður fiskur með avókadó- og tartarsósu

Bjarni Gunnar Kristinsson
Matreiðslumeistari

Hér er uppskrift að bökuðum fiski með stökkri og kryddaðri áferð – með muldum fræjum. Hægt er að nota þorsk eða löngu til dæmis. Avócadosósan fullkomnar réttinn.

Avókadó- og tartarsósa

- › 1 þroskaður avókadó
- › ¼ bolli (60 ml) majónes
- › 2 msk. (30 ml) saxað kóríander
- › 1 tsk. (5 ml) rifinn hvítlaukur
- › 2 msk. (30 ml) ferskur limesafi
- › 1 til 2 msk. (15 til 30 ml) fint saxað jalapeño eða chili
- › Salt

Bakaður fiskur

- › 1 msk. (25 g) graskersfræ
- › 1/8 tsk. (1 g) chiliduft
- › 4 tsk. (2 g) salt
- › 1/8 tsk. (1 g) pipar
- › 2 msk. (30 ml), um ólífuolía
- › 4 hvít fiskflök eða stykki, hver skammtur um 175 g

Aðferð

1. Taktu avókadókjöttið úr með skeið, setjið í skál og blandið með gaffli þar til það hefur fengið rjómalagada áferð með smáum bitum. Hrærið majónesinu saman við, kóríander, lime-berkinum, lime-safanum og einni matskeið jalapeño eða chili. Smakkaðu

til og kryddaðu með salti og meira chili eftir smekk eða eins og þú vilt (en hafðu í huga að bragðið verður sterkara þegar sósan fær að standa í kæli). Setjið plastfilmu yfir og kælið í að minnsta kosti 30 mínútur, eða í allt að einn dag.

2. Hitið ofninn í 230 gráður. Hitið ofnhelda pönnu.
3. Blandið graskersfræjum, chilidufti, salti og pipar saman í litlu mortéli eða matvinnsluvél – og hakkið saman, þó ekki það mikið að það verði að dufti. Bætið við einni matskeið (15 ml) af olíu og hrærið saman. Bættu meiri olíu við ef þess þarf.
4. Skolið fiskinn og þerrið. Setjið roðhliðina niður á pönnu. Kryddið með fræ- og kryddblöndunni.
5. Bakaðu í 7 til 10 mínútur, eða þar til flakið er fallega brúnt og fiskurinn eldaður.

6. Framreiðið með bökuðu graskeri eða meðlæti að eigin vali.

Caprese-salat með Parmaskinku

Þegar sumarið er á leiðinni kemur Caprese-salat með Parmaskinku manni í sumarskápið.

- › 500 g mozzarella-ostur
- › 3 stórir tómatar (má nota litla kokteiltómata)
- › 50 g Parmaskinka (skorið)
- › 3 msk. ólífuolía
- › 1 búnt ferskt basil
- › 1/4 tsk. flögusalt
- › 1/8 tsk. svartur pipar

1. Þvojið tómata og sneiðið í þykkar sneiðar. Þeir eru bestir skornir í að minnsta kosti 0,5 cm ca þykkar sneiðar. Þú getur fjarlægt kjarnann úr til að koma í veg fyrir að salatið verði með of mikinn vökva.

2. Losið vatnið af mozzarella-ostinum. Skerið mozzarella-ostinn í sneiðar með um það bil sömu þykkt og tómatararnir.
3. Raðið lagskipt tómotum og mozzarellaosti í sneiðar. Ef þú vilt getur þú einnig bætt við sneiðum af Parmaskinku. Það getur þó verið góð hugmynd að halda Parmaskinkunni aðskildri

ef einhverjir gestir vilja ekki borða hráskinku.

4. Stráið ólífuolíu yfir tómata, mozzarellaostinn og Parmaskinkuna. Rífið hluta af ferskum basilblöðum ofan á fatið. Saltið og piprið eftir smekk.
5. Látið fatið eða diskinn standa í um það bil 15 mínútur áður en þið framreiðið.

HANNYRÐAHORNIÐ

Gyllt faðmlag

Heklað sjal með gatamynstri, létt og þægilegt að skella yfir axlirnar.

Mál: Breidd: 30 cm. Lengd: 140 cm. Garn: Drops Merino Extra Fine, 250 gr, litur 30, Sinnep. Mynstur me-140

Heklungál: nr 4,5 – eða þá stærð sem þarf til að 16 stuðlar verði 10 cm á breidd.

Mynstur A.1b mælist ca 2,3 cm á breidd.

UPPLÝSINGAR FYRIR MYNSTUR:

MYNSTUR:

Sjá mynsturteikningu A.1.

SJAL:

Stykkið er heklað fram og til baka í tveimur alveg eins stykkjum. Heklað er frá miðju á sjali og út að hlið.

FYRRA STYKKI:

Heklið 79 loftlykkjur með heklungál 4,5 með Merino Extra Fine. Heklið A.1a yfir fyrstu 6 loftlykkjurnar, A.1b yfir næstu 72 loftlykkjurnar (= 12 sinnum á breidd) og A.1c yfir síðustu loftlykkjuna. Endurtakið síðan A.1 á hæðina – ATHUGIÐ HEKLFESTUNA! Haldið svona áfram þar til stykkið mælist ca 70 cm – endið eftir fyrstu umferð. Klippið frá og festið enda.

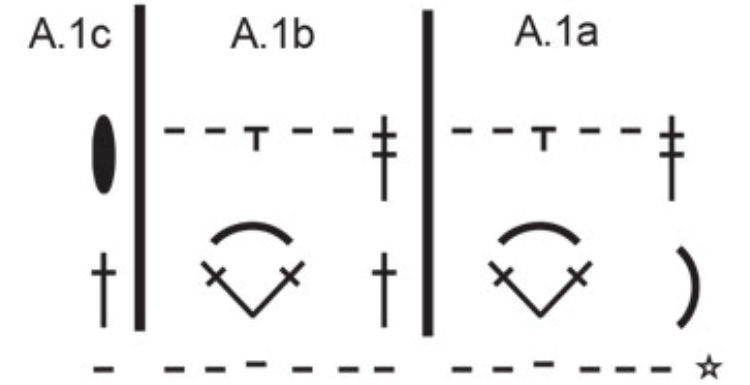
SEINNA STYKKI:

Heklið í loftlykkjur frá byrjun á fyrra stykki. Heklið alveg eins og fyrra stykki með byrjun frá fyrri umferð.

Mynstur:

- = loftlykkja
- = 5 loftlykkjur
- = 6 loftlykkjur
- = fastalykkja um loftlykkjuboga
- = stuðull í lykkju
- = tvíbrugðinn stuðull í lykkju
- = umferðin hefur nú þegar verið hekluð - byrjið á næstu umferð!

Heklkveðja, Mæðgurnar í Handverkskúnst www.garn.is

Handverkskúnst - www.garn.is
Hraunbæ 102b, 110 Rvk - S: 587-6662

Nýr vörulisti kominn í hús

praxis

...Þegar þú vilt þægindi

Við sendum vörulistann heim þér að kostnaðarlausu

Mikið úrval af fatnaði sem þolir hátt hitastig í þvotti, ótrúlega góð efni.

Bonito ehf. • Praxis • Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.praxis.is
Ópið mán. og mið. 11-17, fim. 16-18.

Létt

			9	5				3
	9		8				1	7
8	6	2				5		
6		7	3	8		9		
2			6		1			5
		8		4	7	3		1
		5				4	3	2
1	4				2		9	
3				7	8			

Þung

4			3			1		
	7	9						
5			2					8
6					1	2	8	
			8		4			
	1	8	7					6
9					2			4
					9	2		
		7			9			1

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs

			2	9	5			
	8						9	
5	9		3		7		2	4
6	4		1		9		5	7
7								2
2	5		7		4		1	6
4	6		8		3		7	9
	3						4	
			4	7	6			

Þyngst

9	7				5			
				8		9		6
	8			3		2		
					7		5	
		1		2		8		
	4		3					
		9		7			2	
2		8		1				
			6				3	8

FÓLKIÐ SEM ERFIR LANDIÐ

Duglegur að hjálpa til heima við bústörf

Þórhallur Sölvi er ljúfur og glaðvær drengur og húmoristi mikill. Hann er duglegur að hjálpa til heima við bústörf og almenn heimilisstörf og áhugamál hans eru að teikna, spila fótbolta og leika sér við dýr og menn.

Nafn: Þórhallur Sölvi Maríusson.

Aldur: 9 ára.

Stjörnumerki: Hrutur.

Búseta: Hallgilsstaðir 1, Langanesbyggð.

Skóli: Grunnskólinn á Þórshöfn.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Leika við vini mína og að teikna.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Skjaldbaka og hundar.

Uppáhaldsmatur: Pitsa.

Uppáhaldshljómsveit: Engin sérstök hljómsveit í uppáhaldi, heldur er ég alæta á tónlist.

Uppáhaldskvikmynd: TMNT.

Fyrsta minning þín? Þegar ég lék mér sem riddari á kindinni minni Gæfu.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Já, ég æfi fótbolta og frjálssar íþróttir og spila á blokkflautu.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Vísindamaður af einhverju tagi.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Synda í íslenskum sjó.

Gerir þú eitthvað skemmtilegt í sumar? Hjóla til Þórshafnar, fara reglulega á hestbak og leika við vini mína.

Næst » Ég skora á Tinnu Marlis Gunnarsdóttur, Fjallalækjarseli, Svalbarðshreppi, að svara næst.

Palmse vagnar á Akureyri og Suðurlandi

Palmse PT150 sturtuvagn
Burðargeta 13 tonn
Kr. 1.395.000.- án vsk

Palmse rúlluvagn
Með niðurfellanlegum hliðum. Lengd 9.22 m
Kr. 1.980.000.- án vsk

Robus Hardox malarvagn
Burðargeta 19 tonn.
Kr. 3.190.000.- án vsk

Palmse rúlluvagn
Burðargeta 14 tonn. Lengd 9.22 m
Kr. 1.590.000.- án vsk

Palmse PT5750 vélaflutningavagn
Burðargeta 16 tonn
Kr. 1.990.000.- án vsk

Palmse 190 sturtuvagn
Burðargeta 15 tonn. (með lágum skjólbörðum)
Kr. 1.980.000.- án vsk

Búvís

Akureyri · Sími 465 1332
www.buvís.is

www.bbl.is

LESENDABÁS

Víða í heiminum eru sköpuð verðmæti úr sorpi og lífrænum úrgangi, í staðinn fyrir kostnaðarsama förgun eða eyðingu úrgangs.

Úrgangur, sorp – vandamál eða verðmæti?

Hvati þessara skrifa eru fréttir um að urðunarstaðurinn í Stekkjavík við Blönduós sótti um undanþágu til urðunar á sláturúrgangi og umhverfisráðherra taldi að ekki ætti að gefa frekari undanþágur til þess.

Víða í heiminum eru sköpuð verðmæti úr sorpi og lífrænum úrgangi, í staðinn fyrir kostnaðarsama förgun eða eyðingu úrgangs.

Urðun aukaafurða við kjötframleiðslu tíðkast hvergi á Vesturlöndum og yfirleitt ekki í Asíu heldur.

Til dæmis voru aukaafurðir, frá kjötframleiðslu í Sádi-Arabíu, urðaðar fram til um 2006–2007 en þá var það endanlega bannað, þó hafa þeir landflæmi þar sem óbyggilegt er í tugi eða hundruð kílómetra.

Þar að auki er vöntun á próteini í heiminum, svo valið á milli þess að gera verðmæta afurð úr kjötafurðum og að menga jörðina með urðun þess er ekki sérstaklega erfitt.

Húsasorp er víðast nú sorterað og plast skilið frá, þannig má framleiða lífgas, í tönkum, úr lífræna hlutanum, þetta er arðbær framleiðsla. Í Danmörku er keyptur lífmassi frá Noregi til lífgasframleiðslu. Rekstrartölur þeirrar vinnslu þekkir undirritaður ekki en lífgasframleiðsla hefur verið í Danmörku frá árinu 1920.

Þörf er fyrir prótín í heiminum

Skortur er á sauðfjárprótín-mjöli og fitu til framleiðslu á gæludýrafóðri.

Því er það soun á góðu hráefni að urða eða gera moltu úr sláturafurðum sauðfjár.

Í Stekkjavík við Blönduós voru urðuð 4.100 tonn af aukaafurðum frá kjötframleiðslu á síðasta ári.

Molta á Akureyri tók á móti rúmum 8.000 tonnum af aukaafurðum kjötframleiðslu á síðasta ári til moltugerðar.

Samkvæmt heimild frá sauðfjármjöls- og fituframleiðslu á Nýja-Sjálandi eru afurðirnar verðmætt efni í gæludýrafóðurframleiðslu. Að sögn prótínmjölskaupmanns í Hollandi er verðmæti lambamjöls 700–750 € fyrir tonn. Lambafita er heldur ódýrari eða á 500–550 € tonnið.

Á Norðurlandi er sláttrað á milli 300.000 og 400.000 sauðfjár á ári, óvíst er hvað mikið af hverri sauðkind getur farið til kjötmjölsframleiðslu, en hér er áætlað að það sé um 8–12 kg af hverri kind.

Það þýðir að aukaafurðir eru um 2.400 til 4.800 tonn á ári. Mjólnýting hráfnisins er um 25% eða frá 600–1.200 tonn á ári.

Fitunýting er um 12,5% af

hráefni, eða um 300–600 tonn á ári.

Afurðaverðmæti á bilinu 68–142 milljónir króna

Urðunargjald á Norðurlandi er 12 kr. á kíló. Ef reiknað er með að það gjald haldist óbreytt er framleiðslukostnaður á mjöli og fitu (þ.e. samlagður fastur kostnaður og breytilegur) um það bil 3.400 kr. á hráfnistonn eða á bilinu 8–10,7 milljónir á ári fyrir ofangreint magn.

Þannig er afurðaverðmæti ofangreinds magns af sauðfjár- aukaafurðum fyrir skatt og afskriftir (EBITA á útlensku) á bilinu 68–142 milljónir króna. Þessi verðmæti eru urðuð á hverju ári á Norðurlandi.

Við þetta bætist verðmæti aukaafurða frá hrossum og nautgripum, en þau eru verðminni en sauðfjár-afurðir.

Ef áætlað er að af þeim rúmum 12.000 tonnum sem til falla hjá Molu á Akureyri og í Stekkjavík séu 8.000 tonn sem uppfylla áhættuflokk 3, það er af gæludýrafóðursgæðum, eru áætluð afurðaverðmæti (EBITA) þess magns um 220–230 milljónir á ári.

Birgir Karl Finnbogason
sérfræðingur í kjötmjöls- og fiskimjölsframleiðslu.

ER BARNIÐ ÖRUGGT Á ÞÍNU BÚÍ?

Börn eiga ekki að leika sér í dráttarvélum eða í kringum þær. Það getur reynst lífs-
hættulegur leikur.

Landbúnaðurinn er frábrugðinn mörgum öðrum atvinnugreinum að því leyti að býlið er jafnframt heimili fjölskyldunnar. Þannig er vinnustaður bóndans oft á tíðum leikvöllur barnanna á sama tíma.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á bondi.is

ER ÞITT BÚ
ÖRUGGT
OG GÓÐUR
VINNUSTAÐUR?

Búum vel
ÖRYGGI • HEILSA • UMHVERFI

WALTERSCHEID

HÆGT ER AÐ KAUPA STAKA HLUTI Í
DRIFSKAFTAHLÍFAR OG KÚPLINGAR

VANDAÐIR KROSSAR

B BENZI & DI TERLIZZI

DRIFSKÖFT OG DRIFSKAFTAEFNI

ERU ÖRYGGISMÁLIN Í LAGI Á ÞÍNUM BÆ?
GOTT ÚRVAL AF ÖRYGGISHLÍFUM - HAGSTÆTT VERÐ

VBL
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

MultiOne 8.4P

Árgerð 2015, fer á götuna 2016.
17 vinnust. Skófla og gaflar.
Verð: 3.500.000 kr. + vsk.

Komastu PW130 hjólagrafa

Árgerð 2005. 11.700 vinnust.
Engcon rótortilt og 2 skóflur.
Verð: 4.500.000 kr. + vsk.

Weber jarðvegsþjoppur og
hoppapar til á lager.

Tsurumi dælur í miklu úrvali.

JCB 8030 ZTS

Árgerð 2014. 1.910 vinnust.
Smurstöð, 3 skóflur og fleygur.
Verð: 4.200.000 kr. + vsk.

Yanmar SV18

Árgerð 2014.
1.975 kg og 1.500 vinnust.
Powertilt og 3 skóflur.
Verð: 2.600.000 kr. + vsk.

Yanmar Vio55

Árgerð 2004. 5,2 tonn.
3 skóflur, þar af ein tilt skófla.
Góð og vel með farin vél,
einn eigandi.

Uppl. í síma 660-6051

www.merkur.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.250 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.500 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

26 ára íslensk kona, 2 tíkur og kisu-
strákur óska eftir að komast í sveit.
Nýgræðingur í sveitastörfum en mjög
áhugasöm og fljót að læra. Uppl. í
síma 867-3717.

Bifvélavirki eða vanur viðgerðar-
maður óskast til sumarflæysinga á
verkstæði KM þjónustunnar í Búðar-
dal. Um er að ræða fjölbreytt starf í
almennum viðgerðum. Áhugasamir
hafi samband við Karl í síma 895-
6677.

Eigum ennþá nokkur hús úr síðustu
sendingu af þessum frábæru
stálgrindarhúsum á hagstæðu
verði. Það sem til er: Eitt stk. 60
fm á 2,98 millj. kr. +vsk, eitt stk. 84
fm á 3,5 millj. kr. +vsk og eitt stk.
112 fm á 4,3 millj. kr. +vsk. Verðið
innifelur aðaluppdrætti, sökkul- og
burðarbolsteikningar. Einnig eru
nokkur af vönduðum grillhúsum (47
mm nótað og alheflað) til á lager sem
eru sexhyrmd og tæpir 12 fm á 718
þús. kr. +vsk. Uppl. í síma 862-8810.

Óska eftir gömlum en traustum vinnu-
þarki í minni jarðvegsframkvæmdir
á sumarhúsaloð. Best væri ef hann
væri með drif á fjórum hjólum. Verð-
hugmynd er 300.000 kr. Vinsamleg-
ast senda upplýsingar, myndir og
verð í síma 854-4581. Kv. Kristján.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27
m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x
15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 kr.
+vsk. Verð 2-4 stk. 22.900 kr. +vsk.
5 stk. eða fleiri 19.900 kr. +vsk. Uppl.
í síma 669-1336 og 899-1776, Aura-
sel ehf.

Liprar og léttar fjárgrindur. Hægt að
krækja saman án aukahluta. Breidd
180 cm. Hæð 90 cm. Verð pr. stk.
7.900 kr. +vsk. Ef keyptar eru 10
grindur eða fleiri, verð pr. stk. 6.900
kr. +vsk. Aurasel ehf. Pöntunarsímar
899-1776 og 669-1336.

Rafstöðvar með orginal Honda-vél-
um og Yanmar dísil á lager. Stöðv-
arnar eru frá Elcos Srl. á Ítalíu, www.
elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar
stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóð-
um upp á allar gerðir af rafstöðvum.
Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf.
www.hak.is, s. 892-4163, netfang:
hak@hak.is

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-
Watt), www.sogaenergyteam.
com - stærðir: 10,8 kW – 72 kW.
Stöðvarnar eru með eða án AVR
(spennujafnara). AVR tryggir örugga
keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d.
mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýleg-
um rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf.
Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is,
www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum
útfærslum og stærðum á lager.
Sjálfsogandi dælur í mörgum stærð-
um fyrir magnþælingu á vatni, skolpi,
sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun
og niðurbrot í haughúsum. Slöngu-
búnaður með hraðkúplingum, flatir
barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4".
Allur búnaður fyrir vökvun á ræktun-
arsvæðum. Haugdælur með vacuum
búnaði. Aðrir afgjafar: rafmagn,
bensín/dísil, glussaknúnar (mjög há-
prýstar). Við sérhæfum okkur í öllu
sem viðkemur dælum fyrir iðnað og
heimili. Gerum einnig við allar dælur.
Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163,
hak@hak.is, www.hak.is

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað.
Öflugar og vandaðar dælur á frábæru
verði frá Comet, www.comet-spa.
com. Afgjafar: rafmagn, Honda bensín,
Yanmar dísil, aflúrtak á traktor.
Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og
þrýstingur allt að 500 bar. Hákonar-
son ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@
hak.is, www.hak.is

Dráttarvél til sölu, McCormick CX
105, árg. 2005 með tækjum. Notuð
3.000 tíma. Uppl. í síma 865-8104.

Innihrætur fyrir haugkjallara. Raf-
drifnar (3 fasa) eða glussadrifnar.
Vinnudýpt: 130 cm eða meira. Einnig
hægt að fá hræurnar glussadrifnar
með festingum fyrir gálga á liðlétting-
um. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-
4163, hak@hak.is / www.hak.is

Glussaknúnar vatnsdælur fyrir tank-
bíla og vinnuvélar. Sjálfsogandi dæl-
ur í mörgum stærðum sem dæla allt
að 120 tonnum á klst. Einnig dælur
með miklum þrýstingi, allt að 10 bar.
Hákonarson ehf, s. 892-4163, hak@
hak.is, www.hak.is

Taðgreip, festingar og slöngur fylgja.
Breiddir: 0,9 m til 2,5 m. Mjög vand-
aður og sterkur búnaður, framleiddur
í Póllandi. Við getum skaffað margs
konar búnað fyrir landbúnað: Skóflur
og klær í mörgum útfærslum,
ámoksturstæki, frambúnað, afrúllara,
rúllugreipar, rúlluskera, rúlluspjót,
lyftaragafflar. Allar festingar í boði.
Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@
hak.is, www.hak.is

WC safnbox með hnífadælum fyrir
kjallara. Mótorað staðsettir fyrir utan
votrymi. Inntak fyrir vask, sturtu og
þvoittavél. Margar stærðir sem henta
fyrir íbúðar- og atvinnuhúsnæði. Mjög
öflugur og vandaður búnaður. Frá-
rennsli, 32 mm. Hákonarson ehf. S.
892-4163, hak@hak.is

Rúlluskeri með plastgrípara og
skiptanlegum hníf sem er hægt að
brýna, mjög öflug og vönduð smíð frá
Póllandi, slöngur og Euro festingar
fylgja, aðrar festingar í boði. Há-
konarson ehf. hak@hak.is, s. 892-
4163, www.hak.is

Til sölu

New Holland TS100A

Árgerð 2005, vinnustundir 6,400.
100 hö, Álö ámoksturstæki

Verð 3.790.000.- kr. án vsk.
4.699.600.- kr. með vsk.

John Deere 6430

Árgerð 2012, vinnustundir 3,180.
120 hö, JD 583 ámoksturstæki.

Verð 7.290.000.- kr. án vsk.
9.039.600.- kr. með vsk.

John Deere 6420

Árgerð 2006, vinnustundir 7,100.
110 hö, JD ámoksturstæki.

Verð 3.990.000.- kr. án vsk.
4.947.600.- kr. með vsk.

Komatsu PC340LC-7

Árgerð 2003, þýngd 34 tonn.
Skófla og hraðtengi.

Verð 5.900.000.- kr. án vsk.
7.316.000.- kr. með vsk.

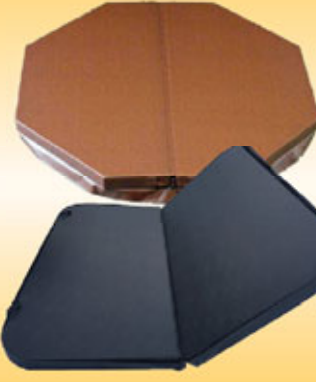
Komatsu PC210LC-8

Árgerð 2014, þýngd 21 tonn.
Skófla og hraðtengi.

Verð 11.950.000.- kr. án vsk.
14.818.000.- kr. með vsk.

Dalvegur 6-8 / 201 Kópavogur
Draupnigata 6 / 603 Akureyri
Sími 535 3500
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

**LOK
Á POTTA**

HEITIRPOTTAR.IS
HÖFÐABAKKA 1
SÍMI 777 2000

GEIRSVERK ehf.

Óskum að ráða vnan og sjálfstæðan mann, stundvísan og reglusaman á traktorsgröfu. Umsóknir sendist á netfangið: rgeirg@gmail.com

GEIRSVERK ehf.
Skurðgröftrur • Lóðavinna • Drénskipti

Næsta Bændablað kemur út 9. maí

Bændablaðið

**HITA
KÚTAR**

Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

**Umboðs-
menn um
land allt**

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c • 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 • RAFVÖRUR@RAFVÖRUR.IS

Gröfuarmur fyrir liðléttinga, traktora og skotbómulyftara. Skóflustærðir: 20 cm, 30 cm, 40 cm. Allar festingar í boði. Verð frá 249.000 kr. +vsk. Vandaður og sterkur búnaður frá Póllandi. Hákonarson ehf. www.hak.is - s. 892-4163, hak@hak.is

Norskar skádælur. 5" eða 6" dælurör, 4,3 m eða lengra. Dælugeta, frá 8.000 L/mín. Hræristútur sem hægt er að snúa 360° - Skurðarblöð á dæluhjól. Þarf op sem er 70 cm x 70 cm. Hákonarson ehf, hak@hak.is, s. 892-4163.

Framleiðum og eigum á lager krókheysisgrindur með eða án gámalása, sterkar og ódýrar. Framleiðum einnig flatpalla á krókgrindur til vélaflutninga og allskonar flutninga. Vagnasmiðjan. is - Eldshöfða 21, Rvk. S. 894-6000.

Rieju MRT 50cc. Tvígangis - vatnskælt - 6 gíra. Verð 549.000 kr. m/vsk. Allt að 100% lán til 36 mánaða hjá Pei. JHM Sport - Stórhöfða 35, sími 567-6116.

Til sölu VOLVO - FL6 2003 árgerð með fassa krana, platti fyrir snjóönn og dæla. Ekinn 224.700 km. Nánari uppl. í síma 892-1157.

Backhoe fyrir dráttarvélur. Margar stærðir og útfærslur. Gröfudýpt: 1,3 m til 4,2 metrar. Margar stærðir af skóflum. Stauraborar, allt að 300 mm x 1 m eða 2 m. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Polaris Ranger dísel til sölu. Fyrsti skráningardagur 6/2016 en framleiðsluár 2014. Ekinn 1.750 km. Sparneytinn dísel. Þak og framrúða. Þrigga manna með öryggisbeltum. Skráð sem vinnuvél. Ástand mjög gott. Verð 1.790.000 kr. +vsk. Upplýsingar veittar hjá Storm í síma 577-1717.

Til sölu þessi finni bátur. Uppl. í síma 863-6303.

Kurlarar með bensínmotor. 7 hp og 15 hp kurlarar. Taka 70 mm og 100 mm greinar. Eru á hjólum og auðvelt að færa. Verð 135.000 kr. og 175.000 kr. með vsk. Vir og lykkjur ehf. S. 772-3200 og 692-8027.

Úrval af víftum og pakblásurum í flestum stærðum og gerðum. Einnig úrval af stýringum. Ishúsið ehf. Sími 566-6000, www.viftur.is

Til sölu fjárlutningakassi á þrítingi. Allt járn galvaniserað, klæddur með áli. Stærð 2,30 x 1,40 m. Til sýnis og sölu í Kaupfélaginu Borgarnesi. Frekari uppl. í síma 898-7949, Gunnar.

Íslenskar skeifur, þessar gömlu góðu, bæði pottaðar og ópottaðar á hagstæðu verði. Sendum frítt um allt land ef teknir eru 10 gangar eða fleiri. Seljum líka höfjaðir. Sími 847-6616 eða run@simnet.is

Toyota Land Cruiser 120 GX. 8/2004. 8 manna. Sjálfskiptur, dísel, dráttarkrókur. Ekinn 224.000 km. Búinn í grindarskiptum hjá Toyota, ný ryðvarinn undirvagn o.fl. Verð 2.400.000 kr. Uppl. í síma 899-9700.

Nissan Navara Double Cab árg. 2005. Akstur 175.941 km. Sér á palli og afturstuðara, bílað afturdrif, umfang óvitað. Uppl. í síma 893-2516. Tilboð sendist á skrifstofa@vopnafjardarhreppur.is fyrir 14. maí.

Renault kangoo 4x4, bensín, árgerð 2005. Akstur 83.075 km. Logar vélarljós, loftpúðaljós og ónýtt upphengjulega á drífkafti. Uppl. í síma 893-2516. Tilboð sendist á skrifstofa@vopnafjardarhreppur.is fyrir 14. maí.

Rafstöð vél Lombardini, rafall frá Meco alte spa, árg. 2000 og keyrð 270 vst. 31,5 KVA 3. fasa. Búið að smíða kassa utan um vélina (ekki hljóðeinangraður). Uppl. í síma 893-2516. Tilboð sendist á skrifstofa@vopnafjardarhreppur.is fyrir 14. maí.

lðnaðarupppvottavél Comenda LC380/1 með sápuskammtara 3. fasa. Uppl. í síma 893-2516. Tilboð sendist á skrifstofa@vopnafjardarhreppur.is fyrir 14. maí.

Gólfvottavél Taski combimat 1000E 1 fasa snúruvél. Uppl. í síma 893-2516. Tilboð sendist á skrifstofa@vopnafjardarhreppur.is fyrir 14. maí.

MAN TGL 12.180, árgerð 2014, ekinn 41.000 km. PM 8,5, krani með radió fjarstýringu, lagnir fyrir krabba og rötur. Ath! krabbi er ekki með, þrír pallar eru með. Verð 8.600.000 kr. Uppl. í síma 664-5677.

Langendorf eftirvagn, nýskráður í október 2002. Staðsettur á Akureyri. Frekari upplýsingar veitir Sigmundur Guðmundsson lögmaður, í síma 466 2700. Tilboð óskast eigi síðar en 4. maí n.k. í netfang sigmundur@logmannshlid.is.

Ford 150 King Ranch 2005. Keyrður 225.000 km. Ný yfirfarinn. Í topp standi á nýjum dekkjum. Metan breyttur. Uppl. í síma 774-2506.

Ford Econoline 1986. Bíll í góðu lagi. Auka 38' dekkjaufgangur fylgir. Allt nýtt í bremsum, nýjar olíur, o.m.fl. Uppl. í síma 774-2506.

Til sölu Zetor 7341, árgerð 1998, skráður á götuna 2000. Ekinn 2900 tíma, nýleg kúpling og góð dekk. Uppl. í síma 481-2633.

Tveggja hesta kerra til sölu á 50.000 kr. Er á númeri og skoðuð 2017. Uppl. í síma 858-0860 / olafur@tpostur.is

Colchester mascot 1600 rennibekkur í finu standi. 150 cm á milli odda tekur 4400 mm í radius. tomnu og mm snitt. Allar uppl. í síma 847-1330.

Benz 815 D árg. 2001 ek. 200.000 þarfnast smá lagfæringar. Uppl. gefur Ásgeir í síma 897-4464.

Ný yfirfarnir stólar til sölu. Henta vel fyrir veitingastaði og hótél úti á landi. Fyrir frekari upplýsingar hafið samband í síma 899-3746.

VW Polo 11, dísel ekinn 66.000 km. Ekki bílaleigubíll, sumar og vetrardekk (nagladekk). Ásett á bílinn er 1.150.000 kr. má fara á 950.000 kr. staðgreitt. Uppl. í síma 895-1796, Ívar.

Ford E 350 árg. 1996. Ek um 420.000 km. Mikið endurnýjaður og er í góðu standi. Ferðapjónustubíll með öll leyfi. Góð 38" Toyo dekk. Verð 2,8 millj. kr. Engin skipti. Uppl. í síma 863-0300.

Til sölu Hitachi Zaxis 80, 2005 árg. 4900 klst. Allt nýtt í beltum nema spyrnur. 7 skóflur fylgja. Uppl. í síma 899-7017.

Til sölu Nissan Patrol, árgerð 2003. Bíllinn er keyrður 241.000 km. Bíllinn er í Reykjavík og er vel með farinn. Uppl. í síma 843-7775.

MMC L 200 2004, ekinn 237.000 km. Kúla, beinskiptur, tveir 16" dekkjagangar á felgum, smurbók, ryðlaus, og nýsk. án athugasemda. Góður vinnuþjarkur. Hrafn s. 8925257 / 5880115.

Til sölu sjálfskiptur Pajero 3.2, dísel árg. 2005, ekinn 224.000 km. Hefur fengið gott viðhald og er í góðu lagi, næsta skoðun '19. Ásett verð 1.590.000 kr. Engin skipti. Nánari uppl. í síma 893-5810 eða eggerts@internet.is

Fjór hjól til sölu. Goes 520 LTD árg. 2016. Veltibogi fylgir ekki með. Ekið 1.800 km. Verð 700.000 kr. +vsk. Uppl. í síma 866-6722.

Fjárhúsmottur. Verð kr. 8.500 stk. með vsk (kr. 6.850 án vsk.). Tilboð = Frír flutningur. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Taðklær. Breiddir 120 cm, 150 cm og 180 cm. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughrætur galvaníseraðar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Pallagafflar, burður 2500 kg. Verð kr. 119.000 kr. m.vsk. (96.000 kr. án vsk.). H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Lemigo stígvél. Létt, stöðug og slitsterk. Kr. 8.485 með vsk. G. Kvaran í Reykjavík, sími 824-7610. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Kranzle þýskar háþrýstidælur í úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

Talía og hlaupaköttur, lyftigeta allt að 1 tonn. Búvís. Sími 465-1332.

Seljum vara- og aukahluti flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf. Sími 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl. 13 - 16.30.

Weckman sturtuvagnar. 11 tonn, verð 1.390.000 kr. með vsk (1.121.000 kr. án vsk). 13 tonn, verð 1.590.000 kr. með vsk (1.283.000 kr. án vsk.). H. Hauksson ehf., sími 588-1130.

Magnaðir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær óbrjótanleg. 900 gr. að þyngd. Verð 9.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl. 13 - 16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl. 13 - 16.30. www.brimco.is

Flaghefill / snjótönn. Breidd 3,0 m. Verð 696.000 kr. með vsk. (561.000 kr. án vsk.) Snjóvængir og landhjól fylgja. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Taðkló. Breidd 220 cm. Verð 330.000 kr. með vsk. (267.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf, sími 588-1130.

Taðklær. Breidd 120 cm, verð 195.000 kr. með vsk. Breidd 170 cm, verð 245.000 kr. með vsk. Breidd 220 cm, verð 330.000 kr. með vsk. H. Hauksson ehf, sími 588-1130.

Weckman Flatvagn / rúlluvagn. Stærð palls 2,55 x 9 m. Verð 1.890.000 kr. m. vsk. (kr. 1.524.000 án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Kerrur á einum og tveimur öxlum, með og án bremsa, ýmsar útfærslur, breiddir og lengdir. Gæðakerrur – Góð reynsla. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13 - 16.30 - www.brimco.is

Til sölu lítið notaður Theri bátur 6020 Nordic með 30 hestafla tvígengismotor (rafstart). Bátnum fylgir góð kerra verð. 1.300.000 kr. Uppl. í síma 897-4788.

Hyundai Getz 2006. Ekinn 147.500 km. Nýskoðaður. Góður bíll. Ásett verð 400.000 kr. Uppl. síma 867-4922.

Skóbursti fyrir utan heimilið eða vinnustaðinn. Galv. grind með góðum burstum. Verðið er aðeins 8.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl. 13-16.30. www.brimco.is

Hliðgrindur. Vandaðar stækkanlegar hliðgrindur frá 1 - 6 mtr. í tveimur þéttleikum. Góð læsing og lamir fylgja. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13-16.30. www.brimco.is

Patura spennar í úrvali. P1 er bæði fyrir 12V og 230V. 5 km drægni. Frábært verð aðeins 29.900 kr. Mikið úrval af öðrum rafgirðingarvörum, skoðið Patura bækling á www.brimco.is. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13 - 16.30.

Til sölu Scania 113H ekinn 427.xxx km. Glussa tengi fyrir vagn. Verð 900.000 kr. +vsk. Nánari uppl í síma 692-2740.

Til sölu vélavagn. B: 2.80, dekkið er 9 m þetta er 87 mdl. Hann er á fjöðrum, verð 1.500.000 kr. Nánari uppl í síma 692-2740.

Allt það helsta í sauðburðinn hjá Vélavali! Lambamjólk, steinefnafötur fyrir sauðfé, óerfðabreyttur fjárbætur, selen, undirburður, hanskar, túttur og margt fleira. Heyrið í okkur í síma 453-8888 eða sendið okkur póst á velaval@velaval.is

Taðdreyfari! Erum með á lager taðdreyfara klára í vorið. Heyrið í okkur í síma 453-8888 eða á velaval@velaval.is fyrir frekari upplýsingar.

Til sölu International 384, 47 ha, Mod 80. Ný uppgerður. Með ámoksturstækjum. Keyrður 2.200 vinnustundir. Uppl. í síma 894-0328.

414-0000 464-8600

Jardtætarar
Verð frá kr. 420.000 án vsk.

Fiat 90 90
Árgerð 1991
90hó með framdrifi og tækjalaus
Notuð um 5.600 vst.
Verð kr. 690.000 án vsk.

Zetor Proxima 100
4 cyl. mótur, 96 hestöfl
Með ALÖ ámoksturstækjum og skóflu
Verð kr. 5.950.000 án vsk.

Lely 360M
Árgerð: 2015
Miðuhengd vél. Sem ný!
Lítil notkun
Verð kr. 1.090.000 án vsk.

McHale 991BE
Árgerð: 2017
Tölvustýrð, sjálfvirk
pökkunarvél
Notkun: Ónotað!
Verð: 1.950.000 án vsk.

Deutz-Fahr MP 235
Árgerð: 2007
Notkun: 24.000 rúllur
Verð kr. 2.600.000 án vsk.

Welger Rp 220 Profi
Árgerð: 2002
Notuð 20.000 rúllur
Verð kr. 1.090.000 án vsk.

Kverneland
Pökkunarvél
Árgerð: 2000
Góð vél
Verð kr. 450.000 án vsk.

REYKJAVÍK 414-0000
AKUREYRI 464-8600

414-0000 464-8600

Avant E5 rafmagns liðléttingur

Með L-húsi,
Notaður 35 v.st.

Verð kr. 3.300.000 án vsk.

Rúllugreipar

Verð kr. 225.000 án vsk.

Áburðardreifari COSMO REX-800

Ryðfrir. Tvær skífur.
750 lítra. Vökvaopnun.
Kögglasigt. Hræra

Nánari hjá sölumönnum

Tökubásar, meðhöndlunarbásar

Verð frá kr. 440.000 án vsk.

Ný vél

Zetor Major 80

4 cyl. mótör, 77 hestöfl
Með ALÖ ámoksturstækjum
og sköflu

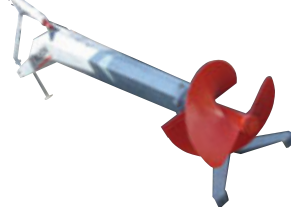
Verð kr. 4.750.000 án vsk.

Pöttenger A91

Árgerð: 2008
Dragtengd vél
Vinnslubreidd 9 m
Vél í mjög góðu lagi.

Verð: 720.000 án vsk.

Pichon haugdælur

Verð frá kr. 679.000 án vsk.

REYKJAVÍK AKUREYRI
414-0000 464-8600

Giant liðléttingur m/húsi. Eigum til afgreiðslu Giant D337T HD með húsi. Hlaðinn aukabúnaði. Landstólpi ehf. Sími 480-5600.

Hliðgrindur. Margar lengdir af hliðgrindum á frábæru verði. Verð frá 8.263 kr. án vsk. Einnig lambheldar. Verð frá 14.880 kr. án vsk. Landstólpi ehf. Sími 480-5600.

Til sölu Casio sjóðsvel í góðu standi. Er staðsett á Selfossi. Upplýsingar í síma 693-6864.

Til sölu Ford 5610 með tvívirkum moksturstækjum. Vökvaðælur, báðar nýjar árg. 1983. Uppl. í síma 866-7432.

Eigum á lager varahluti í Jeep, Chrysler og Dodge. Sérpöntum í allar tegundir frá USA. Hagstætt verð. Bíljöfur - varahlutir ehf. Smiðjuvegi 72, Kóp. Sími 555-4151 – varahlutir@biljofur.is

Til sölu Caterpillar 428 traktorsgrafa í góðu ástandi. Vélin er árg. 1988. 16.001 tími. Tilboð óskast Uppl. Jóhannes í síma 897-3501.

Atlas-Terex 240.2e 2006. 6 í glussa og 2 í hand rotor fylgir. Ásett verð er 2500.000 kr. +vsk. Einnig er hægt að fá með magnstýrða glussaðælu, glussatank og jafnvel 450 lítra grabba. Kraninn hefur alltaf fengið mjög gott viðhald og er í góðu standi þjónustuaðili er Vélfang. Kraninn verður tekinn af bílnum í byrjun maí. Einn eigandi. Uppl. í síma 893-4260.

Glussadrifnir jarðvegsborar. Á traktor og allt að 60 tonna vinnuvélar. Margar stærðir og gerðir af borum. Margar festingar í boði. Hákonarson ehf. www.hak.is. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is

JANSEN landbúnaðartæki. Ruddasláttuvélar, tætarar, bakkó, smágröfur, stauraborar og fl. í úrvali. Umboðsaðili á Íslandi er Svansson ehf. Sími. 697-4900. Netfang: siggi@svansson.is - www.svansson.is

Pirate bátar. Smíðaðir í Wales. Hágæða bátar. Margar týpur og stærðir. Umboðsaðili á Íslandi er Svansson ehf. Sími 697-4900. Netfang: siggi@svansson.is - www.svansson.is

Til sölu

Sérsmiðaðir gluggar frá Færeyjum. 10 ára ábyrgð. Tré og álkleddir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co. jh@Jóhannhelgi.is, s. 820-8096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása og drenmottur, útileiktæki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. jh@johannhelgi.is, s. 820-8096.

Notað gervigras. Knattspyrnufélagið Haukar bjóða þeim sem vilja fá gefins notað gervigras, að hafa samband við Sverri í síma 847-7425 eða Magnús í síma 665-8910.

Urriðaseiði til afhendingar í júní af veiðivatnastofni. Verð kr. 200 per. stk. Uppl. kolbeinn12@gmail.com

Rafhitatúpa og hitakútur, nýlegt á góðu verði til sölu. Uppl. í síma 892-1913.

Til sölu afturdekk á traktor stærð 540/65 R34, framdekk 440/65 R24, hálfslitin. Uppl. í síma 896-6611, Hrefna.

Utanborðsmótör 30 hp. árg. '12. Tohatsu keyrður 110 klst, nývirði 850.000 kr. en selst á 350.000 kr. í góðu standi. Uppl. í síma 694-8575.

Ford Focus, árg '03. Ekinn 133.000 km. Sjálfskiptur. Bensín. Nýskoðaður. Sumar og nagladekk fylgja. Verð 245.000 kr. Uppl. fást í síma 844-8220.

Til sölu Baader 47 roðflettivél. Mjög flott vél. Uppl. gefur Steinar í síma 893-1802.

Til sölu Warfama N 218 / P taðdreifari árgerð 2012. Er á Suðurlandi. Uppl. í síma 865-8776.

Til sölu steiptar einingar fyrir 1000 rúmmetra hringlaga mykjutank. Einnig rafdrifin Landia mykjuhæra fyrir tankinn. Er á Suðurlandi. Uppl. í síma 865-8776.

Til sölu 4 stk. 16 tommu álfelgur undan WV Caravelle, brúkleig sumardekk fylgja. Er á Flúðum. Uppl. í síma 867-6752.

Til sölu lítið verktafyrirtæki á Vopnafirði. Fyrirtækinu fylgir atvinnuhúsnæði. Margvíslegar vinnuvélar og tæki fylgja því. Nánari uppl. í síma 866-7432.

Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma **510-3500** og **615-1020** eða á netfangið **bjorgvin@eignatorg.is**

Skipholt 50b, 105 Reykjavík

MF 135 m/tækjum, verð 150.000 kr. MF 35 X, verð 135.000 kr. 2 MF 130, 120.000 kr. saman. Zetor 3511, verð 120.000 kr. Setor 6718, verð 125.000 kr. Ford 3910, verð 250.000 kr. Traktorarnir þarfnast aðhlynnningar. 2 Clas rúllubindivélar verð 125.000 kr. stk. Uppl. í síma 865-6550.

Kjörið skógræktarland 5,2 ha á Suðurlandi, verð 3,5 millj. kr. Nalli B2275 m/tvívirkum tækjum, verð 150.000 kr. Þarfnast aðhlynnningar. Ferguson bensín, verð 100.000 kr. MF 35 gullbelgur til uppgerðar, verð 70.000 kr. Uppl. í sími 865-6560.

Vorverkin með Vélavali! Haugsugubarkar og stútar, keðjuhnallar, drifskóft, varahlutir í drifskóft, legur og margt fleira. Heyrið í okkur í síma 453-8888 eða sendið okkur póst á velaval@velaval.is

Til sölu Muller mjólkurtankur 3.400 L með sjálfvirkri þvottavél og lausri kælipressu einnig brautarkerfi úr 40 kúa fjósi með 5 mjalatækjum ásamt DeLaval þvottavél sem hitar vatnið sjálf. Uppl. í síma 846-4733.

Weckman þak- og veggjastál. 0,5 mm. galv. kr. 1.190 pr. m2. 0,6 mm galv. kr. 1.430 pr. m2. 0,45 lítað kr. 1.450 pr. m2. 0,5 mm. lítað kr. 1.750 pr. m2. Stallað / lítað kr. 2.400 pr. m2. Afgreiðslufrestur 4-6 vikur. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Thaler liðléttingur, sláttuvél 3,20 m. með knosara, þriggja m. ávinnsluherði, 2500 l. mjólkurtankur, DeLaval mykjudæla og 2 rúllugrindur. Uppl. í síma 863-1650.

Óska eftir

Óska eftir framdrifts dráttarvél 85 til 100 hestöfl. Uppl. í síma 694-7669.

Óskað er eftir því að fá að taka viðtöl við konur sem störfuðu sem ráðskonur á sveitabæjum frá 1950-2000. Tilgangur viðtalanna er að afla gagna fyrir doktorsrannsókn í sagnfræði, en markmið rannsóknarinnar er að varpa á ljósi á störf íslenskra ráðskvenna á þessu tímabili. Dalrún J. Eygerðardóttir, vinsamlegast hafið samband í síma 664-7083 eða gegnum netfangið dalrunsaga@gmail.com

Frístundahús eða góð eignarlóð óskast á skaplegu verði frá Kjós vestur um Borgarfjörð á Snæfellsnes. Áhugi sendur á jonbj@simnet.is

Atvinna

Hraust 27 ára gamalt par óskar eftir fullu starfi við bústörf frá maí – október með innifalinni gistingu. Þau hafa reynslu af búskap, dýraumönnun og garðrækt. Frekari upplýsingar gegnum netfangið stathisliou@gmail.com

33 ára gamall karlmaður óskar eftir að komast í bústörf í sumar og fram eftir hausti, helst frá maí til nóvember, en er sveigjanlegur. Er opinn fyrir fullu starfi sem og hlutastarfi og getur starfað hvar á landi sem er. Nánari upplýsingar í gegnum netfangið gabrybu@hotmail.com

Svissneskur doktor óskar eftir að bæta íslenskukunnáttu sína með því að vinna fyrir sér fyrir fæði og húnsæði í ca 2 mánuði í sumar. Bústörf og þjónustustörf koma til greina. Hann talar þýsku, frönsku, ensku og dönsku. Nánari upplýsingar gegnum netfangið kommunikation_coach@gmx.ch

Óska eftir starfskrafti í sauðburð. Uppl. í síma 456-2237 eða 699-0406.

Verktaki óskast til þess að reisa girðingu á landi jarðarinnar Króks í Norðurárdal, Borgarbyggð. Girðingarstæðið er nær á mörkum jarðarinnar og afreittar. Frekari upplýsingar gegnum netfangið baulan@simnet.is

Óska eftir starfskrafti í sumar á Norðurlandi til að sjá um litla hestaleigu og til léttar heimilisstarfa. Upplýsingar í síma 846-4245.

Tek að mér mjaltir og aðstoð við ýmis bústörf í Rangárfingi eystra. Netfang: kuasmali1@gmail.com. Sími 845-4938.

Starfskraftur óskast á sauðfjárbú í maí í nágrenni Reykjavíkur. Uppl. í síma 848-9961.

Gefins

Notuð 660 lítra fiskikör fást gefins ef þau eru sótt. Uppl. í síma 822-8110, Kjartan.

Sumarhús

Efnispakki: Sumarhús 24 m2, ásamt 8 m2 svefnlofti, tilsníðið og klárt til uppsetningar. 2,9 millj. kr. uppsett. Ásamt innréttingum 6 millj. kr. Húsið er harðviðarhús, allt er úr massfnum harðvið, ásamt 20 m verönd. Er með 2 stk. á lager til afhendingar, eða uppsett. Netfang: palljonsson1@gmail.com

Þjónusta

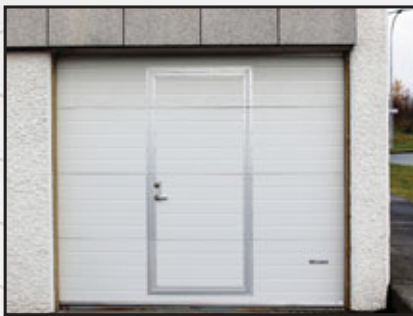
Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í síma 663-9589 til að fá upplýsingar og tilboð. HP transmission Akureyri, ainar.g9@gmail.com,

Málningarþjónustan M1 ehf. tekur að sér öll almenn málningarstörf. Tilboð eða tímavinna. Uppl. í síma 696-2748 eða loggildurmalari@gmail.com

Ertu að byggja eða bæta? Gott verð á Smáhýsum 24 – 55 m2, gluggum og hurðum, stálgrindarhúsum. Stenst íslenskt veðurfar. Uppl. í síma 771-9800.

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

Iðnaðarhurðir

Iðnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

VÞ HURÐIR

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

Norður Írsku JPM sturtu- og tengivagnarnir hafa reynst mjög vel á Íslandi. Höfum á til á lager JPM sturtuvagn sem er með vökvavör, sliskjum og 14 tonna burði. Hafðu samband við sölumenn okkur strax í dag.

MIKIÐ ÚRVAL STURTU- OG VÉLAVAGNA

Erum einnig með gott úrval af JPM vélavögnum.

HÝSI - MERKÚR HF. - LAMBHAGAVEGI 6 - 113 REYKJAVÍK
SÍMI 534 6050 - MERKUR@MERKUR.IS - WWW.MERKUR.IS

Varahlutir og viðgerðarþjónusta fyrir JCB traktorsgröfur

Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

AÐALFUNDUR NAUTÍS

Aðalfundur Nautís verður haldinn föstudaginn 27. apríl kl. 13:30 að Stóra Ármóti.

Dagskrá:

- » Skýrsla stjórnar
Sigurður Loftsson
- » Framkvæmdir og fjármál
Sveinn Sigurmundsson
- » Val á kynbótagripum og framtíðarsýn í ræktunarmálum
Baldur Helgi Benjamínsson
- » Ráðgjöf í nautakjötsframleiðslu
Guðmundur Jóhannesson
- » Fósturvísainnlögn ofl.
Þorsteinn Ólafsson
- » Hugleiðing frá holdanautabónda
Snorri Hilmarsson
- » Önnur mál

Áhugafólk um framleiðslu nautakjöts velkomið.

Ferðarþjónustuhús

Íbúðarhús

Sumarhús

Miðholt - Byggingarverktaki

smidholt@gmail.com - 899 2802

Bylting í hreinlæti!

www.i-teamglobal.com

i-mop XL gólfþvottavélin auðveldar þrif, sparar tíma og léttir lífið. Hentar fyrir fyrirtæki og stofnanir

i-vac 6 ryksugan er fyrir mikla notkun. Hún er hönnuð með fagfólki sem gerir þessa ryksugu að frábæru vinnutæki

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær
480-0000 - sala@afvelar.is - www.afvelar.is

Þetta er ❤️:
Ekki að við
elskuðum
Guð heldur
að hann
❤️ okkur...

www.versdagsins.is

Eldri blöð má
finna hér á PDF:

Bændablaðið

M²erlin
Fullwood

Meiri mjólk, minni vinna – með M²erlin

Fullwood fyrir fullkomna bændur – Merlin er málið!

Bændur á sex kúabúum víðs vegar um land hafa tekið í notkun M²erlin mjaltþjóna frá Fullwood í Bretlandi, öflugan tækjabúnað sem stuðlar að aukinni mjólkurframleiðslu með minni vinnu og meira rekstraröryggi.

Landstólpi er með umboð fyrir M²erlin og hefur selt alls fjórtán mjaltþjóna. Einn þeirra var sýndur í opnu húsi á Tannstaðabakka í Hrútafirði á mánudaginn var, 23. apríl, í nýju fjósi frá Landstólpa.

M²erlin mjaltþjónar hafa sömuleiðis verið teknir í gagnið á **Bakka** í Víðidal, **Brúnastöðum** í Skagafirði, **Gullbrekku** í Eyjafirði, **Göngustöðum** í Svarfaðardal og **Hrafnkelsstöðum** í Hrunamannahreppi.

Guðrún Eik & Óskar Már

Umsagnir viðskiptavina

„Afastrákurinn okkar Krister Máni bjó til slagorð fyrir Landstólpa og við gerum þau bara að okkar: Fullwood fyrir fullkomna bændur! og Merlin er málið!“

Við breyttum básafjösi í lausagöngu og stækkuðum í leiðinni. Byrjuðum að mjólka 12. desember og þremur vikum síðar gengu allar kýrnar í mjaltþjóninn að eigin frumkvæði. Við þurftum aldrei að handsetja mjaltatæki á kú.

Við kynntumst M²erlin fyrst í ferð til Hollands og kolféllum fyrir tækinu. Mjaltþjóninn er stál í gegn, einstaklega hljóðlátur, stílhreinn, með lipran arm og einfaldur í þrifum.

Öll samskipti við Landstólpa voru til fyrirmyndar við framkvæmdirnar og eru áfram. Hún Auður O. Arnarsdóttir er til dæmis með okkur nánast í gjörgæslu, svo vel passar hún upp á að allt sé í lagi með fóður og annað! Landstólpafólk á heiður skilinn.“

Lilja Sverrisdóttir & Birgir H. Arason, Gullbrekku

„Einungis sex mánuðir liðu frá fyrstu steypu þar til við byrjuðum að mjólka. Verkið var afar vel undirbúið og skipulagt og gangur framkvæmda lyginni líkastur. Þar skipti miklu máli að við keyptum allan „pakkann“ af Landstólpa: hús, innréttingar, steinbita, mjaltþjón, annan tæknibúnað og tilheyrandi vinnu við byggingu og uppsetningu.

Við vorum fljót að læra grunnatriði tækjanna til að byrja að mjólka. Smám saman tileinkum við okkur svo alla þá spennandi möguleika sem kerfið býður upp á. Landstólpamenn eru mjög liðlegir að kenna, aðstoða og leiðbeina.

Breytingin er mikil og sérstaklega finna kýrnar fyrir því. Þeim liður greinilega afskaplega vel í nýja fjósinu og eiginlega öfundum við þær af notalegu og áhyggjulausu lífi sínu!

Guðrún Eik Skúladóttir & Óskar Már Jónsson, Tannstaðabakka

Gunnbjarnarholti, 801 Selfoss
Sími 480 5600, fax 480 5655
Opíð alla virka daga kl. 8 -17

Kaupvangi 10, 700 Egilsstöðum
Sími 471 1901
Opíð alla virka daga kl. 9 -17

landstolpi.is
landstolpi@landstolpi.is
Við erum líka á Fésbók!